

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА НА ЕКОНОМСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

2014. ГОДИНА

САДРЖАЈ

Увод.....	3
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА.....	5
1. НАЗИВ И ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ДИПЛОМСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА – СТУДИЈА ДРУГОГ ЦИКЛУСА.....	5
1.1. Утемељеност студијских програма II циклуса студија	7
1.2. Структура студијског програма	7
1.3. Сврха студијског програма	8
2. МОДЕЛ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА	8
3. НАУЧНА ОБЛАСТ КОЈОЈ ПРИПАДАЈУ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ.....	8
4. ВРСТА СТУДИЈА И ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА	9
4.1. Врсте студија	9
4.2. Исход процеса учења	9
4.3. Излазне компетенције студената (learning outcomes, енгл.)	10
5. АКАДЕМСКИ НАЗИВ	13
6. УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ	13
7. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА	13
7.1. Истраживачки пројекат – приступни рад	18
7.2. Табеларни преглед предмета на студијском програму.....	18
7.3. Описи, односно спецификације предмета (књига предмета)	22
8. НАЧИН И ПОТРЕБНО ВРИЈЕМЕ ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА	22
8.1. Начин извођења студија – традиционално	22
8.2. Непосредна настава.....	22
8.3. Оцјењивање студента.....	26
9. БОДОВНА ВРИЈЕДНОСТ ПРЕДМЕТА У СКЛАДУ СА ЕВРОПСКИМ СИСТЕМОМ ПРЕНОСА БОДОВА – ECTS.....	27
10. ПРЕДВИЂЕНИ БРОЈ САТИ ЗА ПОЈЕДИНЕ ПРЕДМЕТЕ	27
11. КРИТЕРИЈИ И УСЛОВИ ПРЕНОСА ECTS БОДОВА	31
12. ДОКАЗ О ПОДУДАРНОСТИ	31
13. ПРЕДУСЛОВИ ЗА УПИС ПОЈЕДИНИХ ПРЕДМЕТА	32
14. НАЧИН ИЗБОРА ПРЕДМЕТА ИЗ ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА	32
15. КРИТЕРИЈИ И НАЧИНИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА.....	32
16. УСЛОВИ ЗА ПРЕЛАЗАК СА ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА	33
17. ОБАВЕЗЕ СТУДЕНАТА И ДИНАМИКА СТУДИРАЊА.....	33
18. ДОДАТАК 2–7.2. САДРЖАЈ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА – СИЛАБУСИ	34

Увод

Економски факултет Универзитета у Бањој Луци је високошколска институција у саставу Универзитета у Бањој Луци чија је основна дјелатност научно-наставни и научноистраживачки рад. Економски факултет у Бањој Луци основан је Рјешењем Скупштине општине Бања Лука бр. 01-012/75. од 6. 2. 1975. године. Економски факултет се развио из Одјељења Економског факултета у Сарајеву, које је почело с радом 1. новембра 1974. године. Данас, након усвајања Закона о високом образовању Републике Српске, Факултет посједује све неопходне дозволе за рад и у потпуности испуњавања услове прописане Законом (Рјешење о утврђивању услова за почетак рада високоакадемске установе, број рјешења 07.1-4462/07, од 2.7.2007. године; Рјешење о упису у судски регистар, број рјешења 1-587-00, од 13.9.2007. године и Дозволу за рад, број дозволе 07.23/602-3900/09, од 22. 6. 2009. године).

Мисија Економског факултета је едукација и оспособљавање високообразовног академског и стручног кадра, развој тржишно оријентисаних компетенција студената¹, као и научноистраживачки рад и сарадња на државном, регионалном и међународном нивоу са научноистраживачким институцијама, владиним и невладиним институцијама и привредом.

Визија Економског факултета:

Економски факултет Универзитета у Бањој Луци је модеран, развијен, прогресиван и отворен факултет који представља главну окосницу економског развоја Републике Српске.

Главни циљ Економског факултета Универзитета у Бањој Луци је да постане лидер из области високог образовања и научноистраживачког рада у оквирима Републике Српске и Босне Херцеговине, и шире, у регионалном контексту.

Специфични циљеви Економског факултета Универзитета у Бањој Луци су:

1. континуирано унапређење квалитета наставног процеса на I, II и III циклусу студија, усклађеног захтјевима реалног сектора и принципима болоњског процеса.
2. побољшање компетенција наставног и сарадничког особља и излазних компетенција студената сталним иновацијама у наставном процесу и научноистраживачком раду и учествовањем у међународним пројектима.
3. јачање међународне сарадње и позиције Економског факултета Универзитета у Бањој Луци у иностранству.

Актуелни наставни план и програм након бројних анализа, укључујући Самоевалуациони извјештај 2011, EFQM Self evaluation Report 2012, успјешно спроведеног процеса акредитације Универзитета у Бањој Луци у прољеће 2013. године, спроведене анкете међу студентима о разлозима уписа на Економски факултет Универзитета у Бањој Луци 21. 3. 2013. године на узорку од 213 студената I године студија, анализе тржишта рада и потреба реалног сектора, на основу редовних контаката с Привредном комором Републике Српске, струковним удружењима, Заводом за статистику Републике Српске, заслужио је ревизију и побољшање.

Економски факултет Универзитета у Бањој Луци лидер је у Републици Српској по квалитету својих студијских програма, наставног особља и излазних профила студената. Дипломирани студенти Економског факултета Универзитета у Бањој Луци данас су генерални директори банака, осигуравајућих друштава, микрокредитних институција, менаџери у приватним и јавним малим, средњим и великим предузећима, главни ревизори, водеће рачуновође, економски аналитичари, стручњаци за међународну економију, маркетинг, менаџмент и

¹ У даљем тексту користићемо термине студент, кандидат, наставник, менаџер и остале стручне термине као родно неутралне термине који се односе и на женски и на мушки род (прим. аут.).

предузетништво. У посљедње двије деценије нашом дипломом могли су се поносити председник Републике Српске, премијери, министри, вицегувернери.

Економски факултет Универзитета у Бањој Луци посједује све техничко-просторне и људске претпоставке за школовање студената на сва три циклуса студија. На основу наведених чињеница, потреба тржишта рада, надоградњом и побољшањем студијског програма *Економија*, од академске 2014/2015. године омогућили смо школовање студентима на једном студијском програму I циклуса студија под називом *Економија и пословно управљање* и студију II циклуса студија на пет студијских програма:

1. *Финансије, банкарство и осигурање;*
2. *Финансије и ревизија јавног сектора;*
3. *Међународна економија;*
4. *Пословна економија;*
5. *Актуарство.*

Студенти са дипломом Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, са изграђеним компетенцијама и међународно признатом дипломом (велики број наших студената наставио је школовање на студијима II и III циклуса студија у Аустрији, Њемачкој, Великој Британији, Мађарској, Италији, Канади, Сједињеним Америчким Државама, Србији, Црној Гори, Хрватској, Словенији и другим земљама, према евиденцији Студентске службе Економског факултета Универзитета у Бањој Луци) могу се запослити у јавном сектору, пословном нефинансијском и финансијском сектору, samozapoшљавањем и запошљавањем у трећем сектору. Диплома Економског факултета Универзитета у Бањој Луци је бренд. То потврђују и дипломирани економисти, мастери економије, магистри економских наука и доктори економских наука који обављају високе државничке дужности у Републици Српској и Босни и Херцеговини, али и управљају финансијским институцијама, институцијама Владе Републике Српске, те јавним и приватним предузећима.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА

1. НАЗИВ И ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА ДИПЛОМСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА – СТУДИЈА ДРУГОГ ЦИКЛУСА

Студиј Економског факултета на II циклусу студија (академским дипломским студијама) организује се на пет студијских програма:

1. *Финансије, банкарство и осигурање,*
2. *Финансије и ревизија јавног сектора,*
3. *Међународна економија,*
4. *Пословна економија,*
5. *Актуарство,*

Основни циљ студијских програма академских дипломских (мастер) студија је образовање одговарајућих стручњака из ужих специјалистичких области из научног поља економије, на нивоу мастера, који ће бити оспособљени за обављање сложених и руководећих послова у привреди, владиним и непрофитним институцијама и организацијама, као и за укључивање у научноистраживачки рад.

Циљ студијских програма академских дипломских студија је да се студенти оспособе за рад на рјешавању конкретних проблема у економији и пословној економији (менаџменту и бизнису), као и за даља академска истраживања у оквиру докторских студија. Студијски програми омогућавају стицање знања и овладавање вјештинама које су неопходне за обављање врло сложених управљачких и аналитичких послова из различитих области економије.

Циљеви студијских програма II циклуса студија, генерално посматрано, значе оспособљавање будућих мастера економије за:

- примјену напредних и сложенијих метода анализирања узрочно-посљедичних односа и веза у економској теорији и економској стварности, као и могућности примјене савремених метода квантитативних и квалитативних истраживања као основе за емпиријска истраживања и доношење пословних одлука, уз минимизирање ризика у неизвјесном и турбулентном окружењу владиних, профитних и непрофитних организација;
- самостално или у тиму, успјешно обављање руководећих, менаџерских и лидерских послова из области економије, посебно из ужег усмјерења са одсјека, и то из финансија, банкарства, осигурања, рачуноводства и ревизије, међународне економије, менаџмента, предузетништва, турзима и хотелијерства и актуарства у свим профитним и непрофитним организацијама, без обзира на дјелатност, у пословном нефинансијском сектору, финансијском сектору, владином и невладином сектору, како у великим, тако и у микропредузећима, малим и средњим предузећима;
- наставак студија на трећем циклусу студија, односно докторском студију.

Студијски програм ***Финансије, банкарство и осигурање*** садржи два усмјерења:

- а) Рачуноводство и ревизија,
- б) Финансијско управљање, банкарство и осигурање.

Циљ овога студијског програма је оспособљавање и образовање стручњака, будућих мастера економије за обављање специфичних послова из области финансијског и управљачког рачуноводства, ревизије и финансијског управљања финансијским институцијама, али и у предузећима у реалном сектору и непрофитним организацијама.

Овај програм има за циљ проучавање специфичности савремених техника и концепата банкарског менаџмента, финансијских и рачуноводствених анализа, финансијског и банкарског пословања и финансијског инжењеринга, с посебним акцентом на анализу портфолија финансијских производа и менаџмент финансијским ризиком. Студенти ће овладати савременим поступцима и инструментаријем финансијске анализе, у циљу оптимизације доношења одлука у банкама, другим финансијским институцијама и предузећима.

Студијски програм ***Финансије, рачуноводство и ревизија јавног сектора*** нема посебних усмјерења.

Циљ овога студијског програма је оспособљавање и образовање стручњака, будућих мастера економије за обављање специфичних послова из области рачуноводства, ревизије и финансијског управљања, с акцентом на јавни сектор. Будући мастери економије ће изучавати могућности примјене савремених метода рачуноводства, ревизије и финансијског управљања у установама јавног сектора, као што су министарства, статистички заводи, пензијски и здравствени фондови и остало.

Студијски програм ***Међународна економија*** нема посебних усмјерења.

Овај студијски програм обухвата унапређење знања и вјештина савременог управљања међународним пословним операцијама, као и упознавање концепција и стратегија пословања на регионалном и глобалном тржишту. Будући мастери економије ће се едуковати и оспособити за рјешавање проблема привредног развоја примјеном сложених модела и метода микроекономске и макроекономске анализе. Циљ студијског програма ***Међународна економија*** је и оспособљавање будућих мастера економије за самостални научноистраживачки рад, као и за обављање консултантских послова и примјену знања из менаџмента, маркетинга и међународног бизниса. Овај циљ се постиже комбинацијом предавања, интерактивног, групног, креативног и семинарског, како академског тако и емпиријско-практичног начина рада професора и сарадника са студентима.

Студијски програм ***Пословна економија*** има усмјерење: ***Менаџмент и предузетништво***.

Сврха овога студијског програма је унапређење знања и вјештина савременог управљања пословним операцијама малих и средњих предузећа, сложених пословних система и великих транснационалних корпорација, као и упознавање концепција и стратегија иновативног пословања и комерцијализације иновација производа и процеса на локалном, регионалном и глобалном тржишту. Будући мастери економије ће се едуковати и оспособити за рјешавање проблема управљања сложених корпорација примјеном сложених модела и метода микроекономске и макроекономске анализе, као и савремених концепата предузетничког менаџмента и друштвено одговорног корпоративног управљања. Студијски програм ***Менаџмент и предузетништво*** подразумијева и оспособљавање будућих мастера економије за самостални научноистраживачки рад, као и за обављање консултантских послова и примјену знања из менаџмента, маркетинга и предузетништва. Овај циљ се постиже комбинацијом предавања, интерактивног, групног, креативног и семинарског, како академског тако и емпиријско-практичног начина рада професора и сарадника са студентима.

Студијски програм ***Актуарство*** нема посебних усмјерења.

Циљ студијског програма је пружање научних сазнања будућим мастерима економије из области актуарства, односно њихово оспособљавање за научноистраживачки рад и унапређење ове области у пракси, посебно из области животног осигурања. Студијски програм пружа адекватно образовање студентима за обављање руководећих и аналитичких послова у реалном сектору, финансијским институцијама, банкама, осигуравајућим компанијама, брокерским кућама, инвестиционим фондовима, јавним институцијама, министарствима, јединицама локалне самоуправе, научноистраживачким институтима; укратко, у свим профитним и непрофитним организацијама у којима се стратешке пословне

и друге одлуке доносе на основу резултата квантитативне анализе, операционих истраживања и генерално, математичко-статистичке апаратуре.

1.1. Утемељеност студијских програма II циклуса студија

Студијски програми II циклуса студија утемељени су на идентичним документима као и студиј I циклуса студија *Економија и пословно управљање*, и то:

- Закон о високом образовању ("Службени гласник Републике Српске", број: 73/10, 104/11, 84/12. и 108/13);
- Статуту Универзитета у Бањој Луци, Статуту Економског факултета Универзитета у Бањој Луци и на другим нормативно-правним документима ових установа;
- Правилима студирања на I и II циклусу студија Универзитета у Бањој Луци;
- Правилима студирања на III циклусу студија Универзитета у Бањој Луци;
- Правилнику о ванредном студију Универзитета у Бањој Луци;
- Магна карти: Magna Charta Universitatum;
- Болоњској декларацији: The European Higher Education Area Joint Declaration of the European Ministers of Education convened in Bologna on the 19th of June 1999;
- Прашком комуникеу: Towards the European Higher Education Area – Communiqué of the meeting of European ministers in charge of higher Education i Prague on 19th of May 2001;
- Сорбонској декларацији: Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system (Sorbone, Paris, 25th of May, 1998);
- Изјави из Саламанке: Message from the Salamanca Convention of European Higher Education Institutions;
- Оквиру за високоакадемске квалификације у Босни и Херцеговини: Bosnia and Herzegovina (BiH) higher education qualification framework;
- Оквиру квалификација у европском простору високог образовања (QF ENEA);
- Европском оквиру квалификација за цјеложивотно учење (EQF);
- Конвенцији о признавању квалификација у области високог образовања у европском региону (Лисабонска конвенција);
- Стандардима и смјерницама за осигурање квалитета у европском простору високог образовања (ESG).

1.2. Структура студијског програма

Студијски програми дипломских академских студија (мастер студија) трају једну студијску годину и имају 60 ECTS бодова. Настава на свих шест студијских програма организује се у два семестра, који имају по 30 ECTS бодова. Ријеч је о сложеним студијским програмима, који су креирани у складу с најновијим достигнућима економске науке, савременом праксом реномираних факултета у Европи и свијету, као и потребама наше привреде и друштва.

Студијски програми су дефинисани тако да буду цјеловити, свеобухватни и усаглашени са другим програмима Факултета (на студијама I и III циклуса) према моделу 4 + 1 + 3.

Програм има јасно дефинисану сврху и улогу у образовном систему у систему високог образовања. Циљеви студијског програма, исходи учења, знања и вјештине, који се његовим савладавањем стичу, прецизно су одређени и усклађени са основним задацима и циљевима Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

На нивоу студијског програма и у оквиру појединих усмјерења обезбијеђен је одговарајући проценат изборности, што дипломским академским (мастер) студијама даје неопходну флексибилност. Од укупно осам предмета и завршног рада, три предмета, укључујући завршни рад, изборни су предмети, што чини 37,50% од укупног броја предмета. У

структури студијског програма заступљене су, у одговарајућим пропорцијама, три групе предмета: теоријско-методолошки, научно-стручни и стручно-апликативни.

Изборни предмети се бирају анкетом, с тим да предмети који добију највећи број гласова студената постају обавезни изборни предмети у зимском и лјетном семестру. Коначну одлуку о изборним предметима, на приједлог Наставно-научног вијећа Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, усваја Сенат Универзитета у Бањој Луци.

Настава на свих шест студијских програма реализоваће се према плану извођења наставе и уз примјену разноврсних метода како би се код студената развиле различите способности и вјештине и како би се свима омогућило да, без обзира на различите стилове учења, под приближно истим условима усвајају нова знања. План извођења наставе усаглашен је са *Одлуком о начину праћења и валоризовања знања студената*, који усваја Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци непосредно прије почетка академске године и *Правилима студирања на I и II циклусу студија Универзитета у Бањој Луци*.

1.3. Сврха студијског програма

Визија студијских програма другог циклуса студија је да комплементарним приступом и вишим нивоом образовања студената који су завршили први циклус студија одрже и унаприједи лидерску позицију Економског факултета Универзитета у Бањој Луци у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Студијски програми на II циклусу студија представљају одговор на потребе тржишта рада и потребе Републике Српске за развојем и прогресом. Сврха студијских програма на II циклусу студија је да прате динамичне промјене у економском окружењу, излазећи у сусрет потребама за новим компетенцијама, знањима, али и вјештинама који се од мастера економије захтијевају, како од предузећа и привреде, тако и од државних институција.

Студијски програми су вишедимензионално конципирани и структурирани, а фокусирани су на појединачна, специфична и ускодисциплинарна знања која се нуде из области: *економске анализе и политике; економске теорије, економске политике и развоја, фискалне економије, монетарне економије, међународне економије; предузетништва, маркетинга, менаџмента, трговине, рачуноводства, ревизије, пословних финансија, актуарства, операционих истраживања, статистике, информатике, економетрије и квантитативних финансија*.

Поред креирања и стварања компетентних и тражених образовних профила на тржишту рада, који би се ефикасно запошљавали и доприносили развоју друштва, сврха ових студијских програма је и оспособљавање студената за наставак студија на докторским студијама (студиј III циклуса) из области пословне економије и управљања.

2. МОДЕЛ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Модел студијских програма је 4 + 1 + 3. Дипломски академски (мастер) студиј траје једну годину, односно два семестара, укупно 60 ECTS поена.

3. НАУЧНА ОБЛАСТ КОЈОЈ ПРИПАДАЈУ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМИ

Студијски програми II циклуса студија с једногодишњих дипломских академских (мастер) студија припадају научној области 5.0.0. Друштвене науке, научном пољу 5.2.0. Економија и пословање.

Студијском програму припадају сљедеће научне области, категоризоване у уже научне области према Номенклатури поља и ужих научних области Правилника о измјени правилника о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 27/2010) и Одлуком Сената Универзитета у Бањој Луци број: 02/04-3-2082-64/12. од 13. 9. 2012. године:

Актуарство, Економетрија, Економско планирање и развој, Економска анализа, Фискална економија, Маркетинг, Међународна економија, Монетарна економија, Операциона истраживања, Пословне финансије, Предузетничка економија, Рачуноводство и ревизија, Теоријска економија, Статистичка анализа, Менаџмент, Логистика и Пословна информатика.

1.0.0 Природне науке, 1.1.0 Математика, 1.1.1 Математичка анализа и примјена

5.0.0 Друштвене науке, 5.5.0 Право, 5.5.8 Пословно право и право друштава

5.0.0 Друштвене науке, 5.4.0 Социологија, 5.4.1 Теоријска социологија

5.4.4 Социологија културе.

4. ВРСТА СТУДИЈА И ИСХОД ПРОЦЕСА УЧЕЊА

4.1. Врсте студија

Студијски програми II циклуса студија (једногодишњи дипломски академски мастер студиј) траје два семестара, укупно 60 ECST поена.

4.2. Исход процеса учења

Након успјешног завршетка II циклуса студија студенти ће стећи квалификације којима ће:

- проширити основна и специфична знања из области економије, стечена успјешним завршетком I циклуса студија, примјенљива у рјешавању проблема пословног одлучивања и управљања сложеним организационим системима у привредним и непривредним дјелатностима;
- примјењивати алатке микроекономске и макроекономске анализе на основу којих ће бити оспособљени да критичким судом доносе одлуке стратешког карактера, како у условима просперитета, тако и условима рецесије, кризе и оскудности информација на тржишту, радећи у интердисциплинарном контексту самостално и у тиму;
- примјењивати напредне и комплексне методе унапређивања знања и примијењених истраживања из области економије, користећи доступне приступе за рјешавање и доношење критичких судова и на основу непотпуних и ограничених информација, водећи рачуна о друштвеним и етичким одговорностима сходно принципу рационалности расположивих инпута, тј. ресурса и расположивог времена;
- примјеном модерних средстава комуникације и презентације и познавањем страних језика бити оспособљени за интерпретацију и размјену идеја, информација, дефинисање и јасно презентовање закључака и чињеница на којима се закључци базирају, те упућеном и неупућеном аудиторију;
- започети и успјешно водити, самостално или у тиму, властити бизнис, примјењујући стечена знања и способност за тимски рад;
- изградити вјештине и трајну мотивисаност за наставак школовања на трећем циклусу студија и активну примјену концепта цјеложивотног учења.

4.3. Излазне компетенције студената (learning outcomes, енгл.)

Током студија на II циклусу студија студенти би требали унаприједити одређене преносиве вјештине које су стекли током школовања на I циклусу студија. Студенти који заврше дипломске академске мастер студије посједоваће опште и специфичне компетенције које се односе на способност примјене методологије и метода научноистраживачког рада, као што су: индукција и дедукција, анализа и синтеза, класификовање, планирање и организовање, способност рјешавања проблема логичким расуђивањем и примјеном методе аналогije, вјештине управљања и лидерства, способност тимског рада, комуникације, примјена знања у пракси, флексибилног прилагођавања новим ситуацијама, самосталност у раду, способност управљања пројектима, способност проактивног и иновативног дјеловања, те способност преузимања ризика у условима неизвјесности.

Студенти употпуњују знања стечена на основним академским додипломским студијама у циљу примјене стечених знања и вјештина за рјешавање конкретних проблема у пословном окружењу на нивоу економских субјеката, као и припреме за даљи научноистраживачки рад.

Свршени студенти би кончањем студија били у могућности да вербално, графички, математички и економетријски представљају економске идеје и анализе, укључујући и њихов међусобни однос. Поред тога, били би оспособљени да расправљају, анализирају и процјењују политике влада и да процијене економске перформансе наше привреде, других привреда и глобалне економије.

Излазне компетенције (learning outcomes, енгл.) студената додатно су профилисане студијским програмом који студент изабере и заврши, тј. избараним одсјеком и усмјерењем које студенти бирају приликом уписа на II циклус студија.

Студенти који заврше студијски програм мастер студија **Финансије, банкарство и осигурање**, тј. усмјерење **Рачуноводство и ревизија**, стичу способност за креативно рјешавање проблема и доношење одлука из области рачуноводства, напредне ревизије и финансијског управљања, као и других аспеката пословања предузећа и других профитних и непрофитних организација. Поред знања стечених из појединих научних дисциплина, студенти стичу и вјештине мјерења перформанси предузећа, припремања и састављања екстерних финансијских извјештаја, примјене управљачко-рачуноводствених техника и инструмената у циљу управљања перформансама предузећа.

Након окончања студијског програма мастер студија и усмјерења **Рачуноводство и ревизија** свршени студенти ће бити оспособљени да обављају, самостално или у тиму, слjedeће послове: професионално бављење и руковођење пословима рачуноводства и управљачког рачуноводства у привредним и непривредним организацијама; послове консалтинга; рад у пореској управи; послове интерне и екстерне ревизије, форензичког рачуноводства, државне ревизије, послове инвестиционог савјетника, портфолио менаџера; послове финансијске анализе, процјене вриједности предузећа и послове финансијског менаџера.

Студенти који заврше студијски програм мастер студија **Финансије, банкарство и осигурање**, тј. усмјерење **Финансијско управљање, банкарство и осигурање**, стичу напредна знања из тих специфичних економских дјелатности и били би оспособљени за: рад у банкама и другим финансијским организацијама, као и у државној администрацији; обављање послова у осигуравајућим компанијама, пензијским и здравственим фондовима, као и у надзорним органима; рад у финансијским и робним берзама на националном и међународном нивоу, брокерско-дилерским друштвима, у инвестиционим фондовима, рад у државној управи и локалној самоуправи, пореској управи и предузећима, као и на пословима финансирања развојних пројеката;

Свршени студенти студијског програма мастер студија и усмјерења **Финансијско управљање, банкарство и осигурање** оспособљени су да обављају, самостално или у тиму: економске

послове у банкама, осигуравајућим друштвима, послове портфолио менаџмента; послове економисте у међународним финансијским институцијама; послове финансијских стручњака, риск (risk) менаџера, актуарске послове; послове процјенитеља ризика и штета у осигурању, посредника и заступника у осигурању, дилера и брокера на берзи; послове финансијских инспектора (за банке и осигуравајуће компаније првенствено), те послове стручних сарадника у комисији за хартије од вриједности и министарству за финансије, рад и социјална питања.

Студенти који заврше *студијски програм мастер студија Финансије, рачуноводство и ревизија јавног сектора* стекли би напредна знања из тих специфичних економских дјелатности и били би оспособљени за: разумијевање методолошких принципа за организацију функције интерне ревизије и провођење конкретних ревизија, значаја којег ефикасна и ефективна функција интерне ревизије има за функцију екстерне ревизије, утицаја ефикасне и ефективне интерне ревизије на квалитет система управљања јавним средствима и јавне финансије уопште; разумијевање разлике и сличности између финансијског и буџетског извјештавања, те између финансијских и нефинансијских извјештаја у јавном сектору; савладавање специфичности извјештавања у ентитетима јавног сектора према МРС за ЈС и савладавање извјештавања државе према методологији ММФ-а.

Студенти који заврше овај студијски програм мастер студија и усмјерење *Финансије, рачуноводство и ревизија јавног сектора* оспособљени су да обављају, самостално или у тиму: послове портфолио менаџмента; послове економисте у владиним, међународним и домаћим финансијским институцијама; послове финансијских стручњака; послове риск менаџера; актуарске послове; послове интерног и екстерног ревизора; послове финансијских инспектора (за банке и осигуравајуће компаније првенствено); послове стручних сарадника у комисији за хартије од вриједности, те послове у министарству за финансије, рад и социјална питања.

Студенти који заврше студијски програм мастер студија, тј. усмјерење *Међународна економија*, требало би након завршетка овога одсјека да овладају специфичним и проширеним знањима у односу на студиј I циклуса студија из области међународног пословања, конкретно, за обављање спољнотрговинских послова у предузећима. Поред тога, студенти добијају напредна знања из међународне трговине и спољнотрговинске политике, тако да могу обављати послове у државним органима који су надлежни за ову област. Фокусирајући се на сегмент међународних финансија, студенти ће бити оспособљени за: научноистраживачки рад из области међународних економских односа и међународних финансија; за активно учешће у анализи, рјешавању проблема и имплементацији одлука из домена економске анализе и политике, анализу тржишта рада, анализу и примјену финансијских и инвестиционих одлука у јавном сектору и предузећима; процјену ризика и управљање промјенама у савременим међународно оријентисаним организацијама.

Студенти који заврше овај студијски програм мастер студија биће оспособљени да обављају, самостално или у тиму: послове економисте у спољнотрговинским фирмама; послове сарадника у надлежном министарству за економске односе са иностранством, послове економисте за спољнотрговинска плаћања у банкама, економисте царинског пословања, економисте у шпедитерским фирмама, послове у кредитном и инвестиционом сектору, сектору за процјену ризика, сектору за макроекономску и микроекономску анализу, послове економског консалтинга, аналитике и предвиђања макроекономских кретања, послове економисте у органима државне управе, економисте у централној банци, економисте у министарствима, економисте аналитичара у националној служби за запошљавање, послове економисте у синдикатима, економисте у удружењима послодаваца, послове економског коментатора, уређивања у издаваштву из области економије и послове научноистраживачког рада у области економије.

Уколико се студенти определијеле да заврше студијски програм мастер студија **Пословна економија**, усмјерење **Менаџмент и предузетништво**, требало би након завршетак овога одсека да овладају специфичним и проширеним знањима у односу на студиј I циклуса студија из области менаџмента, теоријске економије, маркетинга и предузетничке економије. Студенти ће теоретска знања стечена савладавањем предмета на нижим годинама студија обогатити концептуалним знањима ефикасног и ефективног управљања предузећима из свих дјелатности, без обзира на њихову величину, те ће стећи неопходна предзнања за наставак школовања на III циклусу студија. Биће оспособљени да управљају сложеним пројектима и предузетничким подухватима и да спознају основне карактеристике вођства и лидерства у рјешавању пословних проблема у условима ограниченог приступа информацијама и турбулентног тржишног окружења. Осим тога, биће оспособљени и образовани да управљају властитим предузећима, укључујући покретање старт ап (start up) предузећа, али и да самостално, или као дио тима, управљају стратешким јединицама великих корпорација, респектујући принципе корпоративног управљања. Специфична знања која ће студенти добити на овом студијском програму омогућиће им да нађу своје мјесто у процесу систематског трагања за иновацијама, да буду проактивни и предузетнички оријентисани.

Студенти који заврше овај студијски програм мастер студија биће оспособљени да обављају, самостално или у тиму: послове шефа планске службе, да буду вође пројектног тима према IPMA, PMI или PRINCE2 методологији; да организују, воде и контролишу пословне процесе; послове организовања структуре и процеса; управљања односима с купцима; управљања људским ресурсима; послове финансијског извјештавања и мјерења перформанси; управљања квалитетом, управљања међународним пословним операцијама, послове организационог развоја, пословног реструктурирања, пословног консалтинга; рад у профитним и непрофитним организацијама, државним, међународним и невладиним организацијама и послове самосталног вођења властитог бизниса.

Уколико се студенти определијеле да заврше студијски програм мастер студија **Актуарство**, након завршетка другог циклуса студија овог студијског програма моћи ће да: успјешно врше анализе економских показатеља у реалном нефинансијском сектору, у финансијском сектору, банкама и осигуравајућим друштвима, пензионим и здравственим фондовима, јавном сектору; да врше оцјене макроекономских показатеља, кретања, предвиђају и прогнозирају макроекономске варијабле; изводе квантитативне анализе и предвиђања у научноистраживачким пројектима; успјешно користе методе квантитативне анализе приликом доношења инвестиционих и других одлука стратешког карактера; обављају широк спектар послова из анализе података свих врста и успјешно користе стандардне софтвере за статистичку обраду података; владају интерперсоналним вјештинама и вјештинама тимског рада; да владају вјештинама учења и студирања литературе која ће им омогућити да се припреме за студиј III циклуса и да буду оспособљени за самосталан и тимски научноистраживачки рад.

Студенти који заврше овај студијски програм мастер студија биће оспособљени да обављају, самостално или у тиму: рад у предузећима (прије свега у сектору за план и анализу); рад у статистичким заводима, у агенцијама за истраживање тржишта, у осигуравајућим компанијама, пензијским фондовима и фондовима здравственог осигурања; у министарствима и Централној банци на доношењу стратешких одлука; послове у економским институтима и институтима за социолошке студије (квантитативна анализа); рад у рачунским центрима и одјељењима за примјену информационо-комуникационе технологије у различитим областима пословања; у специјализованим предузећима за производњу софтвера, пројектовање информационих система и увођење нових информационих технологија у пословање; рад на робним берзама на националном и међународном нивоу те рад у државној управи, тијелима која регулишу финансијске институције и финансијска тржишта.

5. АКАДЕМСКИ НАЗИВ

Након завршетка II циклуса студија кандидат стиче академско звање мастер економије са додатком дипломе и назнаком одсјека и усмјерења – 300 ECTS поена.

На енглеском језику, Master in Economics with diploma supplement with indicated course – 300 ECTS points.

Скраћеница

Ма је скраћени назив за мастер.

МА је скраћени назив за „Master“ на енглеском језику (уз додатак области из које је

6. УСЛОВИ ЗА УПИС НА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

На основу члана 54. Статута Универзитета у Бањој Луци и члана 20. Статута Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, право уписа на II циклус студија имају кандидати сходно одредбама Одлуке о условима уписа кандидата на други циклус студија на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, коју усваја Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Опште одредбе услова за упис су:

Члан 1.

Кандидати који су завршили четворогодишње основне академске студије, односно студиј првог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци и стекли академско звање *дипломирани економиста*, односно *дипломирани економиста – 240 ECTS* имају право уписа на студије другог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, у академској 2014/2015. години, на основу јавног конкурса, без полагања пријемног испита због компатибилности наставних планова и програма.

Члан 2.

(1) Кандидати који су завршили четворогодишње основне академске студије или студије првог циклуса на другим јавним и приватним високошколским установама у Босни и Херцеговини и иностранству, имају право уписа на студије другог циклуса на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци, у академској 2014/2015. години, на основу јавног конкурса, уз обавезу полагања пријемног испита.

(2) За кандидате који су студије завршили у иностранству провешће се поступак признавања страних високошколских исправа ради наставка образовања у складу са одредбама Статута Универзитета у Бањој Луци, Статута Економског факултета и Правилника о поступку еквиваленције раније стечених звања, поступку вредновања високошколских исправа и за потребе наставка школовања на Универзитету у Бањој Луци.

Члан 3.

(1) Декан Економског факултета именује Комисију за провођење поступка уписа кандидата на други циклус студија.

(2) Резултати пријемног испита и коначна ранг листа објавиће се у року од два дана од дана полагања пријемног испита.

Члан 4.

Приликом подношења захтјева за пријаву на конкурс кандидати требају доставити сљедећу документацију:

- а) Писани захтјев и попуњен образац пријаве на конкурс;
- б) Извод из матичне књиге рођених;

- в) Овјерену фотокопију дипломе или увјерења о стеченом академском звању;
- д) Увјерење о положеним испитима (достављају сви кандидати осим кандидата који су основне студије, односно студиј првог циклуса завршили на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци);
- ђ) Доказ о уплати накнаде за техничке услуге и трошкове полагања пријемног испита према важећој одлуци Управног одбора Универзитета у Бањој Луци;
- е) Овјерен наставни план и програм студија по којем је кандидат завршио основни студиј, односно студиј првог циклуса (достављају сви кандидати осим кандидата који су студије завршили на Економском факултету Универзитета у Бањој Луци). Уколико се ради о наставном плану и програму на језицима којима не говоре конститутивни народи БиХ, неопходно је исти доставити преведен на један од језика конститутивних народа БиХ и овјерен код судског тумача.

Члан 5.

Кандидати из члана 2. ове Одлуке полажу пријемни испит у писменом облику из следећих предмета:

1. Основи економије

Литература:

Иванић, М.: *Принципи економије*, Економски факултет Бања Лука, 2010.

Gregory, N: *Principles of economics*, sixth edition, Harvard University, 2011.

Садржај предмета

Политичка економија као наука. Шта је економија. Методе истраживања у економији. Економски закони. Три кључна економска закона. Обим друштвене производње. Друштвена репродукција. Робна производња и тржиште. Основни елементи понуде и тражње. Еластичност понуде и тражње. Облици размјене роба. Новац. Савремени економски систем. Учесници у економским догађајима и њихово понашање. Обим производње и обрт капитала. Трошкови производње. Профит, профитна стопа и акумулација капитала. Расподјела као фаза процеса репродукције. Тржиште рада. Тржиште зајмовног капитала. Тржиште реалног капитала. Банкарски систем. Тржиште природних ресурса. Трговачки капитал. Акцијски капитал. Тржишна структура савременог капитализма. Економске функције државе у савременим привредама. Јавна добра, екстерналије и јавни избор. Економска политика државе у појединим областима. Економски раст. Економске кризе. Међународна размјена.

2. Финансијско рачуноводство

Литература:

Шкарић Јовановић, К.: *Финансијско рачуноводство*, Економски факултет, Београд, 2007.

Шњегота, Д.: *Примјена МСФИ кроз билансни контни оквир*, Економски факултет, Финрар д.о.о, Бањалука, 2010.

Gray/Needles, *Финансијско рачуноводство – општи приступ*, Бања Лука, Copyright: Houghton Mifflin Company, издавач: Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске, 2006.

Садржај предмета:

Садржај предмета чине следеће основне тематске цјелине: књиговодство и рачуноводство; предмет и циљ књиговодства; принципи уредног књиговодства и рачуноводствена начела; основе глобалне процедуре у књиговодству и књиговодствени инструменти, књиговодствени рачуни: појам, врсте и правила књижења на рачунима, пословне (економске) промјене; контни оквир и контни план; инвентар имовине; грешке у књиговодству; оснивање правног лица и прибављање почетног капитала; набавка сталне и текуће (обртне) имовине; обавезе: појам, класификација, настанак и измирење; расходи и трошкови по природним врстама (трошкови материјала, набавна вриједност продате робе, трошкови бруто зарада, трошкови амортизације, итд., финансијски расходи, остали и ревалоризациони расходи), принципи вредновања прихода; пословни, финансијски, остали и ревалоризациони приходи; методе

билансирања финансијског резултата; предзакључна и закључна књижења; основни принципи припреме и презентације финансијских извјештаја у складу са МСФИ; основе анализе финансијских извјештаја.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијским програмима: *Финансије, банкарство и осигурање и Финансије и ревизија јавног сектора* полажу као трећи предмет:

3. Финансијски менаџмент

Литература:

Микеревић, Д.: *Финансијски менаџмент*, Економски факултет у Бањој Луци, 2009.

Van Horne, James C. *Fundamentals of Financial Management*, Pearson Education, Datastatus, 2007.

Van Horne, James C. *Financijsko upravljanje i politika*, Mate, Zagreb, 1997.

Садржај предмета:

Пословне функције предузећа и задаци пословних функција. Финансијска политика и правила финансирања. Тржиште новца и тржиште капитала. Берза и девизно тржиште. Финансирање предузећа, заједничка улагања, кредитирање и специфични облици финансирања. Доношење одлуке о финансирању. Анализа приносног, имовинског и финансијског положаја предузећа. Оцјена бонитета предузећа. Финансијско планирање, пословни и финансијски ризик. Временска димензија новца. Појам и кантификовање инвестиција, финансијска оцјена и оцјена ликвидности пројекта. Анализа неизвјесности. Финансијско управљање трајним и дугорочним капиталом и сталном имовином. Управљање краткорочним обавезама и обртном имовином. Управљање дивидендом.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијским програмима: *Међународна економија, Пословна економија* полажу као трећи предмет:

3. Економика предузећа

Литература:

Берберовић, Ш., Тодоровић, З.: *Економика предузећа*, Бања Лука: Економски факултет, 2009.

Салваторе, Д. *Економија за менаџере*, Загреб: Мате, 1989.

Садржај предмета:

Теорија предузећа, економика предузећа и технике оптимизације. Анализа потражње, оцјена потражње, прогнозирање потражње. Теорија и оцјењивање прихода. Теорија и оцјењивање производње. Теорија и оцјењивање утрошака. Теорија и оцјењивање трошкова. Теорија и оцјењивање профита. Тржишна структура и одређивање цијена (савршена конкуренција, монопол, монополистичка конкуренција и олигопол). Обрасци производне калкулације. Обрасци трговачке калкулације. Регулација, анализа ризика и одређивање потребног капитала. Преломна тачка економичности. Принципи продуктивности, економичности и рентабилност.

Кандидати који уписују други циклус студија на студијском програму: *Актуарство* полажу као трећи предмет:

3. Финансијска и актуарска математика

Литература:

Крчмар, М. (2007). *Финансијска математика и методе инвестиционог одлучивања*. Сарајево: Кемиграфика;

Крчмар, М. (1987). *Модел живота осигурања на бази уплате једнократне премије*. Сарајево: Економски факултет

Садржај предмета:

Верижни и процентни рачун. Рачун подјеле и мијешања. Израчунавање интереса. Ломбардни и текући рачун. Обрачун потрошачких кредита. Есконтовање мјеница. Валуте и девизе. Увод у сложени интерес. Израчунавање крајње и почетне вриједности капитала. Фактор додајних улога. Фактор актуелизације. Амортизација зајмова при декурзивном рачунању интереса. Закон отплата. Отплаћени дио дуга.. Амортизација зајма са једнаким и промјенљивим отплатама. Појам ануитета Амортизација зајма са једнаким и промјенљивим ануитетима. Конверзија зајма. Курс и рентабилност зајма. Зајмови подјељени на обвезнице. Амортизација зајма у условима инфлације. Осигурање годишње и исподгодишње једнаке ренте. Осигурање капитала у фиксном износу. Вишекратне нето премије (годишње и исподгодишње). Вруто премије (једнократне и вишекратне). Математичка резерва.

Члан 6.

Избор, односно рангирање кандидата из члана 1. ове Одлуке који су поднијели захтјев за упис и кандидата из члана 2. ове Одлуке који су поднијели захтјев и положили пријемни испит за упис на други циклус студија врши се на следећи начин:

1. Одобрени број кандидата за упис на други циклус студија попуњава се кандидатима из члана 1. ове Одлуке, који се рангирају по основу остварене просјечне оцјене постигнуте на основном студију, односно студију првог циклуса и то почев од највеће до најмање остварене просјечне оцјене;
2. Преостали број слободних мјеста од одобреног броја кандидата за упис на други циклус студија попуњава се кандидатима из члана 2. ове Одлуке који су положили пријемни испит, а који се рангирају по основу успјеха постигнутог на четворогодишњем основном студију, односно првом (четворогодишњем) циклусу студија и резултата постигнутих на пријемном испиту, на следећи начин:

а) Успјех са првог циклуса студија омогућује максималних двадесет и пет (25) бодова. Број бодова остварен на основу општег успјеха добија се тако да се просјечна оцјена из свих предмета четворогодишњег студија дијели са бројем два (2) и помножи са бројем пет (5). Нпр. просјечна оцјена $7.56/2 \cdot 5 = 18,90$ бодова;

б) Писмени квалификациони испит ће се радити у форми теста који ће се састојати од 30 питања и радиће се 60 минута. Тест ће се састојати од десет (10) питања из Основа економије, десет (10) питања из Финансијског рачуноводство и десет (10) из Финансијског менаџмента (за студенте који желе да се упишу на смјерове Рачуноводство и ревизија и Финансијско управљање, банкарство и осигурање) или Економике предузећа (за студенте који желе да се упишу на смјерове Међународна економија и Менаџмент и предузетништво);

в) Свако питање садржи четири понуђена одговора од којих је само један тачан, на који се одговара заокруживањем слова испред одговора. Дозвољено је заокружити само један одговор. За тачно заокружен одговор добија се 2.5 поена, а за нетачно заокружен одговор одузима се 0.5 поена. Уколико се не заокружи нити један од понуђених одговора, тада се не одузимају поени. Максималан број бодова који се може остварити на тесту је седамдест и пет (75);

г) Кандидат/киња може на пријемном испиту по оба мјерила осварити максимално 100 (стотину) бодова. У случају истог укупног броја бодова два или више кандидата, предност има кандидат са већим бројем бодова оствареним на пријемном испиту;

д) Право уписа немају кандидати који на пријемном испиту нису остварили најмање 15 бодова.

Члан 7.

(1) Кандидати из члана 2. став (1) ове Одлуке који се упишу на други циклус студија имају обавезу да, прије полагања испита из предмета на другом циклусу студија, положе разлику испита из следећих предмета: *Економика предузећа, Микроекономија, Макроекономија, Економско-математички модели и методе, Међународни економски*

односи и Стратешки финансијски менаџмент.

(2) Разлику испита из претходног става овог члана кандидати из члана 2. став (1) ове Одлуке ће полагати у терминима апсолвентских испитних рокова на првом циклусу студија.

Члан 8.

(1) Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се на веб страници и огласној табли Економског факултета.

(2) О извршењу ове Одлуке стараће се продекан за научно-истраживачки рад Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

7. ЛИСТА ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА

Листа – преглед обавезних и изборних студијских предмета дата је у оквиру табеларног прегледа предмета на студијским програмима другог циклуса студија за сваки поједини одсјек и усмјерење.

Сви предмети у студијском програму разврстани су према своме статусу. Зависно од тога да ли је студент обавезан да их упише, предмети се дијеле на обавезне (О) и изборне (И). Студенти на почетку академске године, односно семестра, уписују обавезне предмете и од понуђених изборних предмета бирају и уписују потребан број изборних предмета. Изборни предмети се бирају анкетом. Предмет који изабере највећи број студената проглашава се изборним предметом за академску годину у којој се бира изборни предмет. Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, на приједлог продекана за наставу и резултата анкете, предлаже Сенату Универзитета у Бањој Луци измјену и допуну листе одговорних наставника, којом се верификује избор изборног предмета и одговорни наставници. Предмет Методологија научноистраживачког рада (2П + 0В) налази се на свих шест студијских програма другог циклуса студија. Студенти неће бити у могућности да пријављују и полажу остале обавезне и изборне предмете док не положи Методологију научноистраживачког рада.

У структури свих шест студијских програма другог циклуса студија изборни предмети обухватају укупно 10 ECTS бодова (по један изборни предмет у оба семестра, не рачунајући завршни рад, који се бира по жељи студента, након положених најмање седам предмета) што у односу на укупан број (60) ECTS бодова чини 16,66% ECTS бодова или 25% предмета, укључујући и завршни рад.

На овај начин обезбијеђена је флексибилност студијског програма која показује у којој мјери је заступљена могућност студената да учествују у креирању сопственог образовања. Овакав концепт студија – "усмјерен према студентима" прихвата студента као партнера и подразумева његово активно учествовање током читавог процеса студија.

Студенти уписују, извршавају предиспитне обавезе и полажу испит из сваког обавезног предмета. Уколико у току академске године не положи испит из обавезног предмета, поново га уписују наредне академске године, а према одредбама Закона о високом образовању и Правила студирања на I и II циклусу Универзитета у Бањој Луци (више информација о правилницима и упутствима на званичној веб-страници Факултета <http://www.efbl.org/>).

У погледу предиспитних обавеза и испита из изборних предмета, студенти извршавају предиспитне обавезе и полажу испит из предмета које су изабрали и уписали на почетку академске године, односно на почетку семестра, а према одредбама Одлуке о начину праћења и валоризовања знања студената, које усваја Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, непосредно прије почетка сваке академске године.

Наведена подјела предмета на обавезне и изборне обезбјеђује систематизацију предмета по семестрима и годинама студија у погледу обавеза студената, стицања потребног знања, вјештина и радних способности, ширег образовања и других захтјева професије дипломираног економисте. Ова подјела омогућава и повезивање садржаја предмета по семестрима и годинама студија, односно омогућава успостављање редослиједа изучавања предмета и утврђивање предуслова за упис појединих предмета или групе предмета.

7.1. Истраживачки пројекат – приступни рад

Од сваког студента очекује се да учествује у изради истраживачког пројекта у форми писаног приступног рада. Пројекат ће бити рађен у току семестра уз менторску помоћ предметних наставника. Циљ рада је да помогне студентима да развију вјештине истраживачког рада, као и способност самосталног истраживања, анализе проблема и способност предлагања практичних рјешења. Истраживање на пројекту треба да буде широко и свеобухватно, да укључи различите релевантне изворе информација које могу бити од користи у анализи теме. Студенти се охрабрују да у својим истраживањима искораче из оквира материјала дефинисаних силабусом курса, да демонстрирају оригиналност, флексибилност и иновативност у раду, али да предложене теме буду у складу са главним циљем курса.

Сваки студент ће наставнику код којег полаже испит електронским путем предложити назив теме рада. Када тема буде одобрена, студент приступа изради рада, а коначну верзију рада шаље електронским путем најкасније десет дана прије испитног рока на којем ће студент полагати испит. Приступни рад мора да задовољи минимум критерија научноистраживачког рада, прописаних Упутством за израду стручних и научних радова (доступно на <http://www.efbl.org/lat/ofakultetu/dokumenti>).

Студентска служба ће обавијестити студенте код којег наставника ће полагати испит. Студенти ће бити равномјерно распоређени према бројевима индекса на начин да ће један одговорни наставник испитивати студенте с парним, а други с непарним бројевима индекса.

Предуслов за излазак на завршни усмени испит је приступни рад који је одобрио одговорни наставник.

Приступни рад мора имати јасно дефинисан проблем и предмет истраживања, циљ истраживања, дефинисане хипотезе, зависне и независне варијабле, описану примијењену методологију истраживања, очекиване резултате истраживања, преглед литературе, ако се ради о емпиријском истраживању и описан метод, узорак и резултате истраживања са дискусијом, концизан закључак у којем се постављене хипотезе потврђују или одбацују, као и технички обрађен текст према Упутству. Рад треба да садржи до максимално 10.000 ријечи, Times New Roman, justified, font 12, spacing 1,5) укључујући сажетак, увод, табеле, слике, списак литературе и анекс са подацима из емпиријског истраживања, уколико такво истраживање буде саставни дио рада.

7.2. Табеларни преглед предмета на студијском програму

Студиј Економског факултета на II циклусу (академским дипломским студијем) организује се на шест студијских програма:

1. *Финансије, банкарство и осигурање;*
2. *Финансије и ревизија јавног сектора;*
3. *Међународна економија;*
4. *Пословна економија;*
5. *Актуарство.*

Студијски програм *Финансије, банкарство и осигурање* садржи два усмјерења:

- а) Рачуноводство и ревизија;
- б) Финансијско управљање, банкарство и осигурање;

Студијски програм *Финансије, рачуноводство и ревизија јавног сектора* нема посебних усмјерења.

Студијски програм *Међународна економија* нема посебних усмјерења.

Студијски програм *Пословна економија* има усмјерење: Менаџмент и предузетништво.

Студијски програм *Актуарство* нема посебних усмјерења.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ФИНАНСИЈЕ, БАНКАРСТВО И ОСИГУРАЊЕ

Усмјерење: Рачуноводство и ревизија

Назив предмета	Зимски		Љетни		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративне финансије	2	2			7
Напредна ревизија	2	2			7
Глобализација и финансијски менаџмент	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Финансијско извјештавање у функцији менаџмента			2	2	5
Консолидовани и специјални биланси			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање

Назив предмета	Зимски		Љетни		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративне финансије	2	2			7
Напредна ревизија	2	2			7
Глобализација и финансијски менаџмент	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Банкарски менаџмент			2	2	5
Менаџмент осигурања			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Финансије, банкарство и осигурање”:

- Економика јавног сектора
- Улагање у хартије од вриједности
- Процјена вриједности предузећа
- Евалуација инвестиционих пројеката
- Специјална рачуноводства
- Процјена ризика
- Квантитативне финансије

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ФИНАНСИЈЕ И РЕВИЗИЈА ЈАВНОГ СЕКТОРА

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Финансирање јавног сектора	2	2			7
Ревизија финансијских извјештаја у јавном сектору	2	2			7
Ревизија учинка	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Трезорско пословање и напредно финансијско извјештавање			2	2	5
Интерна ревизија у јавном сектору			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Финансије и ревизија јавног сектора”:

Управљање пројектима у јавном сектору
 Ревизија јавно-приватног партнерства
 Консолидовани и специјални биланси (2. семестар)
 Напредна ревизија
 Економика јавног сектора
 Управљање ризицима
 Интерни обрачун

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: МЕЋУНАРОДНА ЕКОНОМИЈА

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Теорија и политика међународне трговине	2	2			7
Макроекономија отворене привреде	2	2			7
Глобализација и транзициони процеси	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Интеграција и регионализација свјетске привреде			2	2	5
Међународни маркетинг			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Међународна економија”:

Међународни монетарни систем
 Право Европске уније
 Квалитет и конкурентност
 Менаџерске вјештине
 Међународно банкарство
 Корпоративно управљање

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА**Усмјерење:** Менаџмент и предузетништво

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративно управљање	2	2			7
Предузетнички маркетинг	2	2			7
Стратегијско одлучивање	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Управљање предузетничким пројектима			2	2	5
Менаџерске вјештине			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Пословна економија“:

Квалитет и конкурентност
 Специјална предузетништва
 Финансирање иновативног бизниса
 Међународни маркетинг
 Пословна предвиђања
 Стратешки менаџмент људских ресурса
 Управљање међународним пројектима

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: АКТУАРСТВО

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Анализа осигурања	2	2			7
Финансијска математика	2	2			7
Актуарска математика	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Напредна економетрија			2	2	5
Квантитативне финансије			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Актуарство“:

Управљање ризицима
 Финансијска економија
 Анализа пензијског и здравственог осигурања
 Рачуноводство осигуравајућих друштава
 Економска статистика

Списак обавезних и изборних предмета је у прилогу табела 7.1. Детаљан наставни програм за сваки предмет је у прилогу у обрасцу 7.2.

7.3. Описи, односно спецификације предмета (књига предмета)

Сваки одговорни наставник обавезан је да у складу са усвојеним обрасцем, а на основу одлуке Катедре, сачини детаљан план и садржај предмета непосредно прије почетка наставе по семестрима, у складу са Одлуком о усвајању академског календара Сената Универзитета.

Минимум садржаја књиге предмета је:

- информације о одговорном наставнику и сараднику, распоред обавезних консултација и термин одржавања наставе и вјежби;
- силабус предмета са описом наставних јединица и датумима одржавања наставе, вјежби и колоквија;
- списак испитних питања;
- списак обавезне и допунске литературе.

8. НАЧИН И ПОТРЕБНО ВРИЈЕМЕ ИЗВОЂЕЊА СТУДИЈА

Други циклус студија (једногодишњи дипломски академски студиј – мастер студиј) траје два семестара са укупно 60 ECTS бодова. Организује се као редовни и ванредни студиј, а састоји се од часова предавања и вјежби у току 15 седмица у зимском и љетном семестру, у складу са одлуком Сената Универзитета у Бањој Луци о академском календару.

8.1. Начин извођења студија – традиционално

Студије на усвојеном студијском програму изводе се на традиционалан (класичан) начин. Традиционалан начин извођења студија представља организовање студија у сједишту високоакадемске институције и одвија се непосредним контактом наставника и студента у форми предавања, као и непосредним контактом сарадника и студената у форми практичних вјежби. Студијски програм *Менаџмент у туризму и хотелијерству* изводио би се паралелно у Бањој Луци и у Требињу, у сарадњи са Високом школом за туризам и хотелијерство, у њиховим просторијама, у зависности од заинтересованости студената.

Настава се у току академске године организује у два семестра. Један семестар студија вреднује се са 30 ECTS бодова.

Сви предмети су једносеместрални. Наставни план садржи највише пет предмета по семестру, односно најмање четири, укључујући обавезни завршни (мастер) рад.

Облици извођења наставе на Факултету су стандардизовани. Укупно ангажовање студента обухвата:

- 1) непосредна настава;
- 2) консултације с наставницима;
- 3) самостални рад студента.

8.2. Непосредна настава

Непосредна настава остварује се сталним контактом студената с наставницима и сарадницима, а према наставном календару и семестралном распореду предиспитних и испитних обавеза као саставног дијела утврђеног годишњег програма рада, који Факултет доноси за сваку школску годину. Обим непосредне наставе је 20 часова седмично. На другом циклусу студија минимално 50 посто непосредне наставе треба да буду часови предавања, а остатак вјежбе и други облици непосредне наставе.

Непосредна настава остварује се у виду:

- предавања,
- вјежби,
- консултација.

Стручна пракса, студијски истраживачки рад и завршни рад на другом циклусу студија не улазе у обим непосредне наставе, али се уносе у наставни план и додјељују им се ECTS бодови.

Завршни рад. Сврха израде завршног рада је да студент покаже способност самосталног приступа у обради проблема из подручја посебних, заједничких и општих садржаја струке за коју се оспособљавао током студија на Факултету, служећи се литературом, теоријским или емпиријским истраживањима, друштвеном праксом и основама методологије предметне дисциплине. Завршни рад се припрема у складу с Правилима студирања на I и II циклусу студија.

На основу члана 52. став 2. Закона о високом образовању Републике Српске ("Службени гласник РС", број: 73/10), те члана 35. Правила студирања I и II циклусу студија на Универзитету у Бањој Луци, Научно-наставно вијеће Економског факултета на III сједници, одржаној 21. 12. 2010, донијело је допуну *УПУТСТВА ЗА ИЗРАДУ СТРУЧНИХ И НАУЧНИХ РАДОВА*.

I. ПРИЈАВА, ИЗРАДА И ОДБРАНА ЗАВРШНОГ – МАСТЕР РАДА У ОКВИРУ ДРУГОГ ЦИКЛУСА БОЛОЊСКОГ СТУДИЈА

Завршни – мастер рад је самосталан рад у којем студент обрађује одабрану тему примјеном методологије друштвених наука те метода, техника, поступака и инструмената научноистраживачког рада. Поред тога доказује да је савладао наставни план и програм студија, стекао потребно знање и оспособио се за његову примјену. Студент у завршном раду треба да докаже своју способност да интегрише знања и формулише мишљења са ограниченим информацијама и да може своје закључке, знања и аргументе пренијети стручној и научној јавности.

Резултати изнесени у завршном – мастер раду треба да представљају допринос:

- систематизацији научних или стручних задатака и постојећих рјешења за одређену област;
- рјешавању актуелног научног или стручног задатка који је постављен као циљ рада;
- примјени постојећих научних или стручних достигнућа у рјешавању комплексног стручног задатка.

Израда завршног – мастер рада (у даљем тексту мастер рада) састоји се од:

- а) израде пријаве теме мастер рада,
- б) израде мастер рада,
- в) одбране мастер рада.

ИЗРАДА ПРИЈАВЕ ТЕМЕ МАСТЕР РАДА

Приједлог мастер рада

Кандидат пише пријаву мастер рада на пет до десет страница, која треба да садржи:

- увод (проблем истраживања; предмет истраживања; циљеви истраживања уз обавезно навођење научних и друштвених циљева; хипотезе истраживања – главна и помоћне хипотезе);
- теоријску основу истраживања;

- методе истраживања;
- очекиване стручне и научне резултате истраживања;
- временски план истраживања;
- кратко образложење прелиминарног садржаја рада по дијеловима и цјелинама;
- иницијални списак литературе;
- краћу биографију кандидата.

Процедура пријаве и одбране завршног рада

- кандидат након одслушаних предавања предвиђених Наставним планом и програмом и положених испита, односно ако има само један неположени испит, стиче право пријаве мастер рада;
- кандидат предлаже ментора који има избор у ужу научну област из које је аплицирана тема;
- пријава за одобрење теме подноси се Наставно-научном вијећу у три примјерка (електронска форма) путем протокола;
- пријаву морају потписати кандидат, ментор и референт за постдипломску наставу;
- матична катедра кандидата разматра пријаву, даје сугестије на пријаву, те даје приједлог за именовање ментора и предлаже комисију за оцјену и одбрану завршног рада;
- пријаву теме разматра комисија за постдипломски студиј и докторате, која даје сагласност на пријаву и приједлог ментора и комисије за оцјену и одбрану завршног рада;
- Наставно-научно вијеће одобрава тему, именује ментора и комисију за оцјену и одбрану мастер рада.

ИЗРАДА МАСТЕР РАДА

Структура завршног рада

- прво поглавље садржи уводно разматрање (проблем истраживања; предмет истраживања; циљеви истраживања, уз обавезно навођење научних и друштвених циљева; хипотезе истраживања – главна и помоћне хипотезе);
 - друго поглавље садржи теоријску основу рада;
- централно поглавље (једно или више њих) садржи аспекте обраде проблема, прикупљања и анализе података уз примјену одговарајућих научних метода;
 - презентација резултата истраживања и њихова интерпретација;
- дискусија (компарација потврђених хипотеза са осталим релевантним истраживањима);
 - научни и стручни резултати истраживања;
 - закључци и препоруке за даље истраживање;
 - списак кориштене литературе.

Обим рада

Мастер рад треба да буде обима од 60 до 80 страница текста или 20.000–25.000 ријечи, не укључујући литературу и прилоге.

Техничка обрада мастер рада треба да буде у складу са Упутством за израду стручних и научних радова Економског факултета у Бањој Луци.

ОДБРАНА МАСТЕР РАДА

Процедура пријаве за оцјену и одбрану мастер рада

Рок за израду мастер рада је најмање шест (6) мјесеци, а кандидат га треба завршити у року до 12 (мјесеци) од датума када је Наставно-научно вијеће одобрило тему. У случају да кандидат не испоштује овај рок, писмено ће затражити одобрење новог рока.

Завршени мастер рад може се предати тек након што студент положи све испите и изврши све друге обавезе мастер студија.

Захтјев за оцјену и одбрану мастер рада кандидат упућује Наставно-научном вијећу Економског факултета Универзитета у Бањој Луци посредством протокола и Студентске службе са четири примјерка завршеног мастер рада (меки повез).

Захтјев из претходног става садржи: пријаву, сагласност ментора да рад испуњава критерије наведене у образложењу теме, те извјештај из службене евиденције о испитима и ECTS бодовима кандидата.

Научно-наставно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци именује три члана комисије од којих је минимално један члан комисије са другог универзитета. Комисија за оцјену и одбрану мастер рада дужна је у року 30 дана од дана пријема захтјева сачинити и доставити извјештај о мастер раду.

Извјештај о оцјени мастер рада садржи слиједеће елементе: подаци о комисији, подаци о кандидату, наслов мастер тезе, преглед мастер тезе, оцјена особина рада, вредновање појединих дијелова мастер тезе, коначна оцјена магистраске тезе, приједлог комисије.

Матична катедра и Комисија за постдипломски студиј и докторате разматрају и усвајају Извјештај комисије о мастер раду и просљеђују Наставно-научном вијећу Економског факултета Универзитета у Бањој Луци извјештај на усвајање.

Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци доноси коначну одлуку о усвајању извјештаја Комисије, односно прихватању завршног рада и одлуку о заказивању одбране.

Уколико Комисија за постдипломски студиј и докторате или Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци не прихвате завршни рад, кандидат може извршити исправку у складу с примједбама или поднијети нову пријаву теме завршног рада у року 30 дана од дана пријема одлуке о одбијању.

Одлука о усвајању извјештаја и датуму одбране доставља се студенту и објављује на огласној плочи, односно веб-страници Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Кандидат путем протокола доставља Студентској служби седам примјерака технички завршеног рада (тврди повез + електронска форма).

Јавна одбрана се заказује и објављује најмање седам дана прије заказаног датума одбране завршног рада на веб-страници Факултета.

Презентација и усмена одбрана мастер рада:

- комисија отвара поступак одбране;
- кандидат излаже главне циљеве и резултате истраживања (до 30 минута);
- комисија даје своје коментаре и поставља питања (10–15 минута), након тога слиједи пауза од 15 минута;
- кандидат одговара на питања (10–15 минута);
- комисија се повлачи на консултације;
- секретар комисије води записник, који је саставни дио одлуке;
- записник и одлуку потписују чланови комисије и секретар;
- предсједник комисије саопштава коначну одлуку.

8.3. Оцјењивање студента

Испитивање и оцјењивање су усаглашени са исходима учења и осмишљени су с циљем да се утврди јесу ли исходи учења постигнути или нису. Успјешност студента у савлађивању сваког предмета на студијском програму изражава се поенима у складу са одредбама одлуке о начину праћења и валоризовања знања студената коју усваја Наставно-научно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци непосредно прије почетка сваке академске године и континуирано се прати током наставе у семестру.

Наставник оцјењује студента на основу исказаног знања, изнесених чињеница и његовог разумијевања материје, стечених вјештина и показане способности да исказано примијени у реалним ситуацијама. Своје захтјеве базира на приступачности свих средстава неопходних при савладавању утврђеног наставног плана и програма (Кодекс наставничке етике, члан 7).

Одлука о начину праћења и валоризовања знања студената мора бити усклађена са смјерницама и општим одредбама Правила студирања на I и II циклусу студија Универзитета у Бањој Луци.

Испуњавањем предиспитних обавеза и полагањем испита студент може остварити највише сто поена. У формирању коначне оцјене о успјешности студента у савлађивању предмета предиспитне обавезе учествују с највише 50 поена, а испит такође учествује с највише 50 поена.

Вредновање предиспитних обавеза:

- присуствовање свим облицима наставе, два (2) поена,
- обавезни приступни рад, од 0 до 48 поена.

Завршни испит се полаже усмено, осим предмета који због природе наставне јединице захтијевају комбиновану, писмену и усмену, провјеру знања на завршном испиту.

Завршни испит полаже се јавно, уз присуство најмање једног студента и сарадника. Није дозвољено полагање завршног испита иза затворених врата с једним кандидатом.

Уколико завршни испит пријави блиски сродник одговорног наставника (син, кћерка, супружник, дијете од брата или сестре, први рођак), декан формира трочлану комисију, у којој одговорни наставник може бити само члан комисије, и заказује термин комисијског полагања испита.

Укупан остварени број поена преводи се у **коначну оцјену** која показује успјешност савладаности предмета, а може бити од **5 (није положио)** до **10 (одличан - изврсан)**. Начин превођења укупног броја поена, кога чини збир поена остварен на предиспитним обавезама и на испиту, у коначну оцјену, приказан је у наредној скали (табели) оцјењивања:

Табела 8.2. Распоред поена и коначних оцјена

БРОЈ ПОЕНА	ОПИСНА ОЦЈЕНА	ОЦЈЕНА
0 – 50	није положио	пет (5)
51– 60	довољан	шест (6)
61– 70	добар	седам (7)
71– 80	врло добар	осам (8)
81– 90	одличан	девет (9)
91–100	одличан – изузетан	десет (10)

Након завршетка академске године и окончањем јесењих испитних рокова предметни наставник објављује ранг-листу свих студената који су остварили предвиђени минимум од 51 поена из укупних обавеза и положили завршни испит. Додјела ECTS оцјена вршиће се на основу те листе, према проценту успјешности, примјеном слиједећег критеријума:

Табела 8.4. Ранг-листа студената који су положили завршни испит

РЕДОСЛИЈЕД	ОЦЈЕНА
ПРВИХ 1% –10%	А
СЉЕДЕЋИХ 11% –35%	В
СЉЕДЕЋИХ 36% –65%	С
СЉЕДЕЋИХ 66% –90%	Д
СЉЕДЕЋИХ 91% –100%	Е

Студенти који су по основу укупних обавеза остварили од 35 до 50 поена добијају оцјену ФХ (потребан додатни рад за успјешно окончање испита), а за мање од 35 поена оцјену Ф (потребно знатно више рада за окончање испита).

9. БОДОВНА ВРИЈЕДНОСТ ПРЕДМЕТА У СКЛАДУ СА ЕВРОПСКИМ СИСТЕМОМ ПРЕНОСА БОДОВА – ECTS

Додјела кредита заснива се на тежини предмета у смислу оптерећења које ће студент уложити да постигне планиране исходе учења у формалном облику. Укупан број бодова додијељених квалификацији је распоређен на поједине предмете пропорционално њиховом учешћу у укупном оптерећењу потребном да се постигну планирани исходи учења.

Бодови су додијељени за укупно вријеме потребно да се постигну планирани исходи учења, а оно се састоји од:

- броја сати контакт наставе,
- времена потребног за припрему за наставу и израду наставних задатака (припрема и сређивање грађе с наставе, вјежби или с праксе; писање есеја, израда пројеката и семинарских радова; прикупљање и проучавање додатне грађе; практичан рад изван сати у наставном плану, итд.),
- припрема испита и излазак на испит.

Предмети разврстани по бодовној вриједности приложени су у табели 9.1. у прилогу.

10. ПРЕДВИЂЕНИ БРОЈ САТИ ЗА ПОЈЕДИНЕ ПРЕДМЕТЕ

Студијски програм: Финансије, банкарство и осигурање

Ниво студија: Други циклус (Master)

Усмјерење: Рачуноводство и ревизија

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1 Методологија научноистраживачког рада	О	аб	2	0	0	4
	2 Корпоративне финансије	О	аб	2	2	0	7
	3 Напредна ревизија	О	аб	2	2	0	7
	4 Глобализација и финансијски менаџмент	О	аб	2	2	0	7
	Економика јавног сектора	И	аб	2	2	0	5
	Улагање у хартије од вриједности	И	аб	2	2	0	5
	Процјена вриједности предузећа	И	аб	2	2	0	5
	5 Евалуација инвестиционих пројеката	И	аб	2	2	0	5
	Специјална рачуноводства	И	аб	2	2	0	5
	Процјена ризика	И	аб	2	2	0	5
	Квантитативне финансије	И	аб	2	2	0	5
				10	8	0	30

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1 Финансијско извјештавање у функцији менаџмента	О	а	2	2	0	5
	2 Консолидовани и специјални биланси	О	аб	2	2	0	5
	Економика јавног сектора	И	аб	2	2	0	5
	Улагање у хартије од вриједности	И	аб	2	2	0	5
	Процјена вриједности предузећа	И	аб	2	2	0	5
	3 Евалуација инвестиционих пројеката	И	аб	2	2	0	5
	Специјална рачуноводства	И	аб	2	2	0	5
	Процјена ризика	И	аб	2	2	0	5
	Квантитативне финансије	И	аб	2	2	0	5
	4 Завршни мастер рад	О	а				15
				6	6	0	30

Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1 Методологија научноистраживачког рада	О	аб	2	0	0	4
	2 Корпоративне финансије	О	аб	2	2	0	7
	3 Напредна ревизија	О	аб	2	2	0	7
	4 Глобализација и финансијски менаџмент	О	аб	2	2	0	7
	Економика јавног сектора	И	аб	2	2	0	5
	Улагање у хартије од вриједности	И	аб	2	2	0	5
	Процјена вриједности предузећа	И	аб	2	2	0	5
	5 Евалуација инвестиционих пројеката	И	аб	2	2	0	5
	Специјална рачуноводства	И	аб	2	2	0	5
	Процјена ризика	И	аб	2	2	0	5
	Квантитативне финансије	И	аб	2	2	0	5
				10	8	0	30

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1 Банкарски менаџмент	О	б	2	2	0	5
	2 Менаџмент осигурања	О	б	2	2	0	5
	Економика јавног сектора	И	аб	2	2	0	5
	Улагање у хартије од вриједности	И	аб	2	2	0	5
	Процјена вриједности предузећа	И	аб	2	2	0	5
	3 Евалуација инвестиционих пројеката	И	аб	2	2	0	5
	Специјална рачуноводства	И	аб	2	2	0	5
	Процјена ризика	И	аб	2	2	0	5
	Квантитативне финансије	И	аб	2	2	0	5
	4 Завршни мастер рад	О	аб				15
				10	8	0	30

П – предавања

В – пјежбе (аудиторне)

ДОН – други облици наставе (лабораторијске вјежбе, семинари, студијски истраживачки рад и др.)

УСМЈЕРЕЊА:

а. Усмјерење: Рачуноводство и ревизија

б. Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање

Студијски програм: Финансије и ревизија јавног сектора
Ниво студија: Други циклус (Master)

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1	Методологија научноистраживачког рада	О		2	0	0	4
	2	Финансирање јавног сектора	О		2	2	0	7
	3	Ревизија финансијских извјештаја у јавном сектору	О		2	2	0	7
	4	Ревизија учинка	О		2	2	0	7
	5	Управљање пројектима у јавном сектору	И		2	2	0	5
		Ревизија јавно-приватног партнерства	И		2	2	0	5
		Напредна ревизија	И		2	2	0	5
		Економика јавног сектора	И		2	2	0	5
		Управљање ризицима	И		2	2	0	5
		Интерни обрачун	И		2	2	0	5
		Финансирање јавног сектора	И		2	2	0	5
					10	8	0	30

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1	Трезорско пословање и напредно финансијско извјештавање	О		2	2	0	5
	2	Интерна ревизија у јавном сектору	О		2	2	0	5
	3	Управљање пројектима у јавном сектору	И		2	2	0	5
		Ревизија јавно-приватног партнерства	И		2	2	0	5
		Консолидовани и специјални биланси (2. семестар)	И		2	2	0	5
		Напредна ревизија	И		2	2	0	5
		Економика јавног сектора	И		2	2	0	5
		Управљање ризицима	И		2	2	0	5
		Интерни обрачун	И		2	2	0	5
		Финансирање јавног сектора	И		2	2	0	5
	4	Завршни мастер рад	О					15
					6	6	0	30

П – предавања

В – пјежбе (аудиторне)

ДОН – други облици наставе (лабораторијске вјежбе, семинари, студијски истраживачки рад и др.)

Студијски програм: Међународна економија
Ниво студија: Други циклус (Master)

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1	Методологија научноистраживачког рада	О		2	0	0	4
	2	Теорија и политика међународне трговине	О		2	2	0	7
	3	Макроекономија отворене привреде	О		2	2	0	7
	4	Глобализација и транзициони процеси	О		2	2	0	7
	5	Међународни монетарни систем	И		2	2	0	5
		Право Европске уније	И		2	2	0	5
		Квалитет и конкурентност	И		2	2	0	5
		Менаџерске вјештине	И		2	2	0	5
		Међународно банкарство	И		2	2	0	5
		Корпоративно управљање	И		2	2	0	5
					10	8	0	30

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1	Интеграција и регионализација свјетске привреде	О		2	2	0	5
	2	Међународни маркетинг	О		2	2	0	5
	3	Међународни монетарни систем	И		2	2	0	5
		Право Европске уније	И		2	2	0	5
		Квалитет и конкурентност	И		2	2	0	5
		Менаџерске вјештине	И		2	2	0	5
		Међународно банкарство	И		2	2	0	5
		Корпоративно управљање	И		2	2	0	5
	4	Завршни мастер рад	О					15
					6	6	0	30

П – предавања

В – пјежбе (аудиторне)

ДОН – други облици наставе (лабораторијске вјежбе, семинари, студијски истраживачки рад и др.)

Студијски програм: Пословна економија

Ниво студија: Други циклус (Master)

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1	Методологија научноистраживачког рада	О		2	0	0	4
	2	Корпоративно управљање	О		2	2	0	7
	3	Предузетнички маркетинг	О		2	2	0	7
	4	Стратегијско одлучивање	О		2	2	0	7
	5	Квалитет и конкурентност	И		2	2	0	5
		Специјална предузетништва	И		2	2	0	5
		Финансирање иновативног бизниса	И		2	2	0	5
		Међународни маркетинг	И		2	2	0	5
		Пословна предвиђања	И		2	2	0	5
		Стратешки менаџмент људских ресурса	И		2	2	0	5
		Управљање међународним пројектима	И		2	2	0	5
					10	8	0	30

Сем.		Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1	Управљање предузетничким пројектима	О		2	2	0	5
	2	Менаџерске вјештине	О		2	2	0	5
	3	Квалитет и конкурентност	И		2	2	0	5
		Специјална предузетништва	И		2	2	0	5
		Финансирање иновативног бизниса	И		2	2	0	5
		Међународни маркетинг	И		2	2	0	5
		Пословна предвиђања	И		2	2	0	5
		Стратешки менаџмент људских ресурса	И		2	2	0	5
		Управљање међународним пројектима	И		2	2	0	5
	4	Завршни мастер рад	О					15
					6	6	0	30

П – предавања

В – пјежбе (аудиторне)

ДОН – други облици наставе (лабораторијске вјежбе, семинари, студијски истраживачки рад и др.)

УСМЈЕРЕЊА:

а. Усмјерење: Менаџмент и предузетништво

Студијски програм: Актуарство
Ниво студија: Други циклус (Master)

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
1	1 Методологија научноистраживачког рада	О		2	0	0	4
	2 Анализа осигурања	О		2	2	0	7
	3 Финансијска математика	О		2	2	0	7
	4 Актуарска математика	О		2	2	0	7
	Управљање ризима	И		2	2	0	5
	Финансијска економија	И		2	2	0	5
	5 Анализа пензијског и здравственог осигурања	И		2	2	0	5
	Рачуноводство осигуравајућих друштава	И		2	2	0	5
	Економска статистика	И		2	2	0	5
				10	8	0	30

Сем.	Предмет	Статус	Усмјерење	П	В	ДОН	ECTS
2	1 Напредна економетрија	О		2	2	0	5
	2 Квантитативне финансије	О		2	2	0	5
	Управљање ризима	И		2	2	0	5
	Финансијска економија	И		2	2	0	5
	3 Анализа пензијског и здравственог осигурања	И		2	2	0	5
	Рачуноводство осигуравајућих друштава	И		2	2	0	5
	Економска статистика	И		2	2	0	5
	4 Завршни мастер рад	О					15
				6	6	0	30

П – предавања

В – пјежбе (аудиторне)

ДОН – други облици наставе (лабораторијске вјежбе, семинари, студијски истраживачки рад и др.)

11. КРИТЕРИЈИ И УСЛОВИ ПРЕНОСА ECTS БОДОВА

Услови преноса ECTS бодова са једног студијског програма на други унутар Универзитета као и између Универзитета у Бањалуци и других универзитета дефинисани су Правилима студирања на I и II циклусу студија, члановима 24. до 29.

12. ДОКАЗ О ПОДУДАРНОСТИ

Студиј Економског факултета на II циклусу студија (академским дипломским студијама) организује се на шест студијских програма:

- (1) Финансије, банкарство и осигурање;
- (2) Финансије и ревизија јавног сектора;
- (3) Међународна економија;
- (4) Пословна економија;
- (5) Актуарство.

Студијски програми усклађени су по суштини са великим бројем акредитованих студијских програма академских (мастер) студија иностраних високошколских установа из оквира европског образовног простора. Студијски програми академских дипломских (мастер)

студија који највише одговарају предложеној структури предмета студијских програма су студијски програми који се реализују на следећим институцијама:

- Универзитет у Београду, Економски факултет, студијски програми Економска анализа и политика, Рачуноводство, ревизија и пословне финансије, Банкарски и финансијски менаџмент, Економска политика и развој, Пословно управљање, <http://master.ekof.bg.ac.rs/master.php?program=ef&info=ef-naslovna>
- Универзитет у Загребу, Економски факултет, студијски програми Економија и Пословна економија, <http://www.efzg.unizg.hr/default.aspx?id=15521>
- Универзитет у Љубљани, Економски факултет, студијски програм Master in International Business, http://www.ef.uni-lj.si/content/static_english/izobrazevanje/podiplomsko/angl_programi/usmeritve_ANG_International_business.asp

13. ПРЕДУСЛОВИ ЗА УПИС ПОЈЕДИНИХ ПРЕДМЕТА

Нема предуслова за упис појединих предмета или групе предмета.

14. НАЧИН ИЗБОРА ПРЕДМЕТА ИЗ ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Нема преклапања предмета између студијских програма. Један предмет који је на листи изборних предмета у оба студијска програма бираће се између осталих предмета анкетом.

15. КРИТЕРИЈИ И НАЧИНИ ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА

На Универзитету у Бањој Луци се од 2008. године изводи редовна годишња евалуација наставног процеса путем анкета студента. Између осталог, та евалуација садржи многе показатеље квалитета самог студијског програма. Поред тога, изводе се анализе пролазности и успјеха и прати напредовање студента током студија. У току је израда стратегије квалитета која ће разрадити и друге видове евалуације као и процедуре за отклањање пропуста и подизање квалитета студијских програма.

Економски факултет Универзитета у Бањој Луци периодично, у сарадњи с Канцеларијом за осигурање квалитета и са Савезом студената Економског факултета Универзитета у Бањој Луци, врши евалуацију наставног процеса и наставног особља, те спроводи разна анкета студента и запослених, укључујући анкете преко веб-странице Економског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Обезбјеђење квалитета студијског програма проводи се у оквиру процеса:

- анализе података атрактивности постојећих студијских програма,
- ревизије постојећих студијских програма,
- развоја нових студијских програма,
- увођења новог предмета,
- анализе успјешности завршавања студија,
- анализе података о запошљавању након завршетка студија,
- анкета студента свршених студената,
- анкета студента послодаваца стручних тијела и удружења.

Обезбјеђење и унапређење квалитета наставног процеса остварује се путем:

- 1) дефинисања правила и критерија за оцјењивање студената,
- 2) поступка по жалби студента на оцјену,
- 3) анализе успјешности полагања испита,

- 4) анализе података о броју уписаних студената у вишу годину студија,
- 5) анализе података о броју студената и наставника,
- 6) студентске евалуације наставе и наставника,
- 7) самоевалуације наставника,
- 8) дефинисање структуре колегија, исхода учења, оптерећења студената, садржаја и плана извођења по седмицама, метода образовања, обвеза студената и начина провјере стечених знања и вјештина – усклађеност с квалификацијским оквиром.

Обезбјеђење квалитета ресурса за подршку студентима проводи се:

- 1) поступком за континуирано побољшање и повећање ресурса за подршку студирању,
- 2) евалуацијом рада студентске службе,
- 3) набавком обавезне литературе из свих предмета из које се изводи настава,
- 4) претплатом на научне базе са цјеловитим текстом из подручја економије и студијских програма,
- 5) претплатом на референтне научне часописе.

Поступци анализе успјешности система квалитета проводи се:

- поступком израде SWOT анализе,
- интерним оцјењивањем обезбјеђења квалитета.

Обезбјеђење квалитета научноистраживачке дјелатности наставног особља проводи се путем:

- 1) стратегије научног рада,
- 2) креирања позитивног окружења за истраживање и појачавање научног профила институције,
- 3) сарадње са другим институцијама и привредом у сврху унапређења научноистраживачке и наставне дјелатности,
- 4) вредновања квалитета научноистраживачке дјелатности.

16. УСЛОВИ ЗА ПРЕЛАЗАК СА ДРУГИХ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Према Правилима студирања на I и II циклусу студија (члан 24), услове преласка са једног студијског програма на други утврђује Сенат Универзитета на приједлог Вијећа факултета/академије.

Прецизнији услови за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних студија биће дефинисани правилником о усаглашавању наставних планова и програма који ће усвојити Научно-наставно вијеће Економског факултета Универзитета у Бањој Луци прије почетка академске 2014/2015. године.

17. ОБАВЕЗЕ СТУДЕНАТА И ДИНАМИКА СТУДИРАЊА

Обавезе студената и динамика студирања дефинисани су Законом о високом образовању, Статутом и Правилима студирања Универзитета у Бањој Луци.

18. ДОДАТАК 2–7.2. САДРЖАЈ НАСТАВНОГ ПЛАНА И ПРОГРАМА ДРУГОГ ЦИКЛУСА СТУДИЈА – СИЛАБУСИ

МАСТЕР СТУДИЈ

Студиј Економског факултета на II циклусу (академским дипломским студијама) организује се на шест студијских програма:

1. *Финансије, банкарство и осигурање;*
2. *Финансије и ревизија јавног сектора;*
3. *Међународна економија*
4. *Пословна економија;*
5. *Актуарство.*

Студијски програм *Финансије, банкарство и осигурање* садржи два усмјерења:

- а. Рачуноводство и ревизија;
- б. Финансијско управљање, банкарство и осигурање;

Студијски програм *Финансије, рачуноводство и ревизија јавног сектора* нема посебних усмјерења.

Студијски програм *Међународна економија* нема посебних усмјерења.

Студијски програм *Пословна економија* има усмјерење: Менаџмент и предузетништво.

Студијски програм *Актуарство* нема посебних усмјерења.

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ФИНАНСИЈЕ, БАНКАРСТВО И ОСИГУРАЊЕ

Усмјерење: Рачуноводство и ревизија

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	II	V	II	V	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративне финансије	2	2			7
Напредна ревизија	2	2			7
Глобализација и финансијски менаџмент	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Финансијско извјештавање у функцији менаџмента			2	2	5
Консолидовани и специјални биланси			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративне финансије	2	2			7
Напредна ревизија	2	2			7
Глобализација и финансијски менаџмент	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Банкарски менаџмент			2	2	5
Менаџмент осигурања			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Финансије, банкарство и осигурање”:

Економика јавног сектора
Улагање у хартије од вриједности
Процјена вриједности предузећа
Евалуација инвестиционих пројеката
Специјална рачуноводства
Процјена ризика
Квантитативне финансије

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Одсек: Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија; Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Методологија научноистраживачког рада			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова
2014PMHP	Обавезни	9.	2П + 0В	4
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима, функцијама и практичним рјешењима примјене различитих методологија научног истраживања у подручју друштвених наука. Основна знања пружиће се из области научноистраживачке методологије.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након окончања курса студенти ће бити способни: да користе основна знања из подручја филозофије и логике у циљу разумијевања научног истраживања; ефикасно користе и процјењују информационе ресурсе и да примјењују одговарајуће методе израде научних радова или истраживачких извјештаја; студенти ће успјешно користити одговарајуће научне, истраживачке методе за рјешавање одређених истраживачких задатака и проблема.					
Садржај предмета:					
Основе научне теорије и истраживања; Пословна и економска истраживања у ширем научном контексту; Концептуални темељи истраживања (концепти, теорије и модели, формулација и објашњење истраживачких тема и проблема, дефинисање предмета и циља истраживања, формулисање хипотеза истраживања); Истраживачки приступи, стратегије и планирање (избор истраживачких метода, одређивање популације и узорка истраживања); Теоријски приказ истраживања (преглед литературе и истраживања у складу с концептом истраживања); Операционализација истраживања (мјерење економских варијабли, типологија података, претраживање примарних и секундарних извора, сређивање података, анализа података, тестирање хипотеза); Дискусија резултата; Писање истраживачког рада; Усмене презентације истраживачких радова.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада.					
Литература:					
Тодоровић, З., Шијаковић, И., Марић, Т. (2007). <i>Упутство за израду стручних и научних радова</i> . Бања Лука: Економски факултет;					
Ристић, Ж. (2006). <i>О истраживању, методи и знању</i> . Београд: Институт за педагошка истраживања;					
Зеленика, Р. (1998). <i>Методологија и технологија израде знанственог и стручног рада</i> , треће, измијењено и допуњено издање. Ријека: Економски факултет;					
Кукић, С. (2005). <i>Методологија знанственог истраживања</i> . Мостар: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Корпоративне финансије			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014РКФИ	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Студенти ће стећи професионална знања из ове области која ће им умногоме служити за ефикасно управљање финансијама предузећа и грађење њихових професионалних каријера.					
Исходи учења (стечена знања):					
Презентована проблематика би требала допринијети: а) бољем разумијевању ове, према многим веома растуће и узбудљиве теорије и праксе, б) бољем разумијевању опсега финансијског система и улоге појединца унутар тог опсега, в) идентификовање кључних концепата у оквиру ове финансијске дисциплине, г) могућност дискусије и разматрања улоге финансијског менаџера у предузећу, банци и другим пословним системима.					
Садржај предмета:					
Теорије фирме и глобална економија; Демистификација корпоративног управљања; Показатељи вриједности предузећа; Показатељи за дијагностиковање стања и успјеха фирме, рачуноводствена насупрот економској добити; Du Pont система анализе; Проблематика краткорочног, средњорочног и дугорочног финансирања; Проблематика структурирања капитала и финансијске моћи; Рентабилност и вриједност предузећа; Структура капитала и дивидендна политика; Проблеми одрживе стопе раста предузећа; Финансије у функцији стратешког одлучивања; Проблематика заштите капитала; Реструктурирање и конкурентска способност предузећа; Проблематика статусних промјена и промјене правне форме предузећа; Проблематика аквизиција и других модалитета реструктурирања у циљу јачања конкурентске способности предузећа; Теорија ефикасности финансијских тржишта; Теорија портфолија у корпоративним финансијама.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Излагање, дискусије и анализе карактеристичних случајева. Приступним радовима вршити самостална истраживања на ову тему.					
Литература:					
Микеревић, Д. (2014). <i>Корпоративне финансије</i> . Бања Лука: Економски факултет; Финрар; Микеревић, Д. (2010). <i>Стратешки финансијски менаџмент</i> . Бања Лука: Економски факултет; Иванишевић, М. (2012). <i>Пословне финансије</i> . Београд: Економски факултет; Robert C. Higgins (2009). <i>Analysis for Financial Managment</i> . Mr Grawe-Hill; Elen Arnold (2005). <i>Corporate Finansijal Managment</i> . Finansijal Times.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Напредна ревизија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014PHPE	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљеви изучавања предмета указују на могућности студента да изрази мишљење да ли су финансијски извјештаји у свим битним аспектима сачињени у складу са утврђеним оквиром финансијског извјештавања. Један од циљева је савладавање вјештина којима ће студент прикупити потребан број доказа ради изражавања мишљења.					
Исходи учења (стечена знања):					
Исход учења треба да обезбиједи способност студента, будућег ревизора, да разумије суштину ревизорске професије, да савлада вјештине прикупљања адекватних доказа за формирање увјерења о финансијским извјештајима и на тој основи да изнесе мишљење; да усвоји етичке принципе и постигне сопствене врлине у послу, као што је интегритет, професионалност, независност и слично.					
Садржај предмета:					
Општи циљеви ревизије; Међународни стандарди и саопштења ревизије, увјеравања и етике; Поступци извођења ревизије; Професионалне претпоставке за стицање лиценце за рад ревизора; Понуда и потражња ревизорских услуга; Интерна контрола; Интерна ревизија; Приступ криминалним радњама; Примјена закона и других прописа у обављању ревизије; Симулација практичног извођења ревизије; Континуирано праћење измјена ревизорске регулативе.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Настава ће се изводити у интеракцији наставника, сарадника и полазника у виду презентације градива, дискусије и практичних есеја.					
Литература:					
Божић, Р.; Кондић, Н. (2012). Ревизија финансијских извјештаја – водич кроз практичну ревизију, треће, измијењено и допуњено издање. Бања Лука: Економски факултет и Финрар; <i>Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, пргледа, осталих увјеравања и сродних услуга. (2011).</i> Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертификованих рачуновођа Црне Горе; IFAC-ов Етички кодекс за <i>професионалне рачуновође.</i> (2012). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертификованих рачуновођа Црне Горе					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Новак Кондић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Одсек: Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Глобализација и финансијски менаџмент			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014РГФМ	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је да се студент упозна с процесом глобализације свјетских привреда и условима пословања с којима се сусрећу пословни ентитети у модерном времену, те да разумије основне карактеристике савремених тенденција развоја у економској и монетарној сфери. Тежња је да се схвати утицај развоја свјетске привреде на Босну и Херцеговину и Републику Српску, те да се упозна с принципима међународног финансијског менаџмента.

Исходи учења (стечена знања):

Студент је оспособљен да послује у савременим условима глобализације и промјена које се дешавају у свјетској привреди, као што су развој модерних технологија и финансијске и економске кризе. Студент добија јасну представу о садржају, значају и функционалности образовања из финансијског менаџмента, глобализације и савремених тенденција у свјетској привреди, монетарне политике, међународног монетарног система, међународног валутног тржишта и утицаја свјетске привреде на Босну и Херцеговину и Републику Српску, а све у циљу остваривања што бољих резултата студента у току сопственог будућег радног ангажмана. Студент се оспособљава за укључивање у међународне пословне аранжмане, рад за међународне организације и велике интернационалне компаније те за обављање значајних државничких, политичких и економских дужности.

Садржај предмета:

Савремене тенденције у свјетској привреди; Основне карактеристике савременог свјетског економског поретка; Бретонвудски међународни монетарни систем; Савремени међународни монетарни систем; Регионална монетарна сарадња; Европска економска и монетарна унија; Евро – садашња позиција и перспективе; Глобализација свјетске привреде; Карактеристике процеса глобализације и њени ефекти; Улога финансијског тржишта у процесу глобализације; Положај предузећа у условима глобализације; Свјетска привреда и Босна и Херцеговина; Карактеристике свјетског привредног раста: раст, структура, незапосленост и мегатрендови; Међународни финансијски менаџмент; Анализа услова на међународном финансијском тржишту. Детерминанте промјена девизног курса.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, дискусије, семинарски радови, анализе случајева и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава развијених земаља, међународних организација, мултинационалних компанија, институција из области монетарне и економске политике. Писање приступног рада из изучаване области. Посјета државним и међународним институцијама специјализованим за теме наведене у садржају предмета и писање радова на основу самосталног истраживачког рада.

Литература:

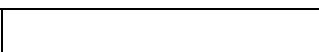
Микеревић, Д. (2011). *Међународно финансијско и валутно тржиште*. Бања Лука: Економски факултета и Финрар;
 Јовановић Гавриловић, П. (2010). *Међународно пословно финансирање*. Београд: Економски факултет;
 Хантингтон, С. (2000). *Сукоб цивилизација и преобликовање свјетског поретка*. Подгорица: ЦИД.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Дејан Микеревић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Финансијско извјештавање у функцији менаџмента			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014РФИФ	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Познавање садржаја и елемената међусобне условљености рачуноводственог информационог система, те традиционалних инструмената управљачког рачуноводства.	Индиректна

Циљеви изучавања предмета:

Сврха предмета је обogaћивање знања апсолвираног током додипломског студија из области рачуноводственог информисања за потребе менаџмента, те оспособљавање за примјену управљачки оријентисаног рачуноводства у привредним друштвима. Посебан циљ се односи на ефикасно управљање ресурсима у домену смањења трошкова и побољшања квалитета учинака. Намијењен је и менаџерима који ће учествовати у управљању предузећима са дивизионалном организационом структуром.

Исходи учења (стечена знања):

Након реализације предвиђеног плана и програма студент треба да разумије: системски приступ изградњи управљачки оријентисаног рачуноводственог информационог система, те детерминанте и елементе система; значај рачуноводства пуних трошкова, рачуноводства диференцијалних вриједности и рачуноводства одговорности и њихове повезаности с проблематиком састављања извјештаја и подобности за потребе менаџмента. Студент треба да буде способан да изврши анализу финансијских извјештаја, омогући обрачун трошкова за потребе планирања, контроле и алтернативног одлучивања, мјерење остварења сегмената предузећа за потребе менаџмента и МСФИ 8, да прилагоди обрачун трошкова савременим одабраним концептима управљања трошковима, дефинише политику трансферних цијена и да користи информације управљачког рачуноводства за потребе награђивања запослених.

Садржај предмета:

Активности (елементи) традиционалног управљачког рачуноводства; Детерминанте развоја и елементи организационог устројства управљачки оријентисаног рачуноводства; Анализа финансијских извјештаја; Рачуноводство трошкова; Аналитички рашчлањен биланс успјеха (у времену, простору, предметима, пољима дјеловања); Детерминанте и послови организационог устројства рачуноводства трошкова и рачуноводствене (буџетске) контроле; Прилагођавање рачуноводства трошкова одабраним инструментима управљања трошковима; Идентификовање центара одговорности и мјерење њихових перформанси; МСФИ 8 – сегментно извјештавање – практична примјена; Улога и значај трансферних цијена и начини њиховог формирања; Стање домаће праксе управљачког рачуноводства; Коришћење информација управљачког рачуноводства за потребе мотивисања запослених.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.

Литература:

Стевановић, Н.; Малинић, Д.; Милићевић, В. (2012). Управљачко рачуноводство. Београд: Економски факултет;
 Родић, Ј.; Раковачки-Тубић С. (2010). Рачуноводство трошкова и учинака и рачуноводство сегмената предузећа. Бања Лука: Финрар; Економски факултет;
 Новићевић Б. Управљачко рачуноводство, Економски факултет, Ниш (2013).

Облици провјере знања и оцјењивање:

Урађен и позитивно оцијењен приступни рад. Усмена провјера знања

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Снежана Раковачки-Тубић, ванр. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Студијски програм: Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија	

Назив предмета	Консолидовани и специјални биланси			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014PKCB	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је оспособити студенте да састављају консолидоване финансијске извјештаје, анализирају консолидоване финансијске извјештаје и предоче менаџменту информације за доношење стратешких пословних одлука. Сврха изучавања предмета је оспособљавање студената за састављање специјалних биланса.

Исходи учења (стечена знања):

Студент ће бити оспособљен да разумије околности под којима се захтијева припрема и презентација консолидованих финансијских извјештаја и специјалних биланса, значај информација презентованих у тим билансима за кориснике информација (инвеститоре, банке, државу, пословне партнере и др.), да овлада теоретским претпоставкама и техникама израде консолидованих и специјалних биланса, те знањима потребним за читање и анализирање информација презентованих у њима, односно доношење одговорајућих закључака на основу таквих информација.

Садржај предмета:

Циљ, претпоставке и начела консолидације финансијских извјештаја; Круг консолидовања; Елиминисање међусобних трансакција; Трансферне цијене; МРС/МСФИ који су релевантни за консолидацију; Састављање консолидованих финансијских извјештаја; Циљеви и врсте специјалних биланса; Биланс оснивања; Биланс фузије; Биланс раздвајања; Биланс промјене правне форме; Стечајни биланс и биланс реорганизације. Биланс ликвидације. Биланс поравнања. Порески биланс.

Методе наставе и савладавање градива:

Путем интерактивних предавања студенти ће усвојити знање и разумијевање, док ће способност анализе и рјешавања проблема постићу радом у групама; дискусије и студије случаја организоване на вјежбама.

Литература:

Шкарић, К.; Спасић, Д. (2012). *Специјални биланси*. Београд: Економски факултет Београд;
Међународни стандарди финансијског извјештавања;
Научни и стручни радови објављени у зборницима радова и часописима Савеза рачуновођа и ревизора Србије и Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.

Облици провјере знања и оцјењивање: Усмена провјера

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јелена Пољашевић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм (и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Банкарски менаџмент			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ББМЕ	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Студенту омогућити теоријско образовање, али и могућност аналитичког промишљања о динамици односа, тенденцији и промјенама на финансијским тржиштима и банкарског пословања, мјесту и улози банкарских институција у финансијском систему, генези и промјенама у структури банкарских производа и усвајање методологије управљања у сагласности с ризицима и основним принципима пословања банака, као и стицање основа регулације и супервизије банака, те спознаја узрока и модела управљања банкарским кризама.

Исходи учења (стечена знања):

Студент је оспособљен да успјешно прати и контролише банкарске ризике, ефикасно управља банком примјењујући савремене методе управљања, опште регулаторне оквире и контролне механизме. Студент стиче јасну теоријску основу неопходну за успјешно праћење савремених трендова у банкарству, те анализу и управљање банкарским ризицима и банкарским кризама.

Садржај предмета:

Методологија управљања банком: Банкарски менаџмент (појам, развој, циљеви и процес); Пословна и кредитна политика банке; Управљање билансом банака; Управљање портфолиом инвестиција и ликвидношћу банака; Утврђивање оптималне структуре портфолија; Диверзификација као златно банкарско правило у управљању инвестиционим портфолиом; Управљање изворима средстава банке; Управљање капиталом банке и адекватност капитала; Стратешко планирање у банкама; Стратегијски приступи управљању банком; Учесници у процесу корпоративног управљања банком и фактор окружења; Анализа и процјена пословног успјеха и квалитета пословања банака; *Анализа и управљање банкарским ризицима:* Изложеност банке ризику; Приступи у процјени изложености банке ризику; Кључни учесници у процесу управљања ризицима; Унутрашњи и вањски контролни механизми; Управљање кредитним ризиком; Управљање ризиком ликвидности; Оперативни ризик у банкарству; Мјерење и управљање тржишним ризицима; Концепт VAR и CAR технике управљања активом и пасивом (утврђивање и процјена каматних стопа и контрола диспаритета осјетљивих на камату и трајање диспаритета, примјена финансијских деривата, остали инструменти управљања ризиком банака); Банкарске кризе и модели превазилажења; *Регулација и супервизија банака:* Разлози за регулацију и супервизију банака. Основе пруденцијалне контроле и супервизије; Системи и учесници у регулацији и супервизији банака у свјетској пракси; Базелски споразуми.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, дискусије и анализе случајева, приступни радови и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава банака и банкарских система у окружењу и у свијету.

ЛИТЕРАТУРА:

Башић, Д. (2012). *Савремено банкарство*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет;
 Плакаловић, Н.; Алихоџић, А. (2013). *Савремено управљање финансијама: са примјеном у MS Excel-у*, Београд: Институт економских наука;
 Брајовић, Братановић, S. Greuning van H. (2006). *Анализа и управљање банковним ризицима*, Загреб: Мате; Загребачка школа економије и менаџмента;
 Rose, S. P; Hudgins, C. S. (2005). *Банкарски менаџмент и финансијске услуге*. Београд: Дата статус.

Облици провјере знања и оцјењивање (бодови):

Похађање наставе	2	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 (пр. рад)	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгана Башић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Менаџмент осигурања			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014БМОС	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Овладавање суштином и функцијом осигурања у циљу успјешног управљања ризицима, било у улози менаџера у осигуравајућој компанији или као предлагач законских норми у име државне институције, односно квалитетног надзора регулаторног тијела.					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљавање кадрова из привреде, државних институција и надзорних агенција, посебно оних који се баве осигурањем као обликом економске заштите, овладавањем комплексних и специфичних сегмената осигурања за самостално организовање, руковођење, надзирање и равноправно учешће наше индустрије осигурања на међународном тржишту осигурања и реосигурања.					
Садржај предмета:					
Тржишне карактеристике дјелатности осигурања; Управљање ризицима на нивоу осигуравајуће компаније и друштвене заједнице; Савремени аспекти менаџмента у осигурању; Дистрибуција осигуравајућих производа; Фондови осигуравајуће компаније; Осигурање живота и фондови математичких резерви; Рентно осигурање; Пензијско осигурање; Здравствено осигурање; Осигурање кредита; Међународне конвенције и препоруке Европске уније у области осигурања.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.					
Литература:					
Шипка, Д.; Маровић, Б. (2003). <i>Економика осигурања</i> . Бања Лука: Економски факултет; Авдаловић, В. (2008). <i>Менаџмент осигурања</i> . Подгорица: Факултет за пословни менаџмент; Маровић, Б.; Жарковић, Н. (2002). <i>Лексикон осигурања</i> . Нови Сад: ДДОР Нови Сад.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Урађен и позитивно оцијењен приступни рад. Усмена провјера знања.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгутин Шипка, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Економика јавног сектора			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БЕЈС	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Намјена предмета је да пренесе основе теоријских и аналитичких аспеката јавне економије као важног дијела националне економије. Циљ је одабрати нека отворена питања као, рецимо: зашто постоји јавни сектор, је ли он превелик или премален, да ли је добра пореска политика, је ли добро имати више јавних расхода, да ли је повећање ефикасности у супротности с праведношћу, шта значи приватизација у јавном сектору.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент треба да разумије и критички анализира текућу политику најважнијих подручја јавних издатака коришћењем економских метода и да схвати аналитички оквир дјеловања јавног сектора, те ефикасности у провођењу економских, социјалних, образовних и других функција јавног сектора. Поред тога, студент треба да развије осјећај друштвене одговорности за економске и вриједносне аспекте јавног сектора.					
Садржај предмета:					
Економија благостања и анализа неједнакости и сиромаштва; Економски разлози за постојање јавног сектора и однос према држави; Економски аспекти опорезивања; Буџет; Политика јавних трошкова; Програми јавних расхода: пензциони систем, здравствена заштита, социјална заштита, образовање, правосудни систем, локална самоуправа; Управљање јавним фондовима; Реформа јавних институција.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.					
Литература:					
Stiglitz, J. E. (2004). <i>Економија јавног сектора</i> . Београд: Економски факултет; Bailey S. J., (2002). <i>Public Sector Economics, Theory, Policy and Practice</i> , Palgrave, Second edition; Setnikar-Cankar, S., Klun M., Pevcin P., Aristovnik A. (2003). <i>Ekonomika javnega sektorja</i> , Љубљана: ФУ.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Улагање у хартије од вриједности			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БУХВ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха предмета је да студент савлада одговарајуће методе анализе ризика и приноса хартија од вриједности на финансијском тржишту. У оквиру овог предмета анализираће се класичне технике управљања ризицима инвестиционих портфолија, као и методе мјерења остварених перформанси. Поред тога, биће обрађени инструменти и технике хеџинга.

Исходи учења (стечена знања):

Студент је оспособљен да прати, селектује и врши одабир хартија од вриједности приликом креирања одговарајућег инвестиционог портфолија. Биће квалификован да анализира и разумије добијене резултате портфолио анализе, те да расуђује о квалитету управљања портфолио инвестицијама. Студент ће моћи активно да учествује у управљању инвестицијама у хартије од вриједности институционалних инвеститора и банака.

Садржај предмета:

Окружење модерног финансијског тржишта; Анализа приноса и ризика индивидуалних хартија од вриједности (техничка и фундаментална анализа); Анализа и селекција портфолија хартија од вриједности – ризик и принос; Марковићев модел селекције портфолија; Апликација САРМ и индексних модела. Equity портфолио менаџмент стратегије; Bond портфолио менаџмент стратегије; Хеџинг – појам, врсте и технике хеџинга, коришћење фјучерса, опција и цвоп аранжмана као инструмената заштите инвестиција у хартије од вриједности.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, дискусије и анализе случајева и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава развијених земаља и земаља у развоју.

Литература:

Шошкић, Б. Д. (2006). *Хартије од вредности: Управљање портфолиом и инвестициони фондови*, треће издање. Београд: Економски факултет;

Bodie, Z.; Kane, A.; Marcus, J. A. (2004). *Investments*. 5th Edition. McGraw-Hill;

Fabozzi, J. F.; Markowitz, M. H. (2002). *The Theory and Practice of Investment Management*. John Wiley and Sons.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (Семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Горан Радивојац, ванр. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Процјена вриједности предузећа			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БПВП	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Овладавање методологијама за рјешавање једног од најсложенијих проблема у микроекономији					
Исходи учења (стечена знања):					
Оспособљавање студената за разумијевање вриједности предузећа, упознавање с прописима и методологијама како да се дође до спознаје о објективној вриједности предузећа.					
Садржај предмета:					
Појмовна разграничења о вриједности предузећа; Развој вредновања предузећа; Предмет и сврха процјене; Улога процјењивача у вредновању предузећа; Препоручена форма и садржај извјештаја о процјени вриједности предузећа; Основа за процјену вриједности предузећа; Оцјена привредних политика, тржиште робе и услуга и конкурентне способности предузећа; Финансијска анализа; Процјена вриједности предузећа; Принципи процјене; Избор метода процјене; Методе процјене супстанце; Приносне методе; Тест о прихватљивости роцјене вриједности.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.					
Литература:					
Микеревић, Д. (2009). <i>Принципи и пракса процјене вриједности предузећа</i> . Бања Лука: Финрар; Родић, Ј. (2003). <i>Пословне финансије и процена вредности предузећа</i> . Београд: Економика; Микеревић, Д. (2009). <i>Финансијски менаџмент</i> . Бања Лука: Економски факултет и Финрар.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор и др Горан Радивојац, ванр. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Евалуација инвестиционих пројеката			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БЕИП	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Студент ће овим расправама ојачати спознају веома сложеног процеса доношења инвестиционих одлука.					
Исходи учења (стечена знања):					
Разматрајући ову проблематику студент ће се оспособити за примјену прецизне терминологије у области инвестирања као и квантитативних метода за оцјену ефективности инвестиционих пројеката. При томе ће студијем случаја указати на практичне проблеме и дилеме које су присутне при инвестирању.					
Садржај предмета:					
Појам, процес и класификација инвестиција; Основни елементи плана инвестиционих пројеката; Пројекција резидиалне вриједности прихода, расхода, добитка и нето новчаног тока инвестиционих пројеката; Статистичке (традиционалне) методе оцјене ефикасности инвестиционих пројеката, период поварћаја, рачуноводствена стопа приноса; Динамичке методе оцјене ефективности инвестиционих пројеката – нето садашња вриједност – индекс рентабилности – интерна стопа рентабилности – конфликт између нето садашње вриједности и интерне стопе рентабилности, вишеструка интерна стопа рентабилности, модификована интерна стопа рентабилности; Оцјена ликвидности предузећа; Процјена ризика инвестиционих пројеката; Практични проблеми у процјени инвестиционих пројеката.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Излагање, дискусије и анализе карактеристичних случајева. Приступним радовима обављати самостална истраживања у вези с овом темом.					
Литература:					
Ђуричин, Д. (2005). <i>Управљање (помоћу) пројеката</i> . Београд: ЦИД Економског факултета у Београду; Колетник, Ф. (1991). <i>Колико вриједи предузеће</i> . Загреб: Савез рачуноводствених и финансијских радника Хрватске; Микеревић, Д. (2009). <i>Финансијски менаџмент</i> . Бања Лука: Економски факултет и Финрар.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

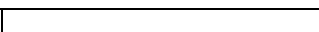
Назив предмета	Специјална рачуноводства			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БСРИ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Различити порески прописи, билансни контни оквир, правилници регулаторних агенција и специфичан начин пословања намећу потребу посебног изучавања рачуноводственог обухватања пословних промјена унутар таквих субјеката. Циљ изучавања предмета је омогућити студентима да овладају рачуноводственим специфичностима које произлазе из различитих дјелатности привредних и непривредних субјеката.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након завршетка овога курса студент ће стећи основна знања о рачуноводству специфичних дјелатности (трговина, банке, осигуравајућа друштва, инвестициони фондови, буџетске институције, пољопривредна предузећа, мала предузећа која примјењују међународне стандарде финансијског извјештавања за МСП). Студент ће бити оспособљен да правилно евидентира најзначајније пословне догађаје, примјењује важећу регулативу и врши анализу и план пословања у трговини, финансијским институцијама (инвестициони фондови), буџетским институцијама, пољопривредним предузећима и малим предузећима.					
Садржај предмета:					
Пореска рачуноводствена регулатива; Трговинско рачуноводство; Рачуноводство банака; Рачуноводство осигуравајућих друштава; Рачуноводство инвестиционих фондова; Рачуноводство буџетских институција; Специфичности рачуноводства предузећа које се баве пољопривредном производњом и малим предузећима.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Главни облик рада на вјежбама биће рачуноводствено евидентирање пословних догађаја из праксе да би студенти научили како стечена знања употребити у практичне сврхе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.					
Литература:					
Вукмировић, Н. (2012). <i>Специјална рачуноводства</i> . Бања Лука: Економски факултет; Лукић, Р. (1999). <i>Рачуноводство трговинских предузећа</i> . Београд: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Никола Вукмировић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Рачуноводство и ревизија Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Процјена ризика			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14БПРИ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је да се студент упозна с проблемом ризика и неизвјесности као основних компоненти будућности пословних система. Актуелна свјетска економска криза је показала да је недовољна процјена ризика у свим областима пословања довела до неочекиваних проблема. Од тада све компаније, банке и предузећа придају велики значај процјени ризика.					
Исходи учења (стечена знања):					
Савладавањем овога предмета студент је оспособљен да приликом доношења пословних одлука респектује ризик и да при руковођењу пословним системом то има у виду. На тај начин ће постати осјетљивији на овај фактор при доношењу пословних одлука. Потребно је моделовати посебна мјеста или одјељења која ће се бавити ризиком и сугерисати менаџменту како да се ризик смањи или елиминираше.					
Садржај предмета:					
Основе управљања ризиком; Процес управљања ризиком; Процјена ризика (квантитативна и квалитативна); Третман ризика; Реакција на ризик; Извјештавање о ризику; Примјер евиденције ризика; Носиоци ризика; Управљање и руковођење ризиком; Управљање ризиком у предузећу и корпоративно управљање; Дефиниције корпоративног управљања; Ризик и шанса; Принцип ефикасности; План ревизије; Различите категорије ризика; Активности управљања ризиком; Пројекти и ризик; Који су конкретни изазови; Пројектни путеви; Проблем одрживости раста и напретка; Једнакост и шанса за све; Бенчмаркинг; Подручја проблема; Бостонска матрица.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Излагање, дискусије и анализе карактеристичних случајева. Приступним радовима студенти ће практично показати како да се ризик препозна и смањи.					
Литература:					
Hancock, H. (2010). Процјена ризика – превод, семинарски материјал. London: Crantfield School of Management; Hayues, R.; Shilder, A., Dassen, R.; Wallage, P. (2002). Принципи ревизије. Бања Лука: Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске; Ђукић, Ђ. (2007). Управљање ризиком и капиталом у банкама. Београд: Београдска берза.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Новак Кондић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије, банкарство и осигурање Усмјерење: Финансијско управљање, банкарство и осигурање	

Назив предмета	Квантитативне финансије			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕCTS бодова
2И14БКФИ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Упознати студенте с примјеном метода квантитативних финансија у финансијској пракси, прије свега у корпоративним финансијама. Нагласак је на чувеним теоријама САМР и методама за процјену вриједности опција, на разумијевању проблема структуре капитала, агенцијским теоријама и савременим квантитативним методама за процјену вриједности компаније и сложених корпоративних хартија од вриједности.

Исходи учења (стечена знања):

Најбоља могућа примјена квантитативних финансија је у овладавању важних методолошких рјешења у оптимизирању власничке структуре компанија. На овај начин сагледаће се и оптимални ниво задужености компанија у условима када не постоје агенцијски проблеми, те Modigliani–Milerova и друге теорије.

Садржај предмета:

Равнотежна процјена дугорочних хартија од вриједности; Динамичко комплетирање тржишта; Примјена биноминалног метода процјене вриједности опција; Примјена Black–Scholes метода процјене вриједности опција; Put–Kol паритет; Увод у теорију капиталне структуре предузећа; Modigliani–Miller теорема I и II без ризика; Modigliani–Miller теорема I и II у условима ризика; Tradeoff теорија; Друге теорије капиталне структуре; АРТ и WACC теорије процјене вриједности предузећа. Примјери евалуације компаније. Процјена вриједности корпоративних обвезница; Процјена вриједности варанта; Вриједност под ризиком.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и студија случаја

Литература:

Урошевић, Б. (2009). *Квантитативне методе у корпоративним финансијама*. Београд: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ФИНАНСИЈЕ И РЕВИЗИЈА ЈАВНОГ СЕКТОРА

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Финансирање јавног сектора	2	2			7
Ревизија финансијских извјештаја у јавном сектору	2	2			7
Ревизија учинка	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Трезорско пословање и напредно финансијско извјештавање			2	2	5
Интерна ревизија у јавном сектору			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Финансије и ревизија јавног сектора“:

Управљање пројектима у јавном сектору
 Ревизија јавно-приватног партнерства
 Консолидовани и специјални биланси (2. семестар)
 Напредна ревизија
 Економика јавног сектора
 Управљање ризицима
 Интерни обрачун

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Методологија научноистраживачког рада			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014JMNР	Обавезни	9.	2П + 0В	4
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљавања.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима, функцијама и практичним рјешењима примјене различитих методологија научног истраживања у подручју друштвених наука и из области научноистраживачке методологије.

Исходи учења (стечена знања):

Након окончања курса очекујемо да би студенти били способни да користе основна знања из подручја филозофије и логике у циљу разумијевања научног истраживања, да ефикасно користе и процјењују информационе ресурсе и да примјењују одговарајуће методе израде научних радова или истраживачких извјештаја. Студенти ће успјешно користити одговарајуће научне, истраживачке методе за рјешавање одређених истраживачких задатака и проблема.

Садржај предмета:

Основе научне теорије и истраживања; Пословна и економска истраживања у ширем научном контексту; Концептуални темељи истраживања (концепти, теорије и модели, формулација и објашњење истраживачких тема и проблема, дефинисање предмета и циља истраживања, формулисање хипотеза истраживања); Истраживачки приступи, стратегије и планирање (избор истраживачких метода, одређивање популације и узорка истраживања); Теоријски приказ истраживања (преглед литературе и истраживања у складу с концептом истраживања); Операционализација истраживања (мјерење економских варијабли, типологија података, претраживање примарних и секундарних извора, сређивање и анализа података, тестирање хипотеза); Дискусија резултата; Писање истраживачког рада; Усмене презентације истраживачких радова.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада.

Литература:

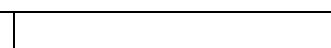
Тодоровић, З., Шијаковић, И., Марић, Т. (2007). *Упутство за израду стручних и научних радова*. Бања Лука: Економски факултет;
Ристић, Ж. (2006). *О истраживању, методи и знању*. Београд: Институт за педагошка истраживања;
Зеленика, Р. (1998). *Методологија и технологија израде знанственог и стручног рада*, треће, измијењено и допуњено издање, Ријека: Економски факултет;
Кукић, С. (2005). *Методологија знанственог истраживања*. Мостар: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Финансирање јавног сектора			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014JFJC	Обавезан	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

СТИЦАЊЕ И ОВЛАДАВАЊЕ ЗНАЊИМА КАКО БИ СЕ СТЕАО КОХЕРЕНТАН СТАВ О ДРЖАВНОЈ ПОТРОШЊИ И ОПОРЕЗИВАЊУ.

Исходи учења (стечена знања):

Садржај предмета је усмјерен на то да се уоче корелације између економске анализе и текућих политичких питања гдје ће студенти спознати потребе реформских приједлога код социјалног осигурања, социјалне заштите и јавног добра.

Садржај предмета:

Јавне финансије и идеологија; Поглед на државу и величина државног сектора; Економија благостања; Неуспјех тржишта; Јавно добро и рјешавање дилеме јавно или приватно; Обезбјеђење добара; Анализа трошкова и користи; Специфичности тржишта здравствене заштите, пензијског осигурања и образовања; Програми расхода намијењени сиромашнима; опорезивање грађана и порез на добит предузећа; Финансирање дефицита буџета.

Методе наставе и савладавање градива:

Студентима се на предавањима преносе актуелна теоријска сазнања из предметне области уз коришћење презентација у power point-у. Вјежбе се проводе изразом конкретних есеја, разматрањем ревизорских проблема, примјерима ревизорских извјештаја и слично. Израда и излагање семинарског рада врши се уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова. Студенти се редовно подстичу на активан однос према предавањима и вјежбама, односно проактивно праћење и савладавање наставног градива за вријеме предавања и вјежби, на учешће у консултацијама, као и на самосталан рад.

Литература:

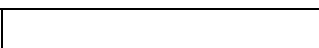
Rosen, H. S.; Gayer, T. (2009). *Јавне финансије*. Београд: Економски факултет (поглавља: 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 17, 18, 19. и 20);
Stiglitz, J. E. (2004). *Економија јавног сектора*. Београд: Економски факултет (поглавља: 1, 2, 3, 6, 8, 10, 11, 14, 16. и 18).

Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Ревизија финансијских извјештаја у јавном сектору			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014JРФИ	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха предмета је омогућавање да студент изрази мишљење да ли су финансијски извјештаји у свим битним аспектима сачињени у складу са утврђеним оквиром финансијског извјештавања. Један од циљева је савладавање вјештина којима ће студент прикупити потребан број доказа ради изражавања мишљења о финансијским извјештајима у јавном сектору.

Исходи учења (стечена знања):

Исход учења треба да обезбиди способност студента, будућег јавног ревизора, да схвати суштину ревизорске професије, да савлада вјештине прикупљања адекватних доказа за формирање увјерења о финансијским извјештајима и да на тај начин изнесе сопствено мишљење; да усвоји етичке принципе и постигне властите врлине у послу, као што је интегритет, професионалност, независност и слично.

Садржај предмета:

Општи циљеви ревизије финансијских извјештаја у јавном сектору; Међународни стандарди и саопштења ревизије, увјеравања и етике; Поступци извођења ревизије финансијских извјештаја у јавном сектору; Професионалне претпоставке за стицање лиценце за рад ревизора; Интерна контрола; Интерна ревизија у јавном сектору; Приступ криминалним радњама; Примјена закона и других прописа у обављању ревизије; Симулација практичног извођења ревизије у јавном сектору; Континуирано праћење измјена ревизорске регулативе.

Методе наставе и савладавање градива:

Настава ће се изводити у интеракцији наставника, сарадника и полазника у виду презентације градива, дискусије и практичних есеја.

Литература:

Божих, Р.; Кондић, Н. (2012). Ревизија финансијских извјештаја – водич кроз практичну ревизију, треће, измијењено и допуњено издање. Бања Лука: Економски факултет и Финрар;
Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, прегледа, осталих увјеравања и сродних услуга. (2011); Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицираних рачуновођа Црне Горе.
IFAC-об Етички кодекс за професионалне рачуновође. (2012). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицираних рачуновођа Црне Горе;
 Законска регулатива.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Новак Кондић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Ревизија учинка			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014JРУЧ	Обавезан	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Савладавање теоријских и методолошких основа, начела и принципа за ревизију учинка у јавном сектору, уз разумијевање: обухвата и структуре јавног сектора, разлика између дијела јавног сектора који обухвата буџетске кориснике и других сегмената којима припадају јавне компаније, дио јавних установа и других начела и принципа за успостављање ревизије учинка у јавном сектору, односа између ревизије учинка и других видова ревизија за које су задужене врховне ревизорске институције (ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености), законског одређења ове области, професионалних стандарда за ревизију учинка, основних методолошких принципа на којима почива ревизија учинка, укључујући и фазе израде предстудије, организовање фокус групе, извјештавање и слично.

Исходи учења (стечена знања):

Током проучавања предвиђеног градива студенти треба да стекну неопходна знања и вјештине за разумијевање наставног градива утврђеног у оквиру постављених циљева изучавања предмета, а посебно основних принципа на којима почива актуелна законска и професионална регулатива у предметној области у Републици Српској, основних методолошких принципа за провођење ревизије учинка, значаја ревизије учинка на економичност, ефикасност и ефективност система управљања јавним средствима и јавних финансија уопште.

Садржај предмета:

Садржај предмета чине основне тематске цјелине: Увод у ревизију учинка; Концепт 3Е (економичност, ефикасност и ефективност); Ревизорска методологија и процес ревизије учинка (од дефинисања ревизорског проблема до извјештавања); Постревизионе активности, са посебним освртом на коришћење резултата ревизије учинка и надзор над спровођењем ревизорских препорука.

Методе наставе и савладавање градива:

На предавањима се студентима преносе актуелна теоријска знања из предметне области уз коришћење презентација у power point-у. Вјежбе се проводе путем израде конкретних есеја, разматрања ревизорских проблема, примјера ревизорских извјештаја и слично. Израда и излагање семинарског рада врши се уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова. Студенти се редовно подстичу на активан однос према предавањима и вјежбама, односно проактивно праћење и савладавање наставног градива за вријеме предавања и вјежби, на учешће на консултацијама, као и на самосталан рад.

Литература:

INTOSAI – ISSAI оквир међународних ревизорских стандарда;
 Ђеркега-Јагодић, С. (2011). *Ревизија учинка – 3"Е" ревизија рада јавног сектора*. Бања Лука: Бина;
 Извјештаји о проведеним ревизијама учинка Главне службе за ревизију јавног сектора Републике Српске.

Облици провјере знања и оцјењивање: Приступни рад и усмени испит

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Душко Шњегота, ванр.проф.

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Трезорско пословање и напредно финансијско извјештавање			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014JТПН	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Упознати студенте са специфичностима финансијског извјештавања у извјештајним ентитетима који припадају сектору опште државе. Идентификовати и научити презентовати догађаје и трансакције у складу са MPC за JC и у складу са статистичким системима као што су GFS, SNA и ESA, који су основ за оцјену успјешности рада дотичне државе. Указати на бројне нефинансијске извјештаје који употпуњују финансијске – све у циљу стварања комплетне слике о јавном сектору дотичне земље.					
Исходи учења (стечена знања):					
Завршетком програма студент ће постићи сљедеће компетенције: разумјеће разлике и сличности између финансијског и буџетског извјештавања те између финансијских и нефинансијских извјештаја у јавном сектору; савладаће специфичности извјештавања у ентитетима јавног сектора према MPC за JC, те извјештавање државе према методологији Међународног монетарног фонда.					
Садржај предмета:					
Институционално одређење јавног сектора и сектора опште државе; Специфичности у извјештавању јавног сектора; Признавање и вредновање имовине у јавном сектору; Признавање и вредновање обавеза у јавном сектору; Признавање и вредновање прихода у јавном сектору; Признавање и вредновање расхода у јавном сектору; Финансијски извјештаји опште сврхе; Консолидација финансијских извјештаја на нивоу општег сектора државе и јавног сектора; Упознавање са Статистиком владиних финансија (GFS); Идентификовање трансакција и остали економски токови према GFS 2001; Вредновање имовине и обавеза према GFS; Вредновање прихода и расхода према GFS; Извјештаји према GFS, SNA и ESA; Израчунавање дефицита/суфицита државе; Остали финансијски и нефинансијски извјештаји ентитета у јавном сектору.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Путем интерактивних предавања студенти ће усвојити знање и разумијевање, док ће способност анализе и рјешавања проблема постићи у раду у групама и студијама случаја организованих на вјежбама.					
Литература:					
Међународни рачуноводствени стандарди за јавни сектор. (2009). Бања Лука: Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске; Governmental financial statistics manual. (2001). IMF.					
Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јелена Пољашевић, доцент					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Интерна ревизија у јавном сектору			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ЈИРЈ	Обавезан	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Савладавање теоријских и методолошких основа, начела и принципа интерне ревизије у јавном сектору, уз разумијевање обухвата и структуре јавног сектора, разлика између дијела јавног сектора који обухвата буџетске кориснике и других сегмената којима припадају јавне компаније, дио јавних установа и других начела и принципа за успостављање функције интерне ревизије у јавном сектору, односа између интерне ревизије и интерне контроле, законског одређења ове области уз наглашавање разлика између правила која се односе на поједине сегменте јавног сектора, професионалних стандарда интерне ревизије, односа, сличности и разлика између интерне и екстерне ревизије, основних методолошких принципа за провођење интерне ревизије, укључујући и фазу извјештавања.

Исходи учења (стечена знања):

Током проучавања предвиђеног градива студенти треба да стекну неопходна знања и вјештине за разумијевање наставног градива утврђеног путем постављених циљева изучавања предмета, а посебно основних принципа на којима почива актуелна законска и професионална регулатива у предметној области у Републици Српској, основних методолошких принципа за организацију функције интерне ревизије и провођење конкретних ревизија, значаја којег ефикасна и ефективна функција интерне ревизије има за функцију екстерне ревизије, утицаја ефикасне и ефективне интерне ревизије на квалитет система управљања јавним средствима и јавне финансије уопште.

Садржај предмета:

Садржај предмета чине основне тематске цјелине: Увод у интерну ревизију (укључујући законски и професионални оквир за успостављање функције интерне ревизије); Пројена ревизорског ризика и врсте интерне ревизије; Ревизорска методологија и процес интерне ревизије (од планирања до извјештавања); Постревизионе активности, с посебним акцентом на коришћењу резултата интерне ревизије и надзору (контроли) над цјелокупним процесом интерне ревизије.

Методџ наставџ и савладавање градива:

Студентима се на предавањима преносџ актуелна теоријска знања из предметне области уз коришћење презентација у power point-у. Вјежбе се проводе путем израде конкретних есеја, разматрања ревизорских проблема, примјера ревизорских извјештаја и слично. Израда и излагање семинарског рада врши се уз обавезну примјџну методологије за израду стручних радова.

Литџратура:

Ђурасовић, В. (2007). *Интерна контрола и интерна ревизија*. Бања Лука: СРРРР;
Кулина, Д. (2012). *Државна ревизија*. Источно Сарајево: Универзитџ у Источном Сарајевоу, Центар за издавачку дјелатност;

Облици провјџре знања и оцјењивање: Приступни рад и усмени испит

Похађање наставџ	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посџбна назнака за предмет:

Име и презимџ наставника којџ је припремио податке: Др Душко Шњџгота, ванр. профџсор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – I циклус студија		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Управљање пројектима у јавном сектору			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ЈУПЈ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха изучавања предмета је да се студентима омогући савладавање методолошког концепта управљања пројектима у јавном сектору, односно савладавање основних техника припреме, анализе, оцјене и извршења пројекта у јавном сектору. Основни циљ управљања пројектима у јавном сектору је остварење дефинисаних техничких перформанси и квалитета пројекта уз најмање трошкове и најкраће вријеме, а уколико то није могуће, циљ управљања је да се трошкова и временска прекорачења сведу на минимум.

Исходи учења (стечена знања):

Након завршетка програма студенти ће бити у стању да објасне концепт управљања пројектима, да изврше друштвену и комерцијалну оцјену оправданости пројекта у јавном сектору, те да схвате управљање кључним процесима, средствима, квалитетом, људским ресурсима и пројектним ризицима. Поред тога, биће оспособљени да припреме економске дијелове студија изводљивости (оправданости) пројекта јавног сектора, да примјењују методе управљања пројектним ризицима по фазама животног циклуса пројекта у јавном сектору. Моћи ће да самостално или у тиму учествују у имплементирању пројектних активности према принципима пројектног циклуса, укључујући контролу и ревизију реализованих пројектних активности у јавном сектору.

Садржај предмета:

Пројекти и пројектни менаџмент; Методе и технике пројектног менаџмента; Планирање и буџетирање пројекта у јавном сектору; Инвестициони критеријуми за оцјену пројекта у јавном сектору; Анализа извора финансирања пројекта (буџетска средства, међународне институције, дужничке хартије од вриједности, јавно-приватно партнерство); Пројектна организација и управљање људским ресурсима у јавном сектору; Управљање квалитетом пројекта (трошкови, вријеме, циљеви); Управљање уговарањем у јавном сектору; Управљање процесима на пројектима јавног сектора; Управљање пројектним ризицима; Контрола и ревизија јавних пројеката.

Методе наставе и савладавање градива:

Методологија рада са студентима заснива се на предавањима и вјежбама. На предавањима се теоријски анализирају проблеми, док се на вјежбама у интерактивној настави са студентима анализирају конкретни пројекти и случаји из праксе.

Литература:

Микеревић, Д. (2005). *Стратешки финансијски менаџмент*. Економски факултет Бања Лука и Финрар;
 Ђуричин, Д.; Лончар, Д. (2010). *Менаџмент помоћу пројеката*, треће издање. Београд. Економски факултет Београд;
 Бендековић, Ј. (2007). *Припрема и оцјена инвестицијских пројеката*. Загреб. ФОИП библиотека;
 Јовановић, П. (2010). *Управљање пројектом*, девето издање. Београд. Висока школа за пројектни менаџмент;
Водич кроз знање о управљању пројектима (A Guide to the Project Management Body of Knowledge) (2011). Загреб. Мате д.о.о. Загреб;
 Орсаг, С. (2002). *Буџетирање капитала*. Процјена инвестицијских пројеката. Загреб: Мас медиа.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Саша Вученовић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Ревизија јавно-приватног партнерства			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS од бодова
2И14ЈРЈП	Изборни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљеви изучавања предмета су омогућавање студенту да испита исправност обављених трансакција јавно-приватног партнерства и изрази мишљење како би се дао кредибилитет финансијским извјештајима и стекло повјерење јавности у оправданост конкретног јавно-приватног партнерства. Један од циљева је савладавање вјештина којима ће студент прикупити потребан број доказа ради изражавања мишљења.

Исходи учења (стечена знања):

Исход учења је обезбјеђење способности студента, будућег ревизора, да разумије суштину ревизорске професије, да савлада вјештине прикупљања адекватних доказа за формирање увјерења о јавно-приватном партнерству и да изнесе своје мишљење; да усвоји етичке принципе и постигне властите врлине у послу, као што је интегритет, професионалност, независност и слично.

Садржај предмета:

Општи циљеви ревизије јавно-приватног партнерства; Међународни стандарди и саопштења ревизије, увјеравања и етике; Поступци извођења ревизије појединачног јавно-приватног партнерства; Ревизија пројеката јавно-приватног партнерства; Ревизија алокације ризика и финансијских ризика; Ревизија процедуре набавке и избора приватног партнера; Симулација практичног извођења ревизије; Континуирано праћење измјена ревизорске регулативе; Ревизорски налази и извјештавање о јавно-приватном партнерству.

Методе наставе и савладавање градива:

Настава ће се изводити у интеракцији наставника, сарадника и полазника у виду презентације градива, дискусије и практичних есеја.

Литература:

Божих, Р.; Кондић, Н. (2012). Ревизија финансијских извјештаја – водич кроз практичну ревизију, треће, измијењено и допуњено издање. Бања Лука: Економски факултет и Финрар.
Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, пргледа, осталих увјеравања и сродних услуга. (2011). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицираних рачуновођа Црне Горе.
IFAC-ов Етички кодекс за професионалне рачуновође. (2012). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицираних рачуновођа Црне Горе.
Законска регулатива.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Новак Кондић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – I циклус студија		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

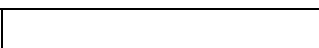
Назив предмета	Консолидовани и специјални биланси			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14JKИС	Изборни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је оспособити студенте да састављају и анализирају консолидоване финансијске извјештаје и предоче менаџменту информације за доношење стратешких пословних одлука. Сврха изучавања предмета је оспособљавање студената за састављање специјалних биланса.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент ће бити оспособљен да разумије околности под којима се захтијева припрема и презентација консолидованих финансијских извјештаја и специјалних биланса, значај информација презентованих у тим билансима за кориснике информација (инвеститоре, банке, државу, пословне партнере и др.), да овлада теоретским претпоставкама и техникама израде консолидованих и специјалних биланса, те знањима потребним за читање и анализирање информација презентованих у њима, односно доношење одговорајућих закључака на основу таквих информација.					
Садржај предмета:					
Циљ, претпоставке и начела консолидације финансијских извјештаја; Круг консолидовања; Елиминисање међусобних трансакција; Трансферне цијене; МРС/МСФИ који су релевантни за консолидацију; Састављање консолидованих финансијских извјештаја; Циљеви и врсте специјалних биланса; Биланс оснивања; Биланс фузије; Биланс раздвајања; Биланс промјене правне форме; Стечајни биланс и биланс реорганизације; Биланс ликвидације; Биланс поравнања; Порески биланс.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Путем интерактивних предавања студенти ће усвојити знање и разумијевање, док ће способност анализе и рјешавања проблема постићу радом у групама, дискусијама и студијама случаја организованих на вјежбама.					
Литература:					
Шкарић, К.; Спасић, Д. (2012). <i>Специјални биланси</i> . Београд: Економски факултет Београд; Међународни стандарди финансијског извјештавања; Научни и стручни радови објављени у зборницима радова и часописима Савеза рачуновођа и ревизора Србије и Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске.					
Облици провјере знања и оцјењивање: Усмена провјера					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јелена Пољашевић, доцент					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Напредна ревизија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ЈНРЕ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Предмет омогућава студенту да изрази мишљење да ли су финансијски извјештаји у свим битним аспектима сачињени у складу са утврђеним оквиром финансијског извјештавања. Један од циљева је савладавање вјештина којима ће студент прикупити потребан број доказа ради изражавања сопственог мишљења.					
Исходи учења (стечена знања):					
Исход учења треба да обезбиједи способност студента, будућег ревизора, да разумије суштину ревизорске професије, да савлада вјештине прикупљања адекватних доказа за формирање увјерења о финансијским извјештајима и на тој бази изнесе своје мишљење; да усвоји етичке принципе и постигне властите врлине у послу, као што је интегритет, професионалност, независност и слично.					
Садржај предмета:					
Општи циљеви ревизије; Међународни стандарди и саопштења ревизије, увјеравања и етике; Поступци извођења ревизије; Професионалне претпоставке за стицање лиценце за рад ревизора; Понуда и потражња ревизорских услуга; Интерна контрола; Интерна ревизија; Приступ криминалним радњама; Примјена закона и других прописа у обављању ревизије; Симулација практичног извођења ревизије; Континуирано праћење измјена ревизорске регулативе.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Настава ће се изводити у интеракцији наставника, сарадника и полазника у виду презентације градива, дискусије и практичних есеја.					
Литература:					
Божић, Р.; Кондић, Н. (2012). <i>Ревизија финансијских извјештаја – водич кроз практичну ревизију</i> , треће, измијењено и допуњено издање. Бања Лука: Економски факултет и Финрар; <i>Међународни стандарди и саопштења ревизије, контроле квалитета, пргледа, осталих увјеравања и сродних услуга</i> . (2011). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицикованих рачуновођа Црне Горе; <i>IFAC-ов Етички кодекс за професионалне рачуновође</i> . (2012). Савез рачуновођа и ревизора Србије, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и Институт сертифицикованих рачуновођа Црне Горе.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Новак Кондић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Економика јавног сектора			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14JEJC	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Намјена предмета је стицање основе теоријских и аналитичких аспеката јавне економије као важног дијела националне економије. Циљ је одабрати нека отворена питаља, као, рецимо: зашто постоји јавни сектор, је ли он превелик или премален, да ли је пореска политика добра, је ли добро имати више јавних расхода, да ли је повећање ефикасности у супротности с праведношћу, шта значи приватизација у јавном сектору.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент треба да разумије и критички анализира текућу политику најважнијих подручја јавних издатака кориштењем економских метода и да разумије аналитички оквир дјеловања јавног сектора, те ефикасности у провођењу економских, социјалних, образовних и других функција јавног сектора. Поред тога, студент треба да развије осјећај друштвене одговорности за економске и вриједносне аспекте јавног сектора.					
Садржај предмета:					
Економија благостања и анализа неједнакости и сиромаштва; Економски разлози за постојање јавног сектора и однос према држави; Економски аспекти опорезивања; Буџет; Политика јавних трошкова; Програми јавних расхода: пензиони систем, здравствена заштита, социјална заштита, образовање, правосудни систем, локална самоуправа; Управљање јавним фондовима; Реформа јавних институција.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.					
Литература:					
Stiglitz, J. E. (2004). <i>Економија јавног сектора</i> . Београд: Економски факултет; Bailey S. J. (2002). <i>Public Sector Economics, Theory, Policy and Practice</i> , Palgrave, Second edition; Setnikar-Cankar, S.; Klun M.; Pevcin P.; Aristovnik A. (2003). <i>Ekonomika javnega sektorja</i> , Љубљана: ФУ.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Управљање ризицима			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ЈУРИ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	Нема

Циљеви изучавања предмета:

Оспособљавање студената за властито логичко одлучивање у процесу процјене могућег ризика и његовог управљања у друштву, с посебним нагласком на постојање ризика у двјема важним областима сваког друштва, као што су банкарски сектор и осигурање. Важност овладавања спознајом о могућем ризику, вјероватноћи његовог настанка и економски штетним посљедицама, било по појединца, предузеће или установу, односно друштво у цјелини, основни је циљ који се постиже изучавањем ове научне дисциплине.

Исходи учења (стечена знања):

Стицање јасне представе о могућим ризицима неодређеног исхода по свом значењу, са могућношћу идентификације барем двају могућих исхода, постиже се способност избора у процесу управљања ризицима како би се спријечило његово наступање или умањиле економски штетне пољедице. Успјех се посебно очекује у могућности овладавања ризику, тако да се на њега може утицати и да се њиме управља. За све то је потребна претходна интердисциплинарна процјена ризика, што је један од основних задатака у процесу стицања знања из овог предмета.

Садржај предмета:

Основни концепти управљања ризику; Природа и третман ризика; Функција и развој управљања ризику; Савремени приступ управљања ризику; Природа активности; Организациони статус и фазе процеса управљања ризику; Прилагођавање условима неизвјесности у окружењу; Концептуални оквир за анализу неизвјесности; Организационо прилагођавање условима неизвјесности; Стили управљања; Предвиђање и планирање; Имитације; Процјена ризика: идентификација, анализа хазарда, мјерење ризика; Изложеност ризику: имовине, обавеза; Субјекти изложени ризику; Методе и технике управљања ризику; Програм управљања ризику: политике и процедуре; Информациона основа; Ревизија и надгледање програма и процедура.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.

Литература:

Vaughan, E. (2000). *Upravljanje rizicima*. University of Iowa;
Башић, Д. (2012). *Савремено банкарство*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет;
Frenkel, M.; Hommel, U.; Rudolf, M. (2012). *Risk Management*. 2nd ed. New York: Springer.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Урађен и позитивно оцијењен приступни рад. Усмена провјера знања.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгутин Шипка, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Финансије и ревизија јавног сектора	

Назив предмета	Интерни обрачун			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ЈИОБ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

СТИЦАЊЕ одговарајућих знања у вези са значајем обрачуна трошкова и учинака из аспекта утицаја на званично финансијско извјештавање, затим извјештавање интерних корисника финансијских извјештаја, те посебно идентификовање значаја и начина исказивања трошкова по мјестима и носиоцима трошкова.

Исходи учења (стечена знања):

Овладавање методологијом обрачуна трошкова и учинака приликом трошења ресурса и идентификовање резултата тог трошења у цјелини али и по појединачним оперативним сегментима. Повезивање обрачуна трошкова и учинака са дијеловима рачуноводственог информационог система и спознаја могућности устројства контног оквира у формалном и материјалном смислу. Утврђивање и евиденције интерног резултата.

Садржај предмета:

Трошкови и учинци као предмет интерног обрачуна; Претпоставке и принципи устројства обрачуна трошкова и учинака; Устројство адекватног контног оквира за обрачун трошкова и учинака; Документација у обрачуна трошкова и учинака; Фазе обрачуна трошкова и учинака; Организационо устројство обрачуна трошкова и учинака; Методе билансирања резултата; Рачуноводство сегмента пословања.

Методе наставе и савладавање градива:

Савладавање градива и усвајање одговарајућих знања биће обезбијеђено кориштењем наставних метода: предавања, вјежбе, менторство у току узраде семинарских радова и консултација.

Литература:

Јаблан-Стефановић, Р. (2006). *Интерни обрачун*. Београд: Економски факултет;
Родић, Јован; Раковачки-Тубић, Снежана. (2010). *Рачуноводство трошкова и учинака и рачуноводство сегмената пословања*; Бања Лука: Финрар, Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.

Два колоквијума, семинарски рад, домаћи задаци, активност на настави и усмени испит

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Снежана Раковачки-Тубић, ванр. професор

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: МЕЂУНАРОДНА ЕКОНОМИЈА

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Теорија и политика међународне трговине	2	2			7
Макроекономија отворене привреде	2	2			7
Глобализација и транзициони процеси	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Интеграција и регионализација свјетске привреде			2	2	5
Међународни маркетинг			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Међународна економија”:

Међународни монетарни систем
Право Европске уније
Квалитет и конкурентност
Менаџерске вјештине
Међународно банкарство
Корпоративно управљање

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Методологија научноистраживачког рада			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014MMHP	Обавезни	9.	2П + 0В	4
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима, функцијама и практичним рјешењима примјене различитих методологија научног истраживања у подручју друштвених наука. Основна знања пружиће се из области научноистраживачке методологије.

Исходи учења (стечена знања):

Након окончања курса студенти ће бити способни да користе основна знања из подручја филозофије и логике у циљу разумијевања научног истраживања; ефикасно користе и процјењују информационе ресурсе и да примјењују одговарајуће методе израде научних радова или истраживачких извјештаја; успјешно ће користити одговарајуће научне и истраживачке методе за рјешавање одређених истраживачких задатака и проблема.

Садржај предмета:

Основе научне теорије и истраживања; Пословна и економска истраживања у ширем научном контексту; Концептуални темељи истраживања (концепти, теорије и модели, формулација и објашњење истраживачких тема и проблема, дефинисање предмета и циља истраживања, формулисање хипотеза истраживања); Истраживачки приступи, стратегије и планирање (избор истраживачких метода, одређивање популације и узорка истраживања); Теоријски приказ истраживања (преглед литературе и истраживања у складу са концептом истраживања); Операционализација истраживања (мјерење економских варијабли, типологија података, претраживање примарних и секундарних извора, сређивање података, анализа података, тестирање хипотеза); Дискусија у вези с резултатима; Писање истраживачког рада; Усмене презентације истраживачких радова.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада.

Литература:

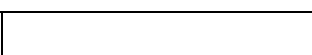
Тодоровић, З., Шијаковић, И., Марић, Т. (2007). *Упутство за израду стручних и научних радова*. Бања Лука: Економски факултет;
Ристић, Ж. (2006). *О истраживању, методи и знању*. Београд: Институт за педагошка истраживања;
Зеленика, Р. (1998). *Методологија и технологија израде знанственог и стручног рада*, треће, измијењено и допуњено издање, Ријека: Економски факултет;
Кукић, С. (2005). *Методологија знанственог истраживања*. Мостар: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Теорија и политика међународне трговине			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014МТПМ	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ је да студенти на бази стечених знања са основних студија истраже трговинске аспекте међународних економских односа. Међународна трговина и трговинска политика изучавају се с аспекта савремених теорија међународне трговине које су основ, али и последица реалних међународних трговинских токова.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешно положеног испита студент ће бити у могућности да: – опише појам међународне трговине и међународне трговинске политике, – разврста либералистичке и протекционистичке теорије у међународној трговини, – разврста инструменте трговинске политике и објасни њихове ефекте, – сагледа значај међународне трговине на привредни раст и развој земаља, – разграничи значај међународне трговине за велике и мале отворене привреде, – објасни начине регулисања токова међународне трговине, – предвиди будуће значајније промјене у међународној трговини и међународној трговинској политици.					
Садржај предмета:					
Увод у теорију и трговинску политику међународне трговине; Либерализам и протекционизам у међународној трговини, конкурентност у теоријама међународне трговине; Утицај међународне трговине на привредни раст и развој; Ефекти односа размјене на конкурентност националних привреда (развијене и мање развијене земље); Ефекти инструмената трговинске политике (царине, нецаринске баријере) и посебна анализа ефеката савремених протекционистичких баријера; Међународна трговина као фактор глобализације; Међународна трговинска правила и институције регулисања (међународне организације и међународне трговинске коморе).					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, консултације, самостална излагања студената, самостални писани радови студената и организовање радионица.					
Литература:					
Кругман, П.; Обстфелд, М. (2009). <i>Међународна економија, теорија и политика</i> . Београд: Дата статус; Салваторе, Д. (2009). <i>Међународна економија</i> . Београд: Центар за издавачку делатност; Ченић-Јотановић, Г. (2010). <i>Међународна економија</i> . Лакташи: Графомарк.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Гордана Ченић-Јотановић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Академске мастер студије – II циклус студија		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Макроекономија отворене привреде			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ММОП	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Макроекономија представља „азбуку“ економије. Изучава основне економске законитости, начин функционисања економије, основне економске политике и њихов утицај на остваривање основних макроекономских циљева. Сврха овог наставног предмета је да након упознавања са захтјевном и комплексном материјом на основним студијама студенти приступе изучавању макроекономије на вишем нивоу уз примјену економетријске анализе.

Исходи учења (стечена знања):

Макроекономија представља веома комплексно подручје теорије, науке и праксе. Основни исход изучавања ове научне дисциплине је да студенти након савладавања ове веома захтјевне и комплексне материје могу лакше и брже разумјети свеобухватну анализу савремених макроекономских питања и проблема, чији је значај већи него икада раније. Након стицања детаљног знања на основним студијама о основним економским законитостима, начину функционисања економије, основним економским политикама и њиховом утицају на остваривање основних макроекономских циљева, макроекономија се на мастер студијама изучава на вишем нивоу, која поред теоријског знања, захтијева и примјену економетријске анализе.

Садржај предмета:

Макроекономски биланси; Основе привредног раста; Тржиште рада и незапосленост; Интертемпорално буџетско ограничење; Потрошња и инвестиције; Реални девизни курс; Новац и тражња за новцем; Равнотежа на тржишту новца у кратком и у дугом року; Понуда новца и монетарна политика; Циљеви, таргети и инструменти монетарне политике; Аутпут, запосленост и цијене; Робно тржиште и IS крива; Тржиште новца и LM крива; Тејлорово правило и TR крива; Макроекономска равнотежа са фиксним и флексибилним цијенама; Агрегатна тражња и агрегатна понуда; Аутпут и каматна стопа при фиксном и при флексибилном девизном курсу; Агрегатна понуда и инфлација; Агрегатна тражња и агрегатна понуда у режиму фиксног и флексибилног девизног курса; Шокови понуде и шокови тражње; Привредни циклуси; Фискална политика; Политике управљања тражњом; Економија понуде; Финансијско тржиште и макроекономија; Детерминанте девизног курса у кратком року; Конструкција међународног монетарног система; Девизне кризе; Избор режима девизног курса; Циљеви централне банке; Инфлација у макроекономским школама; Управљање централном банком; Независност централне банке; Транспарентност, комуникација и одговорност централне банке; Функције централне банке; Управљање девизним резервама; Узроци и рјешавање банкарских криза; Цјеновни мјехурићи; Истраживање у централним банкама; Кључне макроекономске релације; Инструменти монетарне политике; Карактеристике савремене монетарне политике; Замка ликвидности; Стандардни модел временске неконзистентности; Режији монетарне политике; Нова класична макроекономија и конзистентност економске (монетарне) политике; Интермедијарни таргети монетарне политике.

Методе наставе и савладавања градива:

Предавања, семинарска настава и практичне вјежбе.

Литература:

Бурда, М.; Виплош, Ч. (2012). *Макроекономија*. Београд: Економски факултет (превод са енглеског);
 Фабрис, Н. (2006). *Централно банкарство у теорији и пракси*. Централна банка Црне Горе.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Боровоје Д. Крушковић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Глобализација и транзициони процеси			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014МГТП	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је да студентима пружи потребна знања из области глобализације свјетске привреде и транзиционих процеса кроз које пролазе земље Централне и Источне Европе. Глобализација као нови поглед на свијет поприма растућу повезаност, интеграцију и међузависност земаља свијета у економском, социјалном, технолошком, политичком и културном смислу. Економску димензију глобализације чини интензиван процес интеграције трговинских и финансијских токова и нешто спорији процес интеграције тржишта рада. Глобализација је допринијела прогресу многих земаља и људи да живе далеко боље него раније. Нажалост, за многе земље у развоју глобализација није донијела очекиване економске користи. Транзиција земаља Централне и Источне Европе ка тржишној економији и демократском друштву дио су глобалних процеса. Када је транзиција започела у раним деведесетим годинама прошлога вијека, са собом је носила велике изазове и наде; међутим, велика очекивања и наде у брз економски процват изневјерили су већину земаља у транзицији.

Исходи учења (стечена знања):

Упознавање глобалних кретања у свјетској привреди омогућава студентима да стекну знања која ће им омогућити лакше и брже уклапање у савремене свјетске токове. Од кључног значаја је за младе људе да упознају савремене међународне економске токове и да у својим будућим активностима препознају прави пут који их води ка успјеху.

Садржај предмета:

Кључне тематске области које обухвата предмет су: појам и димензије глобализације; глобализација робних и финансијских токова и тржишта рада; утицај глобализације на развој земаља у развоју; глобализација – аргументи за и аргументи против; транзиција земаља Централне и Источне Европе – путеви и резултати; искуства транзиције Народне Републике Кине и Индије.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, дискусије, семинарски радови, анализе случајева и консултације. Током предавања анализираће се бројна питања и проблеми из области глобализације свјетске привреде и транзиционих процеса, уз активну улогу студената да слободно износе своја виђења и мишљења.

Литература:

Штиглић, Е. Џ. (2004). *Противрјечности глобализације*. Београд: СМБ-х;
 Стегер, Б. М. (2007). *Глобализација*. Сарајево: Шахинпашић;
 Гиденс, Е. (2009). *Европа у глобалном добу*. Београд: Клио;
 Мохамад, М. (2002). *Глобализација и нове реалности*. Сарајево: Љиљан;
 Пелевић, Б.; Вучковић, В. (2008). *Међународна економија*. Београд: Економски факултет;
 Церовић, Б. (2010). *Транзиција – замисли и остварења*. Београд: Економски факултет;
 Жарковић, В. (2012). *Приватизација у Централној и Источној Европи*. Бања Лука: Економски факултет.

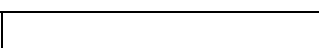
Облици провјере знања и оцјењивање:

Континуирана провјера знања тестирањем, презентацијама семинарских радова и усмени испит

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Васиљ Жарковић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Интеграција и регионализација свјетске привреде			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014МИРС	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха изучавања предмета је да студенти савладају основе и принципе савремених токова у свјетској привреди како би се схватила улога интегративних процеса и њихов утицај на економска кретања у свијету. Знање стечено на овом предмету употпуњује се знањем стеченим на другим сродним предметима на смјеру Међународна економија.

Исходи учења (стечена знања):

Студент добија јасна сазнања и представу о интегративним процесима у свијету и њиховом утицају на робне и финансијске токове. Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да се упозна с теоријама регионалних интеграција, да опише различите регионалне интергације и њихов утицај на свјетску размјену, моћи ће да схвати економске предности и значај регионалне сарадње, да наведе и објасни теорије глобализације, те основне економске тенденције у глобалним оквирима, да се детаљно упозна са глобалном позицијом Европске уније и Сједињених Америчких Држава. Коначно, успјешно ће сагледати утицај свјетских економских криза на интеграционе процесе и планове стварања будућих регионалних интеграција.

Садржај предмета:

Регионалне економске интеграције: теорије, мотиви и ефекти, институционални облици међународних интеграција; Карактеристике и тенденције у свјетској привреди, карактеристике, глобални процеси, актуелни изазови; Интеграција робних токова; Развој међународне трговине и утицај интеграција на међународну трговину; Развој и интеграција финансијских токова; Карактеристике међународних токова капитала; Интеграција тржишта рада – кретање радне снаге, конкурентност појединих региона; Улога транснационалних компанија у интеграцији свјетске привреде, облици ТНК, начин пословања и дјеловање на интегративне процесе; Европска унија као регионални и глобални актер. Најзначајније регионалне интеграције у свијету.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, семинарска настава, која обухвата израду и презентацију радова, групне презентације и дискусије у вези са задатом темом.

Литература:

Кругман, П.; Обстфелд, М. (2008). *Међународна економија, теорија и политика*. Београд: Дата статус;
Јовановић, М. (2006). *Европске економске интеграције*. Београд: ЦИД;
Вукмирица, В. (2012). *Економика и савремени економски системи*. Источно Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

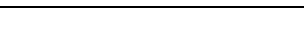
Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Горан Поповић, ванр. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Међународни маркетинг			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ММА	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ изучавања предмета је да студенти савладају основе међународног маркетинга и да науче технике међународног маркетиншког истраживања те схвате значај наступа предузећа на међународном тржишту. Студенти се упознају и са обиљежјима и специфичностима употребе инструмената маркетиншког микса на међународном тржишту.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да: опише појам међународног маркетинга и направи разлику између међународног маркетинга и међународне трговине, наведе и објасни поступке формалног и неформалног истраживања међународног тржишта, објасни факторе међународног маркетиншког окружења, разврста критеријуме и претпоставке за сегментацију међународног тржишта, објасни елементе маркетиншког микса на међународном тржишту, објасни предности и недостатке трију основних варијанти наступа на иностраном тржишту (извоз, заједничка улагања, директне инвестиције), те креира и управља маркетиншким програмом на међународном тржишту.					
Садржај предмета:					
Појам и основне карактеристике међународног маркетинга; Међународно маркетиншко окружење; Аспекти истраживања међународног тржишта; Сегментација међународног тржишта; Политике инструмената међународног маркетиншког микса (производ, цијена, дистрибуција, промоција); Основне варијанте наступа предузећа у иностраној средини (извоз, заједничка улагања, директне инвестиције); Дефинисање међународног маркетиншког програма (избор стратегије); Управљање међународним маркетиншким програмом (организација, кадрови, финансирање).					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, вјежбе, семинарска настава која обухвата израду и презентацију радова, групне презентације и дискусије у вези са задатом темом.					
Литература:					
Ракић, Б. (2008). <i>Међународни маркетинг</i> . Београд: Економски факултет; Костић, М. (2010). <i>Међународни маркетинг</i> . Београд: Факултет организационих наука; Cateora, Ph. (2002). <i>International Marketing</i> . Mc Graw Hill.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Континуирана провјера занња тестирањем, презентације семинарских радова и усмени испит.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Перица Мацура, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Међународни монетарни систем			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14МММС	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха изучавања предмета је да се студенти упознају с међународним монетарним системом, његовим субјектима и развојем, механизмима координације, улогом Међународног монетарног фонда, улогом банке за међународне обрачуне и поравнања и активностима осталих међународних финансијских и развојних организација, основама Европске монетарне уније (ЕЦБ, аспекти регулативе и дјеловања) и осталим актерима међународног финансирања.

Исходи учења (стечена знања):

Студент је оспособљен да успјешно прати трансформације међународног монетарног система и њихов утицај на кључне економске и финансијске токове. Оспособљен је да успјешно контролише потенцијалне ризике међународног карактера и ефикасно реагује у циљу квалитетног управљања пословним субјектима у глобалном међународном амбијенту савременим методама управљања у домену општих регулаторних оквира и контролних механизма. Студент стиче јасну теоријску основу неопходну за успјешно праћење савремених међународних финансијских токова и оспособљен је за успјешно укључивање у међународне истраживачке пројекте, запошљавање и даље усавршавање у области међународне економије.

Садржај предмета:

Међународни монетарни систем – појам, карактеристике и фактори утицаја; Историјски преглед развоја монетарних система; Историја модерног глобалног монетарног поретка (успостављање међународног златног стандарда, период између два свјетска рата, Брентонвудски споразум, "Оживљавање Брентонвудског система" 2003. године), Основне институције међународног монетарног система (ММФ, BIS и Европски монетарни систем са Европском централном банком); Међународне финансијске и развојне институције (појам, преглед институција, карактеристике, значај); Париски и Лондонски клуб повјерилаца; Међународно глобално политичко, економско, регулаторно и правно окружење; Међународно банкарско пословање, Девизно тржиште, трансакције и девизни курсеви; Интервенције на девизном тржишту; Платни биланс као мјера међународних финансијских трансакција; Међународни платни системи; Улога и значај регулативе у детерминисању и трансформацији међународног монетарног система; Ширење Европске уније и импликације на трансформацију међународног монетарног система; Ризици у међународном монетарном систему.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања еминентних домаћих и гостујућих професора, дискусије и анализе случајева, израда и одбрана приступних радова и консултације.

Литература:

Јовановић Гавриловић, П. (1994). *Међународно пословно финансирање*. Београд: Економски факултет;
 Ковач, О. (2003). *Међународне финансије*. Београд: Економски факултет;
 Mishkin, F. S. (2010). *Економија новца, банкарства и финансијских тржишта*, VIII издање. Загреб: Мате;
 Ченић Јотановић, Г. (2010). *Међународни економски односи*, Бања Лука: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (приступни рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгана Башић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Право Европске уније			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14МПЕУ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ изучавања предмета је упознавање студената с функционисањем институција Европске уније, начинима доношења одлука и њиховој имплементацији, начину успостављања заједничког и унутрашњег тржишта и са основним правним аспектима неких заједничких политика Европске уније.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент стиче основна знања о одлучивању и функционисању правног система Европске уније и начину успостављања и функционисања заједничког и унутрашњег тржишта, као и о неким заједничким политикама (политика конкуренције, заједничка аграрна политика и др.). Студент се оспособљава за проналажење и основно тумачења правних аката Европске уније који се, прије свега, односе на функционисање економског система и појединих економских сектора и области, те за могућност њиховог коришћења.					
Садржај предмета:					
Увод: Настанак, циљеви и развој Европске уније, уставни и институционални оквир дјеловања Европске уније (елементи уставног оквира и институције); Појам и извори права у Европској унији; Однос права Европске уније и националних права држава чланица; Право унутрашњег тржишта, начела слободе кретања капитала, робе и услуга; Заједничка трговинска политика Европске уније; Правни аспекти заједничке пољопривредне политике Европске уније; Општа питања права конкуренције; Спровођење права конкуренције; Облици повреде права конкуренције: рестриктивни споразуми, злоупотреба доминантног положаја; спајање и преузимање предузећа; Спољни односи Европске уније: Услови приступања и правни аспекти споразума о придруживању; Односи Европске уније и држава западног Балкана.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања; вјежбе; израда семинарских радова.					
Литература:					
Вукадиновић, Р., (2012). <i>Увод у институције и право Европске уније</i> , пето издање. Крагујевац; Касагић, Р. (2005). <i>Право Европске уније</i> . Бања Лука: Економски факултет; Поповић, Г. (2008). <i>Економија Европске уније – макроекономски аспекти и заједничке политике</i> . Бања Лука: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (приступни рад, студија случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Радован Вукадиновић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Квалитет и конкурентност			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14МККО	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је да студент овлада теоријом квалитета и теоријом конкурентности, те да схвати да је квалитет конкурентна предност за развој привреде и друштва.

Исходи учења (стечена знања):

Студент треба да разумије основне елементе теорије квалитета и конкурентности. Он добија јасну представу о систему квалитета и способности предузећа и земље да у слободним и равноправним тржишним условима производи квалитетну робу и услуге које пролазе тест међународног тржишта уз истовремено повећање профита предузећа, те задржавање и повећање реалног дохотка становништва. Студент је оспособљен да дефинише пословну стратегију предузећа засновану на квалитету као конкурентској предности.

Садржај предмета:

Теорија квалитета: Историјски развој квалитета и његови концепти; Карактеристике квалитета; Оцјењивање квалитета; Дефинирање квалитета; Квалитет концепције. Квалитет конструкције. Квалитет израде. Квалитет с гледишта тржишта. Квалитет са гледишта друштва; Поступци за испитивање квалитета. Оцјењивање квалитета. Модел економског квалитета. Трошкови квалитета. Теорија конкурентности: Концепти и дефиниције конкурентности; Циљеви конкурентности; Микроекономски и макроекономски аспект конкурентности; Портеров дијаграм; Економије према степену конкурентности; Макроекономске политике у функцији конкурентности; Показатељи конкурентности: Микроекономски и макроекономски показатељи; Проблеми у мјерењу конкурентности. Квалитет и макроекономски аспекти конкурентности: Системи управљања квалитетом у међународном пословању; Усаглашавање квалитета са стандардима Европске уније; Макроекономски аспекти квалитета мјерени степеном "цертификованости"; Квалитет и процес индустријализације. Квалитет и микроекономски аспекти конкурентности: Квалитет и тржишне структуре; Квалитет и теорије предузећа; Управљање квалитетом и пословним процесима; TQM и пословна извршност.

Методѐ наставѐ и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.

Литература:

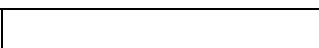
Тодоровић, З. (2009). *Управљање квалитетом*. Бања Лука: Економски факултет;
 Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York: Free Press.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставѐ	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

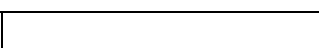
Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Менаџерске вјештине			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ММВЈ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима		Облик условљености			
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Неопходно је стећи потребна менаџерска знања и вјештине, сазнати њихову важност и улогу те их примијенити у ситуацијама у којима оне могу бити критичне за пословни успјех одређене организације.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студентима се даје могућност увида у широки спектар менаџерских знања и вјештина потребних у свакодневном вођењу послова, те њихово стицање за успјешно управљање и вођење организација у савременим и турбулентним условима пословања. Потребно је развити интерес за практичну примјену менаџерских вјештина којима је могуће ефикасно утицати на понашање запослених, успјешно комуницирање у различитим пословним ситуацијама, препознавање и ефикасно рјешавање конфликтних ситуација, те стварање имиџа о успјешности организације.					
Садржај предмета:					
Увод; Личне вјештине менаџера (опште вјештине – опхођење с људима; концептуална, социјална и техничка знања и вјештине); Управљање временом менаџера; Умијеће и способност делегирања; Интерперсоналне вјештине (вјештина развијања коректних односа са сарадницима и уопште запосленима, вјештине утицаја на друге – лидерство, вјештине савјетовања и обучавања – coaching, вјештина умрежавања); Комуникацијске вјештине (важност комуникационих вјештина, вјештине интерперсоналне комуникације – вјештине слушања и невербалне комуникације); Групне вјештине (вјештине управљања групама, сукобима и промјенама); Остале вјештине и технике менаџмента (поређење с праксом најбољих – benchmarking, измјештање – outsourcing, уравнотежена листа показатеља успјешности – balanced scorecard BSC, управљање помоћу циљева MBO).					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, вјежбе, пословни случајеви, самостална израда семинарских радова и практичних задатака. Настава је интерактивна, те се подржавају међусобни разговори и расправе.					
Литература:					
Бахтијаревић-Шиббер, Ф.; Сикавица, П.; Полошки Вокић, Н. (2008). <i>Сувремени менаџмент – вјештине, системи и изазови</i> . Загреб: Школска књига; Whetten D.; Cameron, K. (2007). <i>Developing Management Skills</i> . New Jersey: Prentice Hall; Огњанов, Г. (2004). <i>Комуникативна моћ продаје</i> . Београд: Досије; Илић, Г. (2005). <i>Основи менаџмента</i> . Лакташи: Графомарк.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Активност на настави процјењује се израдом семинарских радова, расправа и студије случаја. Колоквиј може бити писмени дио испита. Завршни испит се односи само на теоријска питања.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Гордана Илић, ванр. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Међународно банкарство			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ММБА	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха изучавања предмета је да се студенти упознају са кључним аспектима међународног банкарства, његовим субјектима и факторима развоја, међународним финансијским и развојним институцијама, затим факторима ризика у пословању и моделима управљања и заштите, као и основама и значајем регулације у међународном банкарском пословању.

Исходи учења (стечена знања):

Студент је оспособљен за успјешно укључивање у све аспекте међународног банкарског пословања и у практичном и у истраживачком смислу. Оспособљен је да, у одређеној улози, успјешно контролише потенцијалне ризике у области међународног банкарства и да ефикасно реагује у циљу остварења добити и заштите од ризика примјеном савремених метода управљања банком која дјелује на интернационалном нивоу у домену општеприхваћених регулаторних оквира и контролних механизма. Студент стиче јасну теоријску основу неопходну за успјешно праћење савремених међународних финансијских токова и оспособљен је за успјешно укључивање у међународне истраживачке пројекте, запошљавање и даље усавршавање у области међународног банкарства.

Садржај предмета:

Облици међународног кретања капитала; Могућности прибављања средстава иноакумулације; Међународно глобално политичко, економско и регулаторно окружење; Карактеристике савременог глобалног банкарског и финансијског тржишта; Међународне финансијске и развојне институције (појам, преглед институција, карактеристике, значај); Европски монетарни систем са Европском централном банком; Интерни и екстерни фактори утицаја на развој међународног банкарства (универзализација и концентрација у банкарству, интернационализација и глобализација); Међународни кореспондентски и контокорентни односи банака; Организациони облици овлашћених банака на финансијском тржишту; Међународно банкарско пословање; Девизно тржиште, трансакције и девизни курсеви; Основе девизног пословања банака; Интервенције централних банака на девизном тржишту; Међународни платни системи, Инструменти међународног платног промета и обезбеђења наплате; Извозно финансирање; Послови међународног форфетинга и међународног факторинга; Међународни лизинг; Форме наступа банака на међународном банкарском тржишту (фузија, аквизиција и други облици концентације); Међународни стандарди супервизије банкарског и финансијског сектора у међународном банкарству; Основе европске регулативе; Посљедице дерегулације у погледу конкуренције, финансијских иновација и пораста моралног хазарда; Ризици у међународном банкарском пословању, модели управљања и инструменти заштите.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања еминентних домаћих и гостујућих професора, дискусије и анализе случајева, израда и одбрана приступних радова и консултације.

Литература:

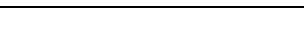
Башић, Д. (2012). *Савремено банкарство*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет;
 Бјелица, В. (2001). *Банкарство*. Нови Сад: Stylos;
 Mishkin, F. S. (2010). *Економија новца, банкарства и финансијских тржишта*, VIII издање. Загреб: Мате;
 Плакаловић, Н.; Алихоџић, А. (2013). *Савремено управљање финансијама: са примјеном у MS Excel-у*, Београд: Институт економских наука;
 Rose, S. P; Hudgins, C. S. (2005). *Банкарски менаџмент и финансијске услуге*. Београд: Дата статус;
 Ченић Јотановић, Г. (2010). *Међународни економски односи*, Бања Лука: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (приступни рад, студија случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгана Башић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Међународна економија	

Назив предмета	Корпоративно управљање			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14МКУП	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљавања	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је објашњење релевантних аспеката корпоративног управљања, да се прикаже и анализира концептуални оквир за разматрање корпоративног управљања и да се сагледају основни проблеми у научном и стручном приступу корпоративном управљању, као и анализа стања и праксе корпоративног управљања у домаћим предузећима.

Исходи учења (стечена знања):

Студент треба да стекне релевантна теоријска и практична знања из области корпоративног управљања неопходна за разумијевање и истраживање комплексних релација између инвеститора, менаџера и осталих заинтересованих страна. Студент је оспособљен да дефинише пословну стратегију предузећа засновану на OECD принципима корпоративног управљања.

Садржај предмета:

Појам корпорације, проблем принципал-агент; Појам, теоријски приступи и механизми корпоративног управљања уз осврт на OECD принципе и ЕУ директиве и препоруке; Акционарско друштво: троугао власника, надзорног и управног одбора; Надзорни одбор као кључни орган контроле и стратешког управљања; Скупштина акционара; Отворени и затворени системи корпоративног управљања: њемачки и англо-амерички систем корпоративног управљања, примјер из регије; Корпоративно управљање и тржиште капитала; Објављивање и транспарентност извјештавања; Оцјењивање стања уведености и примјене корпоративног управљања; Корпоративно управљање у транзицијским земљама уз посебан осврт на посљедице приватизације на акционарску структуру и културу; Корпоративна друштвена одговорност и корпоративно управљање; Етика и корпоративно управљање; Конвергенција система корпоративног управљања и најбоље праксе.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.

Литература:

Тодоровић, З.; Бабић М. (2008). *Корпоративно управљање као фактор убрзаног развоја привреде*. Бања Лука: Атлантик;
 Лојпур, А.; Лакићевић, М. (2009). *Корпорацијско управљање у теорији и пракси приватизације*, допуњено издање. Подгорица: Економски факултет;
 Међународна финансијска корпорација (IFC) (2009). *Приручник из корпоративног управљања за фирме у Босни и Херцеговини*;
 Типурић, Д. (2008). *Корпоративно управљање*. Загреб: Синергија;
 Међународна финансијска корпорација (IFC) (2009). *Приручник за управљање породичним фирмама* (бх. издање).

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Игор Тодоровић, доцент

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА**Усмјерење: Менаџмент и предузетништво**

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Корпоративно управљање	2	2			7
Предузетнички маркетинг	2	2			7
Стратегијско одлучивање	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Управљање предузетничким пројектима			2	2	5
Менаџерске вјештине			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

Изборни предмети на студијском програму „Пословна економија”:

Квалитет и конкурентност
 Специјална предузетништва
 Финансирање иновативног бизниса
 Међународни маркетинг
 Пословна предвиђања
 Стратешки менаџмент људских ресурса
 Управљање међународним пројектима

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Методологија научноистраживачког рада			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ПМНР	Обавезни	9.	2П + 0В	4
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљавања.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима, функцијама и практичним рјешењима примјене различитих методологија научног истраживања у подручју друштвених наука. Основна знања пружиће се из области научноистраживачке методологије.					
Исходи учења (стечена знања):					
Окончањем курса студенти би требало да буду способни: да користе основна знања из подручја филозофије и логике у циљу разумијевања научног истраживања; ефикасно користе и процјењују информационе ресурсе и да примјењују одговарајуће методе израде научних радова или истраживачких извјештаја; студенти ће успјешно користити одговарајуће научне, истраживачке методе за рјешавање одређених истраживачких задатака и проблема.					
Садржај предмета:					
Основе научне теорије и истраживања; Пословна и економска истраживања у ширем научном контексту; Концептуални темељи истраживања (концепти, теорије и модели, формулација и објашњење истраживачких тема и проблема, дефинисање предмета и циља истраживања, формулисање хипотеза истраживања); Истраживачки приступи, стратегије и планирање (избор истраживачких метода, одређивање популације и узорка истраживања); Теоријски приказ истраживања (преглед литературе и истраживања у складу са концептом истраживања); Операционализација истраживања (мјерење економских варијабли, типологија података, претраживање примарних и секундарних извора, сређивање и анализа података, тестирање хипотеза); Дискусија резултата; Писање истраживачког рада; Усмене презентације истраживачких радова.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада.					
Литература:					
Тодоровић, З., Шијаковић, И., Марић, Т. (2007). <i>Упутство за израду стручних и научних радова</i> . Бања Лука: Економски факултет; Ристић, Ж. (2006). <i>О истраживању, методи и знању</i> . Београд: Институт за педагошка истраживања; Зеленика, Р. (1998). <i>Методологија и технологија израде знанственог и стручног рада</i> , треће, измијењено и допуњено издање. Ријека: Економски факултет; Кукић, С. (2005). <i>Методологија знанственог истраживања</i> . Мостар: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Корпоративно управљање			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ПКУП	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је објаснити релевантне аспекте корпоративног управљања, приказати и анализирати концептуални оквир за разматрање корпоративног управљања, сагледати основне проблеме у научном и стручном приступу корпоративном управљању и анализирати стање и праксе корпоративног управљања у домаћим предузећима.

Исходи учења (стечена знања):

Студент треба да стекне релевантна теоријска и практична знања из области корпоративног управљања неопходна за разумијевање и истраживање комплексних релација између инвеститора, менаџера и осталих заинтересованих страна. Студент је оспособљен да дефинише пословну стратегију предузећа засновану на OECD принципима корпоративног управљања.

Садржај предмета:

Појам корпорације, проблем принципал-агент; Појам, теоријски приступи и механизми корпоративног управљања уз осврт на OECD принципе и ЕУ директиве и препоруке; Акционарско друштво: троугао власника, надзорног и управног одбора; Надзорни одбор као кључни орган контроле и стратешког управљања; Скупштина акционара; Отворени и затворени системи корпоративног управљања: њемачки и англо-амерички систем корпоративног управљања; примјер из регије; Корпоративно управљање и тржиште капитала; Објављивање и транспарентност извјештавања; Оцјењивање стања уведениости и примјене корпоративног управљања; Корпоративно управљање у транзицијским земљама уз посебан осврт на посљедице приватизације на акционарску структуру и културу; Корпоративна друштвена одговорност и корпоративно управљање; Етика и корпоративно управљање; Конвергенција система корпоративног управљања и најбоље праксе.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.

Литература:**Основна литература:**

Тодоровић З.; Бабић М. (2008). *Корпоративно управљање као фактор убрзаног развоја привреде*. Бања Лука: Атлант; Лојпур, А.; Лакићевић, М. (2009). *Корпорацијско управљање у теорији и пракси приватизације*, допуњено издање. Подгорица: Економски факултет; Међународна финансијска корпорација (IFC) (2009). *Приручник из корпоративног управљања за фирме у Босни и Херцеговини*; Типурић, Д. (2008). *Корпоративно управљање*. Загреб: Синергија; Међународна финансијска корпорација (IFC) (2009). *Приручник за управљање породичним фирмама* (бх. издање).

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Игор Тодоровић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – II циклус студија		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Предузетнички маркетинг			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ППМА	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ изучавања предмета је да студенти савладају основе примјене маркетинга у предузетништву, односно у сектору микропредузећа, малих и средњих предузећа и да науче технике маркетиншког истраживања у домену иновација и иновативности те да схвате њихов значај за предузеће. Студенти се упознају и са обиљежјима и специфичностима употребе инструмената маркетиншког микса на тржишту, те се оспособљавају да савладају основе креирања маркетиншког програма у почетним и развојним фазама предузетничког подухвата.

Исходи учења (стечена знања):

Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да: опише односе маркетинга и предузетништва, односно дефинише потребу примјене маркетиншког концепта (маркетиншког начина пословног размишљања) у предузетништву, објасни значај иновација и иновативности у маркетиншком дјеловању предузетника, разврста критеријуме за подјелу на микропредузећа, мала и средња предузећа, објасни факторе маркетиншког и предузетничког окружења, наведе и објасни поступке истраживања и сегментације тржишта, објасни елементе маркетиншког микса приликом дефинисања предузетничке понуде на тржишту, креира и управља маркетиншким програмом на тржишту (дефинише план, организацију, кадрове и финансирање предузетничког подухвата).

Садржај предмета:

Појам и основне карактеристике односа маркетинга и предузетништва, неопходност примјене маркетиншког начина пословног размишљања (маркетиншког концепта) у предузетништву, значај иновација и иновативности у маркетиншком дјеловању предузетника, критеријуми подјеле и обиљежја микропредузећа, малих и средњих предузећа, маркетиншко и предузетничко окружење, аспекти истраживања и сегментације тржишта, политике инструмената маркетиншког микса (производ, цијена, дистрибуција, промоција) у обликовању предузетничке понуде, дефинисање маркетиншког програма (избор стратегије наступа предузетника на тржишту), управљање маркетиншким програмом.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, семинарска настава која обухвата израду и презентацију радова, групне презентације и дискусије на задату тему.

Литература:

Мацура, П. (2009). *Маркетинг – микро, мала и средња предузећа*. Бања Лука: Економски факултет;
 Kotler, Ph. (2008). *Управљање маркетингом*. Загреб: Мате (Београд: Дата статус).

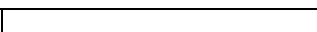
Облици провјере знања и оцјењивање:

Континуирана провјера знања тестирањем, презентације семинарских радова и усмени испит

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Перица Мацура, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Стратегијско одлучивање			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ПСОД	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Са тежиштем на квалитативне методе овај колегиј има за циљ да упозна студенте са основним концептима и методама стратешког одлучивања у различитим врстама компанија и у различитим околностима и окружењима савременог бизниса. Овај колегиј је интердисциплинарног карактера, што подразумева отворен и флексибилан приступ самога процеса студирања и савладавања његове комплексности.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешног завршетка овог предмета студенти ће бити оспособљени да користе основне методе и приступе у стратешком одлучивању и савладају комплексност процеса доношења пословних и других одлука. Усвојено знање и вјештине треба да им омогуће успјешно сналажење у разним ситуацијама при обављању непосредних послова.					
Садржај предмета:					
Теоријска настава обухваћа мултидисциплинарни приступ, углавном квалитативног карактера, у савладавању основних теоретских поставки у одлучивању што укључује интерне варијабале које се односе на самог менаџера (људске карактеристике) и екстерне варијабле које се односе на окружење у којем одређена компанија – организација послује или егзистира. Кључне теме и концепти: Природа и важност одлуке и одлучивања; Стратегијско одлучивање, различити нивои; Mintzberg’s Генерални модел стратeгијског процеса одлучивања; Квалитативни приступ процесу одлучивања; Квантитативни приступ процесу одлучивања; Класични приступ у процесу одлучивања; The Cynefin Framework (оквир); The Donaldson-Lorsch Модел контраста процеса доношења одлука.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Упознавање студената с конкретним примјерима из праксе у организовању, пословању и управљању на лицу мјеста у привредним друштвима и другим организованим субјектима, а то укључује усмено излагање, разговор и дискусија, тест методе и методе вјежбања. Наставни модалитети инкорпорирају: анализу случаја, пројектне задатке, реферате са округлих столова, есејска питања, писмене вјежбе, домаће радове, текстове, менторски рад и видео-презентације.					
Литература:					
Harrison E. F. (2005). <i>The Managerial Decision-making Process</i> . Fifth edition. New York: Houghton Mifflin Company; Johson, G.; Scholes, K.; Whittington, R. (2005).) <i>Exploring Corporate Strategy</i> . Text and Cases. 7 th edition. UK: Pearson Education Limited; Атељевић, Ј.; Куловић, Џ. (2013). <i>Стратегијски менаџмент: нове перспективе</i> . Београд: Дата статус.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јово Атељевић, ванр. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Управљање предузетничким пројектима			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ПУПП	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Сврха предмета је да студент савлада основе теорије предузетништва и примјене принципа екстерног и корпоративног предузетништва у организацијама из сва три сектора (бизнис, владин и невладин сектор), без обзира на величину и правну форму. Крајњи циљ је оспособљавање за иновативан, односно натпросјечан начин размишљања и креирање нових предузетничких подухвата: покретања нових малих предузећа, глобалног кластеринга, корпоративног (унутрашњег) предузетништва, аутсорсинга и других сродних процеса савременог предузетништва.

Исходи учења (стечена знања):

Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити оспособљен да прати мегатрендове унапређења пословања великих предузећа и развоја МСП у условима глобализације. Он при томе добија јасну предоцбу о садржају, значају и функционалности предузетништва и управљања пројектима. Студент ће бити у могућности да се укључи у међународне истраживачке пројекте, самозапошљавање и даље усавршавање у професионалном консалтингу за оснивање малих и предузетничку ревитализацију великих предузећа.

Садржај предмета:

Предузетништво у малом и средњем бизнису; Предузетнички пројекти покретања бизниса; Специфичне карактеристике предузетничких пројеката и иновативни облици управљања пројектима; Врсте, изводљивост, животни циклуси и начин извршења предузетничких пројеката; Модели и форме финансијске подршке предузетничким подухватима; Предузетнички пројекти и предузетничка инфраструктура; Предузетништво и иновације: од инвенције до иновације; Знање и предузетништво; Предузетничко друштво и начела међународног предузетништва; Менаџмент пројектног циклуса и предузетнички пројекти; Корпоративно предузетништво; Основне карактеристике предузетничке организације; Оцјењивање ефикасности организационе структуре; Пројектовање предузетничке организације; Cost-benefit анализа оправданости друштвено значајних предузетничких пројеката; Технолошка иновативност у функцији предузетничке ревитализације предузећа у кризи; Пословна предвиђања.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, дискусије и анализе случајева и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава развијених земаља и транснационалних компанија. Посјета међународним институцијама специјализованим за истраживање глобализације пословања, међународног предузетништва и трансфер знања технологије и искустава.

Литература:

Вукмировић, Н. (2012). *Предузетништво у економској теорији и пракси. Иновативни системи креирања и ефикаснијег коришћења ресурса*. Бања Лука: Економски факултет;
 Петковић, С.; Берберовић, Ш. (2013). *Економика и управљање малим и средњим предузећима. Принципи и политике*. Бања Лука: Економски факултет;
 Вукмировић, Н. (2006). *Савремено предузетништво*. Бања Лука: Економски факултет;

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

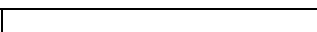
Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Никола Вукмировић, ред. проф. и др Саша Петковић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Менаџерске вјештине			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ПМВЈ	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Стећи потребна менаџерска знања и вјештине, сазнати њихову важност и улогу, те их примијенити у ситуацијама у којима оне могу бити од важности за пословни успјех одређене организације.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студентима се пружа могућност увида у широки спектар менаџерских знања и вјештина потребних у свакодневном вођењу послова, те њихово стицање знања за успјешно управљање и вођење организација у савременим и турбулентним условима пословања. Потребно је развити интерес за практичну примјену менаџерских вјештина којима је могуће ефикасно утицати на понашање запослених, успјешно комуницирање у различитим пословним ситуацијама, препознавање и ефикасно рјешавање конфликтних ситуација, те стварање имиџа о успјешности организације.					
Садржај предмета:					
Увод; Личне вјештине менаџера (опште вјештине – опхођење с људима, концептуална, социјална и техничка знања и вјештине); Управљање временом менаџера; Умијеће и способност делегирања; Интерперсоналне вјештине (вјештина развијања добрих односа са сарадницима и запосленима, вјештине утицања на друге – лидерство, вјештине савјетовања и обучавања – coaching, вјештина умрежавања); Комуникацијске вјештине (важност комуникационих вјештина, вјештине интерперсоналне комуникације – вјештине слушања и невербалне комуникације); Групне вјештине (вјештине управљања групама, вјештине управљања сукобима, вјештине управљања промјенама); Остале вјештине и технике менаџмента (поређење с праксом најбољих – benchmarking, измјештање – outsourcing, уравнотежена листа показатеља успјешности – balanced scorecard BSC, управљање помоћу циљева MBO).					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, вјежбе, пословни случајеви, самостална израда семинарских радова и практичних задатака. Настава је интерактивна, те се подржавају међусобни разговори и расправе.					
Литература:					
Бахтијаревић-Шибер, Ф.; Сикавица, П.; Полошки-Вокић, Н. (2008). <i>Сувремени менаџмент – вјештине, системи и изазови</i> . Загреб: Школска књига; Whetten D.; Cameron, K. (2007). <i>Developing Management Skills</i> . New Jersey: Prentice Hall; Огњанов, Г. (2004). <i>Комуникативна моћ продаје</i> . Београд: Досије; Илић, Г. (2005). <i>Основи менаџмента</i> . Лакташи: Графомарк.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Активност на настави процјењује се изразом семинарских радова, расправа и студије случаја. Колоквиј може бити писмени дио испита. Завршни испит се односи само на теоријска питања.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Гордана Илић, ванр. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Квалитет и конкурентност			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПҚКО	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је да студент овлада теоријом квалитета и теоријом конкурентности, те да схвати да је квалитет конкурентна предност за развој привреде и друштва.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студент треба да разумије основне елементе теорије квалитета и конкурентности. Он стиче јасну представу о систему квалитета и способности предузећа и земље да у слободним и равноправним тржишним условима производи квалитетну робу и услуге које пролазе тест међународног тржишта уз истовремено повећање профита предузећа, те задржавање и повећање реалног дохотка становништва. Студент је оспособљен да дефинише пословну стратегију предузећа засновану на квалитету као конкурентској предности.					
Садржај предмета:					
Теорија квалитета: Историјски развој и концепти квалитета; Карактеристике квалитета; Оцјењивање квалитета; Дефинисање квалитета; Квалитет концепције; Квалитет конструкције; Квалитет израде; Квалитет са гледишта тржишта; Квалитет са гледишта друштва; Поступци за испитивање квалитета; Оцјењивање квалитета; Модел економског квалитета; Трошкови квалитета; Теорија конкурентности: концепти и дефиниције конкурентности; Циљеви конкурентности; Микроекономски и макроекономски аспект конкурентности; Портеров дијаграм; Економије према степену конкурентности; Макроекономске политике у функцији конкурентности; Показатељи конкурентности: микроекономски и макроекономски показатељи; Проблеми у мјерењу конкурентности; Квалитет и макроекономски аспекти конкурентности: системи управљања квалитетом у међународном пословању; Усаглашавање квалитета са стандардима Европске уније; Макроекономски аспекти квалитета мјерени степеном "сертификованости"; Квалитет и процес индустријализације; Квалитет и микроекономски аспекти конкурентности: квалитет и тржишне структуре; Квалитет и теорије предузећа; Управљање квалитетом и пословном процесима; TQM и пословна извршност.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме. Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.					
Литература:					
Основна литература: Тодоровић, З. (2009). <i>Управљање квалитетом</i> . Бања Лука: Економски факултет; Додатна литература: Porter, M. E. (1990). <i>The Competitive Advantage of Nations</i> . New York: Free Press.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Специјалана предузетништва			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПСР	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Сврха предмета је да студент упозна специјалне облике предузетништва: рурално предузетништво, породично предузетништво, омладинско предузетништво, женско предузетништво и неформално предузетништво; Студент треба да савлада основне карактеристике сваког од наведених облика предузетништва и да их може компетентно анализирати, истраживати и управљати пројектима у овим врстама и областима предузетништва. Неопходно је да буде оспособљен да пронађе адекватне облике организовања, интерне и екстерне изворе финансирања, прорачуне исплативости улагања, увођење иновација и креирање предузетничких подухвата у сваком од наведених специјалних врста предузетништва.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешног завршетка изучавања овог предмета студент ће бити у могућности да препозна карактеристике, потенцијале и трендове у развоју сваког специјалног облика предузетништва, да утврди добре и лоше стране сваког облика специјалних предузетничких подухвата и да анализира оптимална рјешења финансирања за сваку врсту специјалног предузетништва. Студент ће бити оспособљен да препозна изворе иновација, те које су предузетничке стратегије, политике и праксе најприкладније за поједини специјални облик предузетништва.					
Садржај предмета:					
Теоријске основе специјалних облика предузетништва; Карактеристике, потенцијали, предности и недостаци специјалних облика предузетништва: руралног, породичног, омладинског, женског и неформалног; Посебни облици предузетничке инфраструктуре неопходне за развој специјалних облика предузетништва. Посебне предузетничке стратегије, политике и праксе за развој специјалних облика предузетништва. Значај специјалних облика предузетништва за локални и регионални развој. Трендови и перспективе развоја специјалних облика предузетништва.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, дискусије и анализе случајева и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава развијених земаља у трансферу технологија и финансирању иновативних пројеката.					
Литература:					
Вукмировић, Н. (2012). <i>Предузетништво у економској теорији и пракси. Иновативни системи креирања и ефикаснијег коришћења ресурса</i> . Бања Лука: Економски факултет; Петковић, С.; Берберовић, Ш. (2013). <i>Економика и управљање малим и средњим предузећима. Принципи и политике</i> . Бања Лука: Економски факултет; Barringer, B. R.; Ireland, R. D. (2006). <i>Entrepreneurship</i> . University of Central Florida: A &M; Вукотић, В. (2003). <i>Психофилозофија бизниса</i> . Подгорица: ЦИД.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бод.
Активност на настави	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Никола Вукмировић, ред. професор и др Саша Петковић, доцент					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – I циклус студија		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

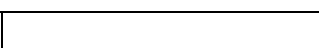
Назив предмета	Финансирање иновативног бизниса			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПФИБ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ изучавања предмета је да студент савлада основе процеса комерцијализације иновативних рјешења, од инвенције до дифузије иновације и да буде оспособљен да пронађе адекватне интерне и екстерне изворе финансирања предузетничких подухвата. Студенти ће бити оспособљени да анализирају финансијске инструменте према групама, и то: дужничке, власничке, хипотекарне и дериватне.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да класификује и разврста изворе финансирања иновативних предузетничких подухвата на интерне и екстерне и да анализира оптимална рјешења употребе доступних извора финансирања. Студент ће бити оспособљен да наведе критерије употребе појединих извора финансирања и предвиди на који начин ће ти извори финансирања допринијети остварењу краткорочних и дугорочних циљева пословања предузећа.					
Садржај предмета:					
Предузетништво и иновације; Карактеристике предузетничке организације; Иновација као извор просперитета у условима неизвјесности и ризика; Извори иновација; Мисија, циљеви и задаци иновативних група и предузетничких тимова; Врсте иновација; Од инвенције до дифузије иновација; Комерцијализација иновација; Трансфер иновација у реални сектор; Универзитетски spin off; Интерни извори финансирања иновативних подухвата; Кредити; Лизинг; Микрокредитирање; Факторинг; Анђели финансијери; Фондови ризичног капитала; Мезанин финансирање; Финансирање на берзи; Приватно-јавно партнерство; Joint venture.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, дискусије и анализе случајева и консултације. Самостална истраживања и анализе искустава развијених земаља у трансферу технологија и финансирању иновативних пројеката.					
Литература:					
Вукмировић, Н. (2012). <i>Предузетништво у економској теорији и пракси. Иновативни системи креирања и ефикаснијег коришћења ресурса</i> . Бања Лука: Економски факултет; Петковић, С.; Берберовић, Ш. (2013). <i>Економика и управљање малим и средњим предузећима. Принципи и политике</i> . Бања Лука: Економски факултет; Вукмировић, Н. (2006). <i>Савремено предузетништво</i> . Бања Лука: Економски факултет; Barringer, B. R.; Ireland, R. D. (2006). <i>Entrepreneurship</i> . University of Central Florida: A &M.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Саша Петковић, доцент и др Никола Вукмировић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY OF BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Међународни маркетинг			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПММА	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Изучавања предмета омогућава да студенти савладају основе међународног маркетинга, да науче технике међународног маркетиншког истраживања и схвате значај наступа предузећа на међународном тржишту. Студенти се упознају и са обиљежјима и специфичностима употребе инструмената маркетиншког микса на међународном тржишту.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да: опише појам међународног маркетинга, те направи разлику између међународног маркетинга и међународне трговине, да наведе и објасни поступке формалног и неформалног истраживања међународног тржишта, објасни факторе међународног маркетиншког окружења, разврста критеријуме и претпоставке за сегментацију међународног тржишта, да објасни елементе маркетиншког микса на међународном тржишту, објасни предности и недостатке трију основних варијанти наступа на иностраном тржишту (извоз, заједничка улагања, директне инвестиције), да креира и управља маркетиншким програмом на међународном тржишту.					
Садржај предмета:					
Појам и основне карактеристике међународног маркетинга, међународно маркетиншко окружење, аспекти истраживања међународног тржишта, сегментација међународног тржишта, политике инструмената међународног маркетиншког микса (производ, цијена, дистрибуција, промоција), основне варијанте наступа предузећа у иностраној средини (извоз, заједничка улагања, директне инвестиције), дефинисање међународног маркетиншког програма (избор стратегије), управљање међународним маркетиншким програмом (организација, кадрови, финансирање).					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, вјежбе, семинарска настава која обухвата израду и презентацију радова, групне презентације и дискусије у вези са задатом темом.					
Литература:					
Ракита, Б. (2008). <i>Међународни маркетинг</i> . Београд: Економски факултет; Костић, М. (2010). <i>Међународни маркетинг</i> . Београд: Факултет организационих наука; Cateora, Ph. (2002). <i>International Marketing</i> . Mc Graw Hill.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Континуирана провјера занња тестирањем, презентације семинарских радова и усмени испит.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Перица Мацура, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Пословна предвиђања			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПЕОА	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ изучавања предмета је да омогући студентима овладавање основним појмовима и категоријама из области пословних предвиђања, односно испитивања дјеловања интерних и екстерних фактора који утичу на будуће пословање предузећа, уз коришћење различитих инструмената и метода предвиђања. Пословна предвиђања подразумијевају анализу ризика и вјероватноће пројектованих догађаја. Циљ предмета је да студенти овладају основним квантитативним и квалитативним методама пословних предвиђања.

Исходи учења (стечена знања):

Након положеног испита студенти ће знати објаснити пословна предвиђања и колики је њихов значај за остварени пословни резултат предузећа. Савладаће основне принципе процеса пословног предвиђања, теоријски и практично. Након завршеног курса биће оспособљени да примјењују квантитативне и квалитативне методе пословног предвиђања и одређују вјероватноћу остварења пројектованих пословних сценарија (песимистички, највјероватнији, оптимистички сценариј).

Садржај предмета:

Појам и основни принципи пословног предвиђања; Развој теоријске мисли о пословним предвиђањима; Типологија пословног предвиђања; Ниво комплексности процеса пословног предвиђања; Процес пословног предвиђања; Временски хоризонт пословног предвиђања; Квантитативне и квалитативне методе пословног предвиђања; Модели пословног предвиђања; Анализа ризика и неизвјесности пословног предвиђања; Уочавање и оцјена грешке предвиђања; Анализа додане вриједности пословног предвиђања; Алтернативни приступи проблемима пословног предвиђања.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе и студија случаја: пословна предвиђања – страна искуства за домаћу праксу.

Литература:

Вукмировић, Н. (2012). *Предузетништво у економској теорији и пракси*. Бања Лука: Економски факултет;
Armstrong, S. J. (2001). *Principles of Forecasting: A Handbook for Researchers and Practitioners*. New York, USA: Kluwer Academic Publishers;
Carnot, N.; Koen, V.; Tissot, B. (2005). *Economic Forecasting*. Palgrave MacMillan: Houndmills, Basingstoke, Hampshire RG 21 6XS and 175 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10010, USA.

Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Саша Вученовић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Стратешки менаџмент људских ресурса			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПСМЉ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Циљ предмета је да студентима пружи основна знања о концептима неопходним за разумијевање стратегијског менаџмента људских ресурса. Студенти треба да се упознају са улогом људских ресурса у стратешком контексту и да стекну знања која ће им помоћи у развијању стратегија људских ресурса. Формулисање, имплементација стратегије и дизајнирање пракси људског ресурса треба да су усклађени с пословном стратегијом компаније.					
Исходи учења (стечена знања):					
Студенти ће успјети да покажу систематско разумијевање о кључним стратешким менаџмент концептима, теоријама и проблемима у пракси, те да стратешки управљају процесима. Након успјешног завршетка овог предмета моћи ће да изразе своју способност да: примјењују одговарајуће принципе и технике управљања у процјени изазова и проналажења рјешења, те могућности управљања промјенама у пословном окружењу; анализирају спољну средину компаније; процијењују ресурсе и могућности компаније; процијене тренутну стратегију компаније; предложе и оправдају дугорочна конкурентна рјешења која су реална, ефективна и ефикасна, да сарађују са другима и ефикасно раде као дио тима или групе.					
Садржај предмета:					
Увод у стратегијски менаџмент људских ресурса; Стратегијски менаџмент и менаџмент људских ресурса; Фактори стратешког управљања људским ресурсима; Концепти и модели стратешког менаџмента људских ресурса; Стратешки менаџмент људских ресурса као извор конкурентске предности; Улога људских ресурса у процесу стратегијског менаџмента; Стратешки приступ основним функцијама менаџмента људских ресурса.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања, вјежбе, пословни случајеви, самостална израда семинарских радова и практичних задатака. Настава је интерактивна, те се подржавају међусобни разговори и расправе.					
Литература:					
Armstrong, M. (2006). <i>Human Resource Management</i> . London and Philadelphia: Kogan Page; Noe, H.; Gerhart & Wright. (2006). <i>Менаџмент људских потенцијала</i> . Мате: Загреб; Бахтијаревић-Шиббер, Ф. (1999) <i>Манаџмент људских потенцијала</i> . Загреб: Голден маркетинг.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Активност на настави се процјењује израдом семинарских радова, расправа и студије случаја. Колоквиј може бити писмени дио испита. Завршини испит се односи само на теоријска питања.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Гордана Илић, ванр. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – I циклус студија		
	Студијски програм(и):	Пословна економија Усмјерење: Менаџмент и предузетништво	

Назив предмета	Управљање међународним пројектима			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ПУМП	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

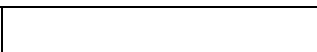
Условљеност другим предметима			Облик условљености		
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Изучавања предмета омогућава студентима да савладају методологију управљања међународним пројектима и да овладају основним техникама припреме, анализе, оцјене и извршења међународних пројекта. Сложеност и неизвјесност међународних пројеката изражава се већим бројем учесника у пројекту, различитим економским условима пословања (пореским прописима земаља, валутама, инфлацијом), те различитим инвестиционим захтјевима, културним и пословним обичајима, већем буџету и дужем трајању.					
Исходи учења (стечена знања):					
Након завршетка програма студенти ће знати да објасне концепт управљања међународним пројектима, да изврше друштвену и комерцијалну оцјену њихове оправданости, те да разумију управљање кључним процесима, средствима, квалитетом, људским ресурсима и пројектним ризицима. Студенти ће бити оспособљени да израде мање сложене логичке матрице код друштвено оправданих међународних пројеката и студије изводљивости (оправданости) код комерцијалних међународних пројеката, да примјењују методе управљања пројектним ризицима по фазама животног циклуса међународног пројекта. Моћи ће да самостално или у тиму учествују у имплементирању пројектних активности према принципима пројектног циклуса укључујући надгледање и евалуацију реализованих активности. Корисна практична примјена, поред наведених, биће и анализирање и синтетизовање знања и информација о расположивим потенцијалним изворима финансирања пројектних активности.					
Садржај предмета:					
Појам, врсте и основне карактеристике међународних пројеката; Концепти управљања међународним пројектима (PMI, PRINCE 2, IPMA); Методи и технике управљања пројектом, менаџмент пројектног циклуса; Процеси управљања међународним пројектима; Друштвена и комерцијална оцјена оправданости међународних пројеката; Буџетирање међународних пројеката; Управљање људским ресурсима на међународном пројекту; Управљање квалитетом међународног пројекта; Управљање уговарањем на међународном пројекту; Управљање комуникацијама у пројекту; Управљање ризицима међународног пројекта; Финансирање међународних пројеката (претприступни фондови, фондације, компаније); Стратегија фандрејзинга (fundraising); Прекогранична сарадња.					
Методџ наставе и савладавање градива:					
Методологија рада са студентима заснива се на предавањима и вјџбама. На предавањима се теоријски анализирају проблеми, док се на вјџбама у интерактивној настави анализирају конкретни пројекти и случајеви из праксе.					
Литература:					
Јовановић, П. (2010). <i>Управљање пројектом</i> , девето издање. Београд. Висока школа за пројектни менаџмент; Водич кроз знање о управљању пројектима (A Guide to the Project Management Body of Knowledge) (2011). Загреб. Мате д.о.о. Загреб; Орсаг, С. (2002). <i>Буџетирање капитала, Процјена инвестицијских пројеката</i> . Загреб: Мас медиа; Омазић, А. М.; Балкас, С. (2005). <i>Пројектни менаџмент</i> . Загреб. Синергија накладништво д.о.о. Загреб.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Саша Вученовић, доцент и др Саша Петковић, доцент					

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ: АКТУАРСТВО

Назив предмета	Зимски семестар		Љетни семестар		ECTS
	П	В	П	В	
Методологија научноистраживачког рада	2	0			4
Анализа осигурања	2	2			7
Финансијска математика	2	2			7
Актуарска математика	2	2			7
Изборни предмет	2	2			5
Напредна економетрија			2	2	5
Квантитативне финансије			2	2	5
Изборни предмет			2	2	5
ЗАВРШНИ МАСТЕР РАД					15
УКУПНО:	10	8	6	6	60

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ АКТУАРСТВО

Управљање ризицима
Финансијска економија
Анализа пензијског и здравственог осигурања
Рачуноводство осигуравајућих друштава
Економска статистика

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Методологија научноистраживачког рада			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014AMHP	Обавезни	9.	2П + 0В	4
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је упознавање студената са основним принципима, функцијама и практичним рјешењима примјене различитих методологија научног истраживања у подручју друштвених наука. Основна знања примијениће се из области научноистраживачке методологије.

Исходи учења (стечена знања):

Након окончања курса студенти ће бити способни да користе основна знања из филозофије и логики у циљу разумијевања научног истраживања, да ефикасно користе и процјењују информационе ресурсе и да примјењују одговарајуће методе израде научних радова или истраживачких извјештаја и да притом успјешно користе одговарајуће научне и истраживачке методе за рјешавање одређених истраживачких задатака и проблема.

Садржај предмета:

Основе научне теорије и истраживања; Пословна и економска истраживања у ширем научном контексту; Концептуални темељи истраживања (концепти, теорије и модели, формулација и објашњења истраживачких тема и проблема, дефинисање предмета и циља истраживања, формулисање хипотеза истраживања); Истраживачки приступи, стратегије и планирање (избор истраживачких метода, одређивање популације и узорка истраживања); Теоријски приказ истраживања (преглед литературе и истраживања у складу са концептом истраживања); Операционализација истраживања (мјерење економских варијабли, типологија података, претраживање примарних и секундарних извора, сређивање података, анализа података, тестирање хипотеза); Дискусија у вези с резултатима; Писање истраживачког рада; Усмене презентације истраживачких радова.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се рјешавати проблемски задаци којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Дискусија случајева из праксе. Израда и излагање семинарског рада.

Литература:

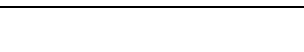
Тодоровић, З., Шијаковић, И., Марић, Т. (2007). *Упутство за израду стручних и научних радова*. Бања Лука: Економски факултет;
Ристић, Ж. (2006). *О истраживању, методи и знању*. Београд: Институт за педагошка истраживања;
Зеленика, Р. (1998). *Методологија и технологија израде знанственог и стручног рада*, треће, измијењено и допуњено издање, Ријека: Економски факултет;
Кукић, С. (2005). *Методологија знанственог истраживања*. Мостар: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Анализа осигурања			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014AAOC	Обавезни	9.	2П + 2В	7 ECTS
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Предмет је намијењен студентима мастер студија који имају скромно или никакво предзнање о осигурању, иако може послужити као добра основа за студенте који се намјеравају специјализовати у овој области. За неке је то припрема за бављење тим послом у будућности, а за друге начин проширења раније стеченог знања.

Исходи учења (стечена знања):

Оспособљавање кадрова за брже и успјешније рјешавање тешкоћа у вези са функционисањем пензионог и здравственог система – проблема данашњице у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Стеченим знањем свршени студенти мастер студија ће са више самопоуздања, заснованог на новим спознајама, смјелије кренути у редефинисање постојећег концепта нашег пензионог система, у првом реду тестирањем модела добровољног пензијског осигурања, који се у развијеним земљама показао веома интересантним и успјешним. У том смислу очекује се њихов допринос унапређењу нашег здравственог система који је данас у великим проблемима. На крају, подразумијева се њихово успјешно преношење знања у наставном процесу на млађе генерације у виду разних облика едукативног наступа.

Садржај предмета:

Дефинисање и системи финансирања пензијског осигурања; Подјела пензијског осигурања према обавезности, начину остваривања пензије, субјекту уплате осигурања, оснивачу, систему финансирања и према пореском третману; Актуарске основе индивидуалног и групног пензијског осигурања; Теоријска основа актуарских обрачуна; Актуарски суфицит и дефицит; Пензиони фондови и пензиони планови; Врсте пензионих планова; Друштва за управљање пензионим фондовима; Врсте и карактеристике добровољних пензионих фондова; Значај улагања у добровољне пензионе фондове; Пензиони фондови и тржиште капитала; Добровољни пензијски фондови у свијету; Стопа приноса и успјешност функционисања; Структура улагања пензијских фондова; Дефинисање система здравственог осигурања; Обавезно и добровољно здравствено осигурање; Организација здравственог осигурања; Финансирање здравственог осигурања; Карактеристике здравственог осигурања у развијеним земљама и земљама у транзицији; Проблем здравственог осигурања и могућа рјешења.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.

Литература:

Ракоњац-Антић Т. (2008). *Пензијско и здравствено осигурање*, Београд: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Урађен и позитивно оцијењен приступни рад. Усмена провјера знања

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгутин Шипка, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Финансијска математика			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014АФМА	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је да студенти овладају основним и изведеним моделима улагања и амортизације утемељеним на сложеном прирасту уважавајући детерминистичке процесе. Основни и изведени модели заједно с методама нераздвојни су дио сваког професионалног одлучивања пословних субјеката, те државних и друштвених институција.

Исходи учења (стечена знања):

Након положеног испита студенти ће бити оспособљени да самостално, тимски и интердисциплинарно користе моделе и методе улагања и амортизације у свим процесима заснованим на адекватном прирасту и редукцији.

Садржај предмета:

Цијена капитала и њени ефекти при сложеној капитализацији; Принцип еквиваленције детерминистичких процеса; Финансијски и/или натурални ефекти капитализације једног износа; Финансијски и/или натурални ефекти капитализације више једнаких и/или промјењивих износа; Модели уплате за виšekратне периодичне исплате – ренте; Класични и комбиновани модели отплате зајмова; Конверзија зајмова и њени ефекти; Класични и комбиновани модели отплате зајмова подијељених на обвезнице; Модели уговарања и закључивања зајмова – евалуација зајмова. Алгоритми модела и метода инвестицијског одлучивања.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе и семинари.

Литература:

Barnett, A. R.; Ziegler, R. M. (1996). *College Mathematics for business, economics, life sciences and social sciences*. London: Prentice Hall;
 Cissel, R.; Cissel H.; Flaspohler C. D. (1990). *Mathematics of Finance*. Boston: Houghton Mifflin Company;
 Jacques, I. (1999). *Mathematics for Economics and Business*. London: FT Prentice Hall;
 Крчмар, М. (2002). *Финансијска математика и методе инвестиционог одлучивања*. Сарајево: Кемиграфика;
 Тркља, Б. (2002). *Финансијска математика*. Сарајево: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

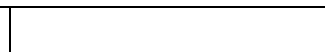
Класична предавања и вјежбе. Студије случајева. Вјежбе понављања у малим групама.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Наставник задржава право да унеколико одступи од наведеног плана.

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Миливој Крчмар, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Актуарска математика			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014ААМА	Обавезни	9.	2П + 2В	7
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је да студенти овладају актуарским моделима животних осигурања са теоријске и практичне стране која се изучава и примјењује првенствено у индустрији осигурања, али и у другим областима привредног и друштвеног живота. Поред основних модела, циљ је овладати и знањима комбинованих модела и њихове потребне конверзије.

Исходи учења (стечена знања):

Након положеног испита студенти ће овладати мноштвом актуарских модела и метода животних осигурања теоријских научно фундираних и оперативно практичне примјенљивости с квантитативног и квалитативног становишта, те примјеном cost-benefit анализе изналазити најрационалнија рјешења на основу задатих премиса, параметара и варијабли.

Садржај предмета:

Вјероватноћа у животном и неживотном осигурању; Модели животних осигурања периодичних личних исплата/ренти на основу једнократне и виšekратних премија; Модели животних осигурања једнократне исплате/капитала на основу једнократне и виšekратних премија; Осигурање више особа; Израчунавање бруто премија; Индивидуалне и групне методе обрачуна премијске (математичке) резерве; Откуп и отпавнина; Промјена уговорених услова осигурања; Цјеновник, тарифни систем; Тестирање комбинованих модела са периодичним конверзијама и финансијским реперкусијама.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе и семинари.

Литература:

Booth, P. M. et al. (1999). *Modern Actuarial Theory and Practice*. London: Cham. & Hall;
Bowers, N. L.; Gerber, H. U.; Hickman, J. C.; Jones, D. A.; Nesbitt, C. J. (1997). *Actuarial Mathematics, The Society of Actuaries*. Illinois: Itasca;
Кочовић, Ј. (2000). *Актуарске основе формирања тарифа у осигурању лица*. Београд: Економски факултет;
Крчмар, М. (1977). *Модели животног осигурања на бази једнократне премије*. Сарајево: Економски факултет;
Шаин, Ж. (2009). *Актуарски модели животних осигурања*. Сарајево: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

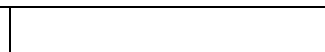
Класична предавања и вјежбе. Студије случајева. Вјежбе понављања у малим групама.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Наставник задржава право да унеколико одступи од наведеног плана.

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Миливој Крчмар, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Напредна економетрија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014АНЕК	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Пошто економетрија представља систематичан начин повезивања поставки економске теорије са изучавањем стварних економских проблема, циљ предмета је савладавање економетријске методологије путем практичних примјера и континуиране употребе софтвера који обухватају ову проблематику.					
Исходи учења (стечена знања):					
Напредна економетрија не само да студенте оспособљава да рјешавају конкретне проблеме у пракси већ им омогућава оптималан избор одговарајуће процедуре, потпуно прилагођене конкретном проблему. Осим тога, студенти су у могућности да те проблеме лако рјешавају примјеном одговарајућих софтвера, чија је употреба једноставна и ефикасна.					
Садржај предмета:					
1. Методологија економетријског истраживања; Прости линеарни регресиони модели – основне претпоставке; Пожељне особине оцјена и метод ОНК; Статистички тестови значајности; Вишеструки линеарни регресиони модел – тестирање значајности параметара (стабилности) и тестирање модела у цјелини; Вишеструки линеарни регресиони модел – нарушене претпоставке; Рекурзивни системи; Вјештачке варијабле; Нелинеарни модели бинарног избора; Симултане једначине.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Настава се изводи у оквиру предавања и вјежби према наведеној структури предмета, уз упознавање са компјутерским пакетом EViews. Предавања се састоје од око 60% теорије (методи, дефиниције, тестови, докази) и око 40% илустративних примјера. Вјежбе су посвећене примјерима и задацима којима се утврђује градиво, а одржавају се наизмјенично у учионици и у компјутерској лабораторији.					
Литература:					
Младеновић, З., Петровић, П. (2011). <i>Увод у економетрију</i> . Београд: Економски факултет; Младеновић, З., Нојковић, А. (2011). <i>Збирка решених задатака из економетрије</i> . Београд: Економски факултет; Baltagi, B. H. (2008). <i>Econometric Analysis of Panel Data</i> . John Wiley& Sons; Greene, W. H. (2003). <i>Econometric Analysis</i> . Prentice-hall International; Јовичић, М., Драгутиновић-Митровић, Р. (2011). <i>Економетријски методи и модели</i> . Београд: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Наставник задржава право да унеколико одступи од наведеног плана.					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Станко Станић, ред. проф.					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Квантитативне финансије			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2014АКФИ	Обавезни	10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима:				Облик условљености	
Нема условљености.					
Циљеви изучавања предмета:					
Упознати студенте с примјеном метода квантитативних финансија у финансијској пракси, прије свега у корпоративним финансијама, с нагласком на чувене теорије САМР и метода за процјену вриједности опција, на разумијевање проблема аструктуре капитала, агенцијске теорије и савремених квантитативних метода за процјену вриједности компаније и сложених корпоративних хартија од вриједности.					
Исходи учења (стечена знања):					
Најбоља могућа примјена квантитативних финансија је у овладавању важних методолошких рјешења у оптимизирању власничке структуре компанија. На овај начин сагледаће се и оптимални ниво задужености компанија у условима када не постоје агенцијски проблеми, те Modiljani–Milerova и друге теорије.					
Садржај предмета:					
Равнотежна процјена дугорочних хартија од вриједности; Динамичко комплетирање тржишта; Примјена биномиалног метода процјене вриједности опција; Примјена Black-Scholes метода процјене вриједности опција; Put–Kol паритет; Увод у теорију капиталне структуре предузећа; Modigliani–Miller теорема I и II, без ризика; Modigliani–Miller теорема I i II у условима ризика; Tradeoff–теорија; Друге теорије капиталне структуре; APT i WACC теорије процјене вриједности предузећа; Примјери валуације компаније. Процјена вриједности корпоративних обвезница; Процјена вриједности варанта; Вриједност под ризиком.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања и студија случаја.					
Литература:					
Урошевић, Б. (2009). <i>Квантитативне методе у корпоративним финансијама</i> . Београд: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор					

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Управљање ризицима			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14АУРИ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Оспособљавање студента за властито логичко одлучивање у процесу процјене могућег ризика и његовим управљањем у дотичном друштву, с посебним нагласком на постојање ризика у двјема важним областима сваког друштва, као што су банкарски сектор и осигурање. Важност овладавања спознајом о могућем ризику, вјероватноћи његовог настанка и економски штетним посљедицама, било по појединца, предузеће-установу, или читаво друштво, основни је циљ који се постиже изучавањем ове научне дисциплине.

Исходи учења (стечена знања):

Стицање јасне представе о могућим ризицима неодређеног исхода по свом значењу с могућношћу идентификације барем двају могућих исхода постиже се способност избора у процесу управљања ризицима да би се спријечило његово наступање или умањиле економски штетне посљедице. Успјех се посебно очекује у могућности овладавања ризиком, тако да се на њега може утицати и њиме управљати. За све то је потребна претходна интердисциплинарна процјена ризика, што је један од основних задатака у процесу стицања знања из овог предмета.

Садржај предмета:

Основни концепти управљања ризиком; Природа и третман ризика; Функција и развој управљања ризиком; Савремени приступ управљању ризиком; Природа активности; Организациони статус и фазе процеса управљања ризиком; Прилагођавање условима неизвјесности у окружењу; Концептуални оквир за анализу неизвјесности; Организационо прилагођавање условима неизвјесности; Стили управљања; Предвиђање и планирање; Имитације; Процјена ризика: идентификација, анализа хазарда, мјерење ризика; Изложеност ризику: имовине, обавеза; Субјекти изложени ризику; Методе и технике управљања ризиком; Програм управљања ризиком: политике и процедуре; Информациона основа; Ревизија и надгледање програма и процедура.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.

Литература:

Vaughan, E. (2000). *Upravljanje rizicima*. University of Iowa;
Башић, Д. (2012). *Савремено банкарство*. Бања Лука: Универзитет у Бањој Луци, Економски факултет;
Frenkel, M.; Hommel, U.; Rudolf, M. (2012). *Risk Management*. 2nd ed. New York: Springer.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Урађен и позитивно оцијењен приступни рад. Усмена провјера знања.

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгутин Шипка, ред. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Финансијска економија			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14АФЕК	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености		
Нема условљености.						
Циљеви изучавања предмета:						
Стицање знања и вјештина у процесу доношења оптималних инвестиционих одлука користећи принципе економске теорије, прије свега макроекономије, у условима ризика. При томе ће фокус бити на суштинском разумијевању најважнијих елемената теорије савремених финансија.						
Исходи учења (стечена знања):						
Садржај предмета усмјерен је на спознају достигнућа Harry Markowitz-а о проблему оптималног избора финансијских портфолија, теорију равнотеже финансијских тржишта и друге теорије.						
Садржај предмета:						
Аксиоме рационалног избора и функција корисности и равнотеже потпуне конкуренције; Pareto (социјални) оптимум; Равнотежа на финансијском тржишту без ризика; Примјена концепта временске вриједности новца; Arrow-Debreu хартије од вриједности и равнотежа у моделу статичког финансијског тржишта са ризиком; Равнотежа на финансијском тржишту сложених хартија од вриједности; Очекивана функција корисности; Мјере аверзије према ризику; Оптимални избор портфолија; Markowitz анализа; Основни концепти равнотежне теорије CAPM; Извођење CAPM; CAPM-примјена.						
Методе наставе и савладавање градива:						
Предавања и вјежбе, као и студије случаја.						
Литература:						
Урошевић, Б. (2008). <i>Финансијска економија</i> . Београд: Економски факултет.						
Облици провјере знања и оцјењивање: Писмена и усмена провјера уз претходни излазак на два колоквија.						
Похађање наставе		2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)		0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:						
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Микеревић, ред. професор						

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Анализа пензијског и здравственог осигурања			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14ААПЗ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:

Овај предмет омогућава студентима да схвате улогу и значај пензијског и здравственог осигурања, те њихову повезаност са демографским и економским кретањима. Спознаја о важности пензијског и здравственог осигурања стимулише појединца да преузме одговорност за своје приходе у периодима када не буде способан или не буде у прилици да ради, а уједно му намеће и осјећај солидарности са другим појединцима у друштву. Изучавање модела пензијског и здравственог осигурања, те искустава појединих земаља у њиховом реформисању, омогућава благовремено спознавање кључних слабости пензијског и здравственог осигурања Републике Српске, те идентификовање ефикасних мјера за њихову дугорочну одрживост.

Исходи учења (стечена знања):

Након завршетка курса студент ће стећи основна знања о начинима функционисања различитих модела пензијског и здравственог осигурања. Биће у могућности да јасно дефинише предности и недостатке сваког од модела, те да их упореди с моделима пензијског и здравственог осигурања у Републици Српској. Студент ће моћи самостално идентификовати одступања кључних параметара система, те предложити мјере за њихову краткорочну одрживост. Спознајући актуарске основе пензијског и здравственог осигурања, студент ће бити у могућности да врши процјене и пројекције основних параметара система, да укаже на њихова одступања и да благовремено уочи потребу, предложи адекватне мјере, те подстиче и иницира реформе пензијског и здравственог осигурања Републике Српске.

Садржај предмета:

Демографска и економска транзиција и њихов утицај на системе пензијског и здравственог осигурања; Основе пензијског осигурања; Системи обавезног и добровољног пензијског осигурања; Актуарске основе пензијског осигурања; Модели реформе пензијских система у свијету; Пензијски систем Републике Српске и мјере за успостављање дугорочно одрживог система; Основе здравственог осигурања; Модели и нивои финансирања здравственог осигурања; Актуарске основе здравственог осигурања; Системи здравственог осигурања у свијету; Здравствени систем Републике Српске и мјере за успостављање фискално одрживог система.

Методе наставе и савладавање градива:

Уз предавања са сталном двосмјерном комуникацијом студентима ће бити пренијета најновија теоријска сазнања из области пензијског и здравственог осигурања. Практични радови путем студије случаја подразумијеваће анализе и симулације стварних кретања у пензијском и здравственом систему Републике Српске, те ће омогућити студентима да примјеном одговарајућих метода анализе самостално дискутују о добијеним резултатима и предлажу мјере за успостављање дугорочно одрживих система. Организоваће се и гостујућа предавања са еминентним стручњацима који су непосредно укључени у област пензијског и здравственог осигурања Републике Српске и земаља у окружењу.

Литература:

Barr, N. (2000). *Reforming pensions: Myths, Truths and Policy Choices*. Washington, D. C.: International Monetary Fund;
 Folland, S.; Goodman, A.; Stano, M. (2012). *The Economics of Health and Health Care*. New Jersey: Prentice Hall;
 Iyer, S. (1999). *Actuarial mathematics of social security pensions*. Geneva: International Labour Office.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Мр Далибор Томаш, виши асистент

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		 УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ FACULTY OF ECONOMICS UNIVERSITY of BANJA LUKA
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Рачуноводство осигуравајућих друштава			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14АРОД	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима :	Облик условљености
Условљеност – Осигурање, Финансијско рачуноводство, Управљачко рачуноводство	

Циљеви изучавања предмета:

Специфичности рачуноводства осигуравајућих друштава у односу на рачуноводство производних, трговинских и других услужних привредних друштава условљене су самом природом њиховог пословања. Пословне активности, као што су осигурање имовине и лица, у ствари су специфичне па самим тим имају и специфичан рачуноводствени третман. Циљ изучавања овог предмета је разумијевање и савладавање специфичности књижења пословних догађаја у вези с премијама, одштетним захтјевима, превентивом, режијским додатком, резервном сигурношћу, гарантним резервама, математичком резервом, незарађеном премијом, неисплаћеним одштетним захтјевима у текућем обрачунском периоду, реосигурањем, саосигурањем и слично. Поред наведеног, циљеви су савладавање специфичности рачуноводства осигуравајућих компанија, финансијских извјештаја, као и анализе резултата пословања осигуравајућих друштава.

Исходи учења (стечена знања):

Након положеног испита студенти овог студија ће разумјети, знати објаснити и практично аплицирати у рачуноводству категорије, као што су премије у осигурању, одштетне захтјеве, превентиву, режијски додатак, резерве сигурности, гарантне резерве, математичку резерву, незарађену премију, неисплаћене одштетне захтјеве у текућем обрачунском периоду, реосигурање, саосигурање итд. Поред наведеног, студенти ће разумјети и знати објаснити структуру финансијских извјештаја осигуравајућих друштава (биланс стања, биланс успеха и извјештај о новчаним токовима). Структура ових финансијских извјештаја осигуравајућих друштава битно је различита у односу на структуру финансијских извјештаја других привредних друштава.

Садржај предмета:

Карактеристике рачуноводства осигуравајућих друштава, карактеристике финансијских извјештаја осигуравајућих друштава, анализа перформанси пословања осигуравајућих друштава, управљање ризиком у осигуравајућим друштвима, фузије у осигурању, проблеми обрачуна додате вриједности у осигурању, обрачун трошкова у осигуравајућим компанијама, управљање активом и пасивом у осигуравајућим друштвима.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања и вјежбе у оквиру предвиђеног фонда сати.

Литература:

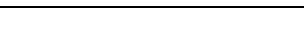
Лукић, Р. (2009). *Рачуноводство осигуравајућих компанија*. Београд: Економски факултет.

Облици провјере знања и оцјењивање:

Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Горан Радивојац, ванр. професор

	УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ		
	Дипломске академске студије – МАСТЕР		
	Студијски програм(и):	Актуарство	

Назив предмета	Економска статистика			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ECTS бодова
2И14АЕСТ	Изборни	9. или 10.	2П + 2В	5
Наставници	Према одлуци Наставно-научног вијећа Економског факултета			

Условљеност другим предметима				Облик условљености	
Нема условљености					
Циљеви изучавања предмета:					
Предмет омогућава студентима упознавање с различитим методима статистичке анализе који су у вези с демографијом, статистичким обухватањем производње, националним рачунима, контролом квалитета и слично.					
Исходи учења (стечена знања):					
Састоји се у овладавању студената статистичком методологијом и њеном примјеном, да би у различитим анализама и истраживачким процедурама могли да добију резултате на основу којих се, у даљем, могу извести валидни закључци и адекватне одлуке.					
Садржај предмета:					
Статистички систем; Статистика становништва; Статистика радне снаге и запослености; Капацитети и њихово статистичко обухватање; Статистика и анализа производње; Макроекономски биланси и економски модели; Статистика и анализа продуктивности рада; Статистика цијена и односи размјене; Статистика животног стандарда; Статистика конјунктуре.					
Методе наставе и савладавање градива:					
Предавања и вјежбе, уз семинарску наставу.					
Литература:					
Младеновић, Д.; Ђолевић, В.; Шошкић, Д. (2000). <i>Економска статистика</i> . Београд: Економски факултет.					
Облици провјере знања и оцјењивање:					
Похађање наставе	2 бода	Колоквиј I	0–20 бодова	Завршни испит	0–50 бодова
Активност на настави (семинарски рад, расправе, студије случаја)	0–8 бодова	Колоквиј II	0–20 бодова		
Посебна назнака за предмет:					
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јасмин Комић, ред. професор					